

Aralık 2009 >> SAYI: 19

moment expo

OAİB

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Aylık Makine İhracatı ve Ticareti Dergisi

Aralık 2009 >> SAYI: 19

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Aylık Makine İhracatı ve Ticareti Dergisi

moment

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ

YAYIN KURULU BAŞKANI

Adnan DALGAKIRAN

YAYIN KURULU

Adnan DALGAKIRAN, Merih ESKİN
Mustafa BOZKURT, Kutlu KARAVELİOĞLU
Sevda Kayhan YILMAZ, Mohmut AKILLI,
Serol ACARKAN, Namık Kemal MEMİŞ, Ali
Rıza OKTAY, Dr. İsmet YALÇIN S. Tansel
KÜNBİ, Mehtap ÖNAL, Ebru ATAMER

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Free Birds Yayın Çözümleri

YAYIN DİREKTÖRÜ

Can ERÇAKICA

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Tugay SOYKAN (tugay@freebirdsyayin.com)

MUHABİR

Handan Kazancı

(handan@freebirdsyayin.com)

KATKIDA BULUNANLAR

Selçuk OKTAY

Kemal Cenk SARIOĞLU

SANAT YÖNETMENİ

Ersin KARATAĞ (ersin@freebirdsyayin.com)

FOTOĞRAF

Candan YAŞARTAŞ

YAYIN ADRESİ

Sarıyı Mahallesi Turan Caddesi No: 14
Kat.1 Daire.1 4.Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 269 25 23 - 24
Faks: 0212 269 25 27

YAYIN TÜRÜ

Sürelî Yerel Dergi

REKLAM VE PAZARLAMA

OAİB Genel Sekreterliği

ADRES

Sarıyı Mahallesi Turan Caddesi No: 14
Kat.1 Daire.1 4.Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 269 25 23 - 24
Faks: 0212 269 25 27

BASKI VE CİLT

DİASAN

Tel: 0212 858 21 41 (pbx)
www.diasan.com.tr

OAİB GENEL SEKRETERLİĞİ

Mahatma Gandhi Cad. No:103 G.O.P 06700
Çankaya Ankara
Tel: 0312 447 27 40
Faks: 0312 446 96 05

OAİB MOMENT EXPO Dergisi, Freebirds
Yayın Çözümleri tarafından T.C. yasalarına
uygun olarak yayımlanmaktadır. "Moment
Expo Dergisi" ibaresi kullanılarak alınıt
yapılması izne bağlıdır.

OAİB Moment Expo Dergisi Orta Anadolu
Makine ve Aksamlar İhracatçıları Birliği'nin
7.500 adet basılan ücretsiz sürelî yayınıdır.

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ

Sürekli değişen tekstil ve konfeksiyon talepleri, makine imalatına yön veriyor. Türkiye'de de tekstil ve konfeksiyon makine imalatında, global trendler takip edilirken, bunun neticesinde ise son teknoloji, daha verimli ve sofistike makinelerin imalatı yapılıyor.

Tekstil sanayiinin birçok alt dalında her çeşit iplik, kumaş, giyim eşyası, ev tekstili, hazır giyim tekstil ürünlerini üretebilen Türkiye'nin son yıllar itibariyle gelişmiş ve büyük bir tekstil ve konfeksiyon makine parkı bulunuyor. 1980'li yılların başına kadar tekstil ve konfeksiyon sektörü ihtiyaç duyduğu makineleri ithal yoluyla temin ediyordu. Tekstil ve konfeksiyon makineleri imalatçıların büyük çoğunluğu, makine üretimlerine atölye tipi yerlerde küçük kapasiteler ile revizyon veya tamirat çalışmaları yaparak başlamışlardı. Ancak günümüzde modern fabrikalarda, ileri teknoloji tezgahlar ve uzmanlaşmış personel ile birçoğu karmaşık elektronik kontrol sistemleri içeren tekstil makineleri üretiliyor.

Atmosferik jet veya püskürtmeli boya makineleri gibi makine kategorisinde, yerel düzeydeki üreticiler, uluslararası piyasalarda rekabet yaratabiliyor. Türkiye'de tekstil ve konfeksiyon makineleri imalatçıları, genellikle küçük ve orta ölçekli olup, İstanbul ve İzmir'de yoğunlaşmış durumdadır.

Sürekli değişen tekstil ve konfeksiyon talepleri, makine imalatına yön veriyor. Türkiye'de de tekstil ve konfeksiyon makine imalatında, global trendler takip edilirken, bunun neticesinde ise son teknoloji, daha verimli ve sofistike makinelerin imalatı yapılıyor.

Dünyanın önemli pamuk üreticilerinden biri olan Türkiye'nin güçlü tekstil sanayisi, tekstil makineleri ekipmanı üretimindeki gelişmeyi doğuruyor. Yeni teknolojileri uygulayan ve tasarım geliştirmeye önem veren sektör, 1990'lı yıllara kadar iç piyasaya yönelik üretim yaparken, 1990'lı yıllardan itibaren dış pazarlara yönelmeye başladı.

2007 yılında 238,6 milyon dolar ihracat gerçekleştiren sektör, 2008 yılında genel makine ve aksamı ihracat artış oranının (yüzde 18,2) altında bir performans sergileyerek ihracatını yüzde 13,6 oranında artırmış ve 270,9 milyon dolar seviyesine yükseltmiştir.

2007-2008 yılları Ocak-Aralık döneminde ihracat artış oranı açısından, ilk sırada yüzde 1.251,4 ile "Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları" kalemi yer almış, bu kalemi yüzde 105,5 ile "Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" ve yüzde 67,3 artış oranı ile "Dokuma tezgahları" takip etmiştir.

2009 yılı ilk üç çeyreğinde ise ihracatımız, 2008 yılı aynı dönemine göre yüzde 16,1 oranında azaldı. Söz konusu dönemde, 8447 pozisyonunda tanımlı "örgü tezgahları, gipür, tül, dantelâ, file imali makine, cihazları" haricinde tüm pozisyonların ihracatında düşüş kaydedildi.

“ Türkiye'nin 2008 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 127,2 milyon dolar ile birinci sırada "Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları" kaleminin yer aldığı, bu ürünü 55,7 milyon dolar ile "Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" ve 24,6 milyon dolar ile "Dokuma tezgahları" grubunun izlediği görülüyor. ”

- 4 Başkan'dan
- 8 Kısa kısa
- 12 İhracat Kasım ayında da yükselişini sürdürdü
- 14 İş dünyası: Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor
- 22 Yıkama teknolojileri için bir devrim
- 24 Markalaşmaya yeterli değer verilmiyor
- 28 Avrupalı rakip değil partner olmak istiyor
- 32 **Kapak:** Tekstil ve konfeksiyon makineleri
- 42 "Hastaneler kalitesiz malzeme deposu"
- 46 "Finans sektörünün davranışları makine sektörünün gelişimini yavaşlatıyor"
- 50 Suriye kapıları açıldı
- 56 Teklif faturası: proforma fatura
- 58 2010 için enerji öngörülleri
- 60 Makine sektörünün dörtncüde koştugu şehir; Konya
- 66 "Tersine mühendislikle ihracat yapıyoruz"
- 71 Göstergeler

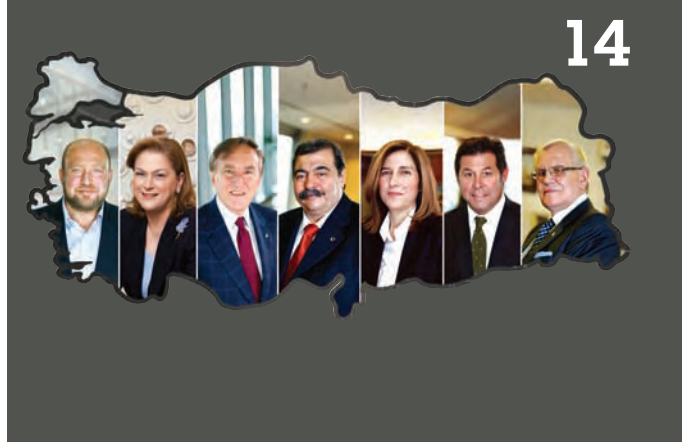

“Tekstil ve konfeksiyon makineleri”

“ Suriye kapıları açıldı ”

“ İş dünyası: Türk makineleri
TİKİR TİKİR çalışıyor ”

İhracat Rakamları **82**

Ürünler **86**

Bilgi hattı **88**

İlk yerli traktör HSG'nin doğuşu **90**

İstanbul'da endüstriyel
nostalji turu **92**

Fuarlar **94**

İletişim **96**

>>ADNAN DALGAKIRAN

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Tanıtım kampanyamızın ikinci ayağı başladı

NASIL BAŞLAMIŞTIK KAMPANYAMIZA? “TÜRK MAKİNELERİ TÜM DÜNYADA TIKIR TIKIR ÇALIŞIYOR” ŞİMDİ İSE BU SÖYLEMİN TAMAMLAYICISI OLARAK DA; “TÜRKİYE’DE DE SANAYİNİN HİZMETİNDE TIKIR TIKIR” DİYECEĞİZ.

Hatırlarsınız; 11 Haziran’da yapmış olduğumuz ilk lansman toplantısıyla yola çıkarken, Türk Makine Sektörü’nün dünyaya yön vermesine rağmen ülkemizde henüz tam ve doğru olarak algılanmadığını ve bu gerekçe ile de bir tanıtım kampanyası başlattığımızı ifade etmiştik. Yaklaşık 6 ayda bu konuda önemli bir mesafe kaydettik. Türk makinelerinin dünyanın birçok ülkesinde “Tıkır Tıkır” çalıştığını her gittiğimiz toplantıda her basın mülakatında tek bir ağızdan söyledik.

Cesurca ifade ettik ki; ithal edilen makinelerin yüzde 70’i ülkemizde de üretiliyor.

Dünyanın 200 ülkesinde kendi markası ile kullanılan Türk makinesini, kendi vatanında da tercih edilebilir kılınmasını öncelidik. Bu sebeple 2009 sonuna kadar sürecek kampanyanın ilk aşamasında yerli yatırımcıların Türk makinelerini de tercih etmelerini sağlamak için etkili bir iletişim kampanyası yürütmeye devam ediyoruz.

2010 yılındaki hedefimiz ise yurtdışındaki mecralarda kendimizi anlatmaya başlamak...

2009 yılı içindeki kampanyamızın ikinci ayağını yılsonunda yaparak, bu rüzgârla 2010 yılına girmeyi hedefliyoruz.

Altı ay boyunca siyasi karar vericilerden, devletin her kademesinden, kendi sektörümüzün sivil toplum kuruluşlarından, iş dünyasından, medyadan, üyelerimizden inanılmaz destek gördük. Görmeye devam edeceğimize de inancımız tam.

Nasıl başlamıştık kampanyamıza? “Türk makineleri tüm dünyada tıkır tıkır çalışıyor”

Şimdi ise bu söylemin tamamlayıcısı olarak da; “Türkiye’de de sanayinin hizmetinde tıkır tıkır” diyeceğiz.

Bu vesile ile Türkiye içinde yürüttüğümüz kampanyamızın bu

adımında da ülkemizin önde gelen işadamları Türk makine sektörüne destek vererek, makine sektörünün bu büyüme ve gelişim atağına bizimle birlikte omuz verdiler.

Türk sanayisinin kanaat önderlerinden Mustafa Koç, Güler Sabancı, Abdülkadir Konukoğlu, Erdoğan Demirören, İdil Yiğitbaşı, Cem Boyner ve Bülent Eczacıbaşı hem zamanlarını, hem yüreklerini bu kampanyaya ayırarak, tanıtım filmimizdeki katkıları ile hedeflediğimiz mesajın iletilmesinde önemli rol oynadılar. Bu da bize daha da büyük övünç ve cesaret veriyor. Ülkemizde üretilen teknoloji ve Ar-Ge, ülkemizin tüm kesimlerinin desteği ile hem Türkiye’de hem de dünyada daha fazla bilinir hale geliyor. Türk iş dünyasının bu lider isimlerinin bizden desteklerini esirgememesi ve her biri kendi alanında birer kanaat önderi olan değerli iş adamlarımızın da çıktığımız zorlu yolda taşın altına ellerini koyuyor olmaları, ülkemiz için ne kadar doğru ve hayırlı bir iş yaptığımızı ortaya koyuyor.

Ancak bizim sorunumuz sadece kendimizi anlatmak değil. O yüzden de hedeflediğimiz çalışmalar bu kadarla sınırlı değil. Hedefimize ulaşmak için entegre bir strateji dâhilinde hareket edilmesi gerektiğinin bilinciyle markalaşma, Ar-Ge ve tanıtım çalışmalarının organize edilmesi noktasında gerekli finansmanın sağlanması da yine MTG tarafından gerçekleştiriliyor.

Orta Anadolu İhracatçıları Birliği ve Makine Tanıtım Grubu her alanda çalışmalarını sürdürürken, Türk makine sanayi için de gelecek vizyonunu tasarlıyor.

Türk makine sektörü, imalatının yüzde 80’ini ihraç ediyor. Türk makineleri, dünyadaki gerçekleştireceğimiz kampanya ile Türk sanayicisinin dikkatini Türk makine sanayi’ne çekmeyi hedefliyoruz.

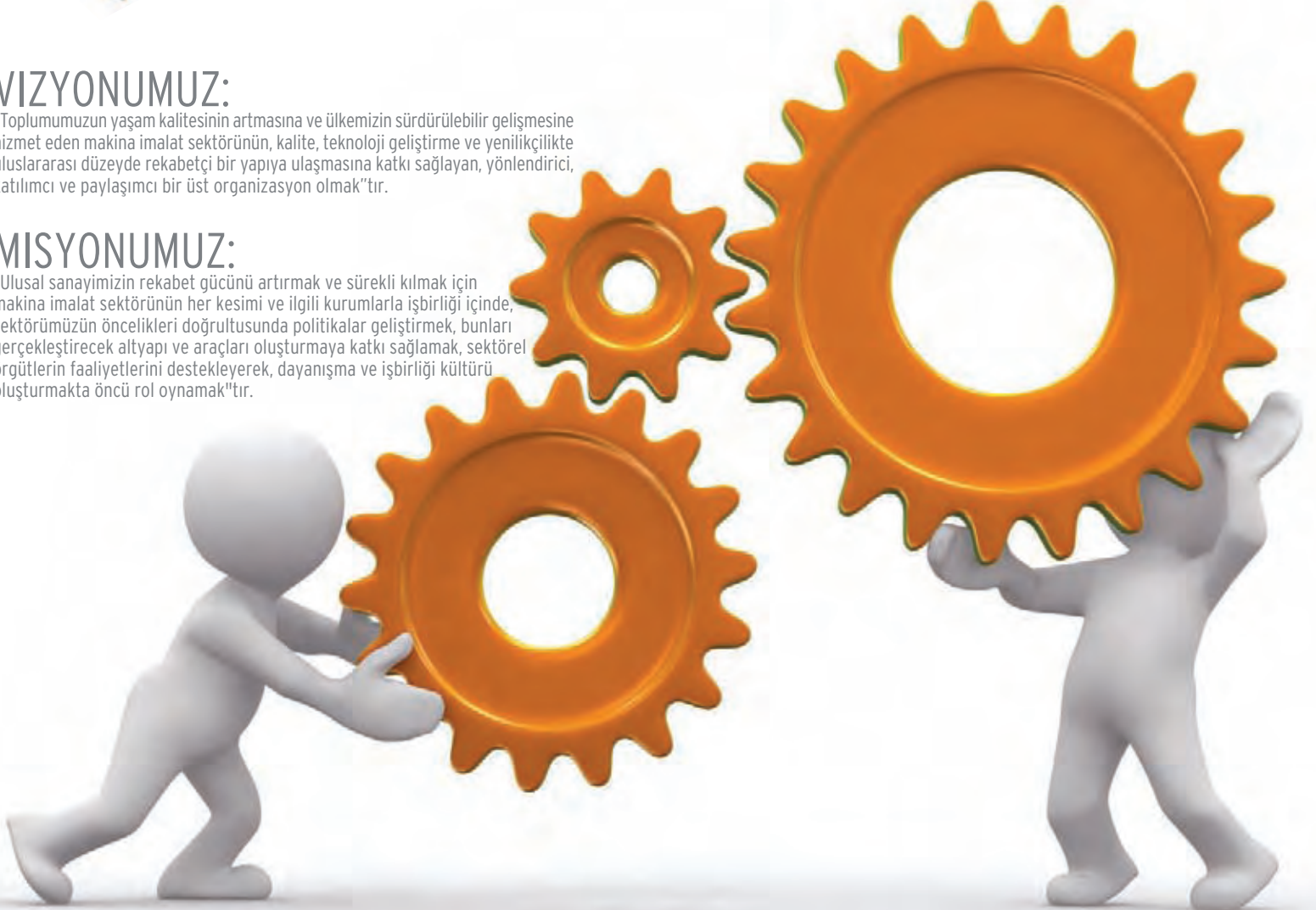
Makine Sanayii Sektör Platformu
Mahatma Gandhi Cad. No:103 G.O.P. Çankaya /ANKARA
Telefon: 0312-447 27 40
Faks: 0312-446 96 05
Web: www.makinesektorplatformu.org

VIZYONUMUZ:

"Toplumumuzun yaşam kalitesinin artmasına ve ülkemizin sürdürülebilir gelişmesine hizmet eden makina imalat sektörünün, kalite, teknoloji geliştirme ve yenilikçilikte uluslararası düzeyde rekabetçi bir yapıya ulaşmasına katkı sağlayan, yönlendirici, katılımcı ve paylaşımcı bir üst organizasyon olmak"tır.

MISYONUMUZ:

"Ulusal sanayimizin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak için makina imalat sektörünün her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, sektörümüzün öncelikleri doğrultusunda politikalar geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, sektörel örgütlerin faaliyetlerini destekleyerek, dayanışma ve işbirliği kültürü oluşturmada öncü rol oynamak"tır.

AKIŞKAN GÜCÜ DERNEĞİ (AKDER)
www.akder.org

AMBALAJ MAKİNECİLERİ DERNEĞİ
www.ambalaj.org.tr

ANADOLU UN
SANAYİCİLERİ
DERNEĞİ
www.ausd.org.tr

ANASDER-ANADOLU
ASANSÖRCÜLER DERNEĞİ
www.anasder.org.tr

ARÜS-DER-ARAÇ ÜSTÜ EKİPMAN
İMALATÇILARI DERNEĞİ
www.arusder.org

BESİAD-BAĞLANTI ELEMANLARI SANAYİCİ
VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
www.besiadturkey.com

ENOSAD-ENDÜSTRİYEL OTOMASYON
SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
www.enosad.org.tr

İMES SANAYİ SİTESİ
www.imes.org

İMDER-TÜRKİYE İŞ MAKİNALARI DİSTRİBÜTÖRLERİ
VE İMALATÇILARI BİRLİĞİ
www.imder.org.tr

İSDER-İSTİF MAKİNALARI DİSTRİBÜTÖRLERİ VE
İMALATÇILARI DERNEĞİ
www.isder.org.tr

İSKİD-İKLİMLENDİRME, SOĞUTMA,
KLİMA İMALATÇILARI DERNEĞİ
www.iskid.org.tr

İŞ MAKİNALARI MÜHENDİSLERİ BİRLİĞİ
www.ismakinalari.org

KBSB-KAZAN VE BASINÇLI KAP SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ
www.kbsb.org

MİB (MAKİNA İMALATÇILARI BİRLİĞİ)
www.mib.org.tr

OSTİM ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
www.ostim.org.tr

ÖNCÜ SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
www.kilavuz.biz

PAGDER-PLASTİK SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
www.pagev.org.tr/pagev/main.asp

SADER (SAĞLIK GEREÇLERİ ÜRETİCİLERİ
VE TEMSİLCİLERİ DERNEĞİ)
www.sader.org.tr

TARMAKBİR-TÜRK AKIM ALET VE
MAKİNELERİ İMALATÇILARI BİRLİĞİ
www.tarmakbir.org

TASİAD-TÜM ASANSÖR SANAYİCİ
VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
www.tasiad.org.tr

TEMSAD-TEKSTİL MAKİNE VE
AKSESUARLARI SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
www.temsad.com

-TMMOB-MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
www.mmo.org.tr

TOBB MAKİNE SEKTÖR MECLİSİ BAŞKANLIĞI
www.tobb.org.tr

TÜMDEF - TÜM TIBBİ CİHAZ ÜRETİCİ VE
TEDARİKÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU
www.tumdef.org

TÜMMER-TÜRKİYE MERMER DOĞALTAŞ VE
MAKİNALARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ
www.tummer.org.tr

TÜRK POMPA VE VANA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
www.pomsad.org.tr

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI
İHRACATÇILARI BİRLİĞİ
www.makinebirlik.com

Sizce Neden Lasermak ?

Türkiye'nin ilk linear motorlu uçan optik gerçek lazer kesim tezgahı. ÇALIŞAN onlarca referans

Bol ve hesaplı yedek parça bedelsiz eğitimler

En iyi fiyat +
En iyi performans

3 yıl garanti, 7/24 teknik servis desteği

Düşük kesim maliyeti ile rakiplerinize karşı maliyet = kar üstünlüğü.

Teknoloji tablosu ile otomatik kesim parametreleri kontrolü.

Kesime kaldığı yerden başlama/ kesimi geri alma otomasyonu.

Yatırımınızı en iyi fiyata yapın, alırken kazanın...

Dünyanın en büyük rezanatör üreticisi olan Fanuc marka CO₂ RF rezanatör, Linear Motor, CNC Controlör

Precitec marka kesici kafa 5 inch ve 7,5 inch kolay değiştirilebilir kartuş sistemi.

Rijit eksenler; 0.01 konumlama 0.005 tekraralama hassasiyeti.

Otomatik yükleme boşaltma ünitesi.

Daha bir çok neden ve üstün Ermaksan üretim teknolojisini yerinde görmek için bizi arayın.

ERMAKSAN
SAC İŞLEME MAKİNELERİ

ERMAKSAN MAKİNE SAN. ve TİC. A.Ş
Organize Sanayi Bölgesi
Lacivert Cadde No. 6 BURSA
Tel: (0224) 294 75 00 Faks: (0224) 294 75 44
web: www.ermaksan.com.tr

Çünkü sizin için üretiyoruz...

Konya Sanayi Odası ve Selçuk Üniversitesi işbirliği ile teknik eğitim programları başladı

İSOMER (İmalat Sistemleri Otomasyon Merkezi) / KAMPÜS'te 12 Aralık 2009 ve 24 Ocak 2010 tarihleri arasında CAD/CAM (CATIA V5R18) eğitimi, 12 Aralık 2009 ve 24 Ocak 2010 tarihlerinde endüstriyel otomasyon elemanı yetiştirme eğitimi, 20 Şubat ve 28 Mart 2010 tarihlerinde CNC programlama ve operatörlüğü eğitimi, 20 Şubat ve 14 Mart 2010 tarihleri arasında PLC eğitimi, 03 Nisan ve 25 Nisan 2010 tarihleri arasında ise hidrolik / pnomatik eğitimi verilecek. Tüm bu eğitim programları 60 saat olup, ücreti ise 150 TL olacak. Konya Sanayi Odası ve Selçuk Üniversitesi'nin müştereken düzenleyecekleri eğitim programlarına katılmak için katılım formunu doldurarak eğitim ücreti dekontu ile birlikte Konya Sanayi Odası'na faks veya e-posta ile ulaştırılması gerekiyor.

Eğitimler, yeterli katılımcı sayısına ulaşıncaya yapılacak. Aynı zamanda Cumartesi ve Pazar günleri saat 12.30 – 17.30 arasında gerçekleştirilecektir. Eğitim sonunda katılımcılara katılım belgesi verilecektir. Kesin kayıt, ücret yatırıldıktan sonra yapılacaktır. Eğitim ücreti, KSO vizesi (nakit/kredi kartı) veya İş Bankası Büsan Şb. (4505) 91033'ne yatırılabilir.

Sanayi üretiminde sıçrama

SANAYİ ÜRETİMİ KÜRESEL KRİZDEN BU YANA İLK KEZ ARTIŞ GÖSTERDİ. SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ EKİM AYINDA YÜZDE 6.5 ARTIŞ İLE BEKLENTİLERİN OLDUKÇA ÜZERİNDE GELDİ.

En son 2008 Temmuz ayında yüzde 3.8 artış gösteren sanayi üretimi, Şubat 2009'da yüzde 23.7 düşüşle dip yapmıştı. Bu arada sanayi üretimindeki artışın baz etkisinden kaynaklandığını belirten TÜİK, mevsimsellikten arındırılmış rakamlarda üretim eksiye geçebileceğini bildirdi.

TÜİK verilerine göre, NACE Rev.1.1'e göre hesaplanan 2005=100 temel yıllık Aylık Sanayi Üretim Endeksi, 2009 yılı Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,5 artarak 117,9 oldu.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2009 yılı Ekim ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre Madencilik ve Taşocakçılığı sektörü endeksi yüzde 5,2 artarak 139,1'den 146,3'e; İmalat Sanayi sektörü endeksi yüzde 6,6 artarak 109,5'den 116,7'ye; Elektrik, Gaz ve Su sektörü endeksi ise yüzde 6,4 artarak 111,1'den 118,1'e yükseldi. Ana Sanayi Grupları (MIGs) Sınıflamasına göre, 2009 yılı Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış yüzde 11,0 ile Ara Mali İmalatında görüldü.

Ana Sanayi Grupları (MIGs) Sınıflamasına göre diğer gruplar incelendiğinde, Dayanaksız Tüketim Mali İmalatının yüzde 8,1, Dayanıklı Tüketim Mali İmalatının yüzde 7,0, Enerjinin yüzde 1,9 oranında arttığı, Sermaye Mali İmalatının ise yüzde 3,0 oranında düştü

İmalat Sanayi Alt Grupları incelendiğinde, en yüksek artış oranı Tıbbi Hassas ve Optik Aletler ile, Saat İmalatında gerçekleşti. İmalat Sanayi Üretim Endeksi alt gruplarının 2009 yılı Ekim ayında 2008 yılı aynı ayına göre yüzde değişim oranları incelendiğinde, en yüksek artış oranının yüzde 38,3 ile Tıbbi Hassas ve Optik Aletler ile, Saat İmalatında gerçekleşti. Bunu, yüzde 19,1'lik artış ile Ağaç ve Ağaç Mantarı Ürünleri İmalatı (mob.hariç) takip etmektedir. Bununla birlikte, en yüksek düşüş ise yüzde 31,5 ile Büro Makineleri ve Bilgisayar İmalatında gerçekleşti.

Metal fiyatları parlıyor

OTOMOTİV VE ELEKTRİK-ELEKTRONİK SANAYİNDEKİ HAREKETLENME, DİĞER YANDAN ALTERNATİF YATIRIM ARAÇLARI OLARAK YILDIZLARININ PARLAMASIYLA EMTİA BORSALARININ METALLER KATEGORİSİNDE FİYATLAR HEMEN HER ÜRÜNDE ZİRVEYE OYNUYOR.

Emtia borsalarının metaller kategorisinde yer alan ürünlerde yüksek artış eğilimi hız kesmeden sürüyor. Bakır, altın, gümüş, platin ve palladiumun yer aldığı bu bölümde fiyat artışları geçen seneye göre iki kat seviyesini zorluyor.

Fiyat artışlarında bu ürünlerden altın ve gümüşün alternatif yatırım aracı olarak görülmesi etkili olurken bakır ve platinde fiyat yükselişinin kontrat alımlarının yanı sıra elektronik, otomotiv gibi sektörlerdeki kıpırdanmaların etkili olduğuna dikkat çekiliyor. Özellikle ABD ve AB ülkelerindeki otomotive getirilen hurda indirimlerinin ve teşviklerin bu ürünlerdeki fiyat artışlarında etkili olduğu düşünülüyor. Bakırda yıllık artış, yüzde 95,5; gümüşte yüzde yüzde 95, platinde yüzde 70, altında ise yüzde 55'e vardı. Bakır fiyatları emtia borsalarının bu kategorisinin ağır metallerinden. Yıllık artışı yüzde 95,51'e varan bakır fiyatları bu yükselişini hem endüstriyel talebin krizden nispi olarak silkelenmesine hem de alternatif yatırım aracı olarak ününün giderek artmasına borçlu. Bu durumun da son dört yıldır öne çıktığı rakamlara bakılarak tespit edilebilir.

Bakır fiyatlarının son 10 yıllık grafiğinde 1999-2005 arası dönemde yatay seyir gösteren fiyatı sadece iki kat artan bakır fiyatları bu haliyle yatırımcıların ilgisinden uzak bir konumdaydı. 2005 yılından sonra başlayan yukarı yönlü talep artışı bakır fiyatlarını küresel ekonomik krize kadar yukarı yönlü taşımayı sürdürdü. 2008 Haziran ayında 3.9490 seviyelerine kadar çıkan fiyatlar krizin yoğunlaştığı aylara direnemeyerek 22 Aralık 2008 tarihinde 2005 öncesi dönemdeki fiyatlarına, 1.3035'e kadar düştü.

İşletme sahipleri dikkat!

KÜRESEL KRİZ NEDENİYLE DÜŞEN VERGİ TAHSİLATLARINI ARTIRMAK İÇİN YENİ FORMÜLLER ARAYAN MALİYE BAKANLIĞI, DENETİM SİSTEMİNİ DAHA DA ETKİN HALE GETİRMEK İÇİN, VERGİ DENETİM ELEMANLARINA 'PRİM VERME' MODELİ GELİŞTİRDİ.

Henüz taslak halinde olan modele göre, denetim elemanlarının hazırladığı raporlar doğrultusunda, bu raporları hazırlayan denetim elemanlarına belirli oranda prim verilecek. Teşvik priminin, hangi kriterlere göre verileceği ise henüz netleşmedi. Maliye Bakanlığı, tüm çalışmalarını vergi tahsilatını arttırmak ve kayıt dışı ekonomi ile mücadeleyi etkinleştirmeye yoğunlaştırdı.

Bu amaçla vergi kaçakçılarında verilen cezaların arttırılmasına ilişkin yasal düzenlemelerin yanı sıra vergi denetimini etkinleştirmek amacıyla da bazı düzenlemeler üzerinde çalışılıyor. Bu çalışmalar kapsamında, vergi denetim elemanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi ve vergi ihbar sisteminin güçlendirilmesi de yer alıyor. Buna göre, vergi kaçaklarına mükelleflerle ilgili olarak uygulanan ihbar sistemi daha basit hale getirilecek. Vergi ihbarlarında tahsil edilen cezanın yüzde 10'u ihbarcıya veriliyor. Bu oranın arttırılması ve ihbarcılara yapılacak ödemenin hızlandırılması öngörülüyor.

İhbarcılara yapılacak ödemenin arttırılmasına ilişkin çalışmalar çerçevesinde, Maliye Bakanlığı bünyesinde görev yapan denetim elemanlarına da teşvik amacıyla prim verilmesi planlanıyor.

Kombi kullanımı sınırlanıyor

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI TARAFINDAN GEÇEN YIL YAYIMLANAN, "BİNALARDA ENERJİ PERFORMANSI YÖNETMELİĞİ" 6 ARALIK 2009 İTİBARIYLA YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Yeni yönetmeliğe göre, toplam kullanım alanı bin metrekareyi geçen binalarda kombi kullanımı yasaklandı. Zaman gazetesinin haberine göre, bu binalarda ısınma, merkezi sistem ile yapılacak. Yönetmelik sadece yeni binaları kapsıyor, eski binalar uygulamadan etkilenmeyecek. Merkezi ısıtmada katı yakıt verimi en az yüzde 75, sıvı ve gaz yakıtlarda ise Sanayi Bakanlığı'nın yayımladığı yönetmelikte yer alan iki yıldız verim sınıfından daha düşük olmayacak. Ayrıca merkezi ısıtma sistemlerinde, kazana geri dönüş su sıcaklığı ile dış hava sıcaklık kontrolünü sağlayan ekonomik sistemler kullanılacak. Yönetmelik ayrıca, 2 bin metrekare üzeri işyerleri ve hizmet binalarında merkezi soğutma sistemini zorunlu hale getirdi.

Enerji verimliliğini ve ekonomik ısınmayı amaçlayan yönetmeliğe göre, isteyen herkes yaşadığı ortamı kombi veya klima kurarak istediği gibi ısıtıp soğutamayacak. Toplam alanı bin metrekareyi geçen toplu konut veya sitelerle, kullanım alanı 2 bin metrekareyi aşan ticaret ve hizmet binalarında merkezi soğutma zorunlu hale getirildi. Binalarda ısıtma ve soğutmayı merkezi hale getiren yönetmelik, ısı ve soğutma sistemlerinin faaliyeti için de kaliteli malzeme kullanmayı zorunlu tutuyor.

İş ve istif makineleri kiralamasında yatırımlar artıyor

DÜNYADA İŞ MAKİNELERİ SEKTÖRÜNDE ÖNEMLİ PAYA SAHİP 'KİRALAMA' SEKTÖRÜNE BÜYÜK HOLDİNGLER YATIRIM YAPMAYA HAZIRLANIYOR. YURTDIŞINDAN FİRMALAR TÜRK FİRMALARIYLA ORTAKLIK GÖRÜŞMELERİ YAPIYOR.

Dünyada iş makineleri sektörünün içinde yer alan etkin alanlardan biri de iş makineleri kiralama sektörü. Türkiye'de de kiralama sektörünün önemi kriz döneminde çok daha ön plana çıktı. Gelişmiş ülkelerde iş makineleri kiralama firmalarının çok yaygın hale geldiğini ifade eden İMDER Genel Sekreteri Faruk Aksoy, Türkiye'de bu sektördeki büyük firmaların kendi makinelerini kiralamaya vererek sektöre girmeye hazırlanmalarına, kiralama işi yapan firmalar kurmak için yatırım yaptıklarına ifade ediyor. Dünyada satışların yüzde 30'u Avrupa'da ise yüzde 45'i kiralama firmalarına yapılıyor. Kiralamanın Avrupa'da 33 milyar, dünyada ise 90 milyar dolarlık bir sektör olduğuna dikkat çeken Aksoy, Türkiye'de sektörün en az 2 milyar doları bulabileceğine belirtiyor. Yurtdışından firmalar da iş makinesi kiralama konusunda Türkiye'deki firmalarla ortaklıklar kurmak için görüşmeler yapıyorlar. Türkiye'de ilk 500'e giren büyük holdinglerin çoğunluğunun iş ve istif makinelerini kiralamayı tercih ettiğini anlatan Aksoy kiralama yapan firmaların maliyet analizini daha iyi yapabildiklerini belirtti. İSDER bünyesinde kurulan fakat ihtiyaçlar doğrultusunda genişleyerek İMDER ile beraber oluşturulan "kiralama komitesi" sektörün büyük ilgisini çekiyor. Bu komite için İMDER ve İSDER üyeleri dışında firmalarda üye olmak için ciddi talepte bulunuyor. Gelişmeler doğrultusunda İMDER ve İSDER'in, ERA-Avrupa Kiralama Federasyonu ile irtibata geçerek Ocak 2010'da toplantı yapılması planlanıyor.

Anadolu krizde fark yarattı

KRİZ TÜRKİYE SANAYİSİNDE DE BİR EKSEN KAYMASINA YOL AÇTI. SANAYİNİN YOĞUNLAŞTIĞI BATI İLLERİNİN EKONOMİK GÖSTERGELERİ, KRİZİN BİRİNCİ YILI DOLARKEN PEK İÇ AÇICI DEĞİL. BUNA KARŞIN ANADOLU'DA HATAY, MANİSA, MERSİN VE GAZİANTEP KRİZDEKİ PERFORMANSIYLA DİKKAT ÇEKİYOR.

Mersin ve Hatay ekonomisi son yıllarda yakaladığı yükseliş trendini krizde de sürdürdü. Anadolu'nun geleneksel sanayi kenti Gaziantep ise yeni ihracat pazarları sayesinde krizden bölgenin yine en güçlü ekonomisi olarak çıkmaya aday. Manisa ise Ege'de İzmir'in tahtını sarsıyor.

Türkiye ekonomisindeki genel görünüm iller bazında incelendiğinde dikkat çekici bir değişim göze çarpıyor. Toplam dış ticaretin üçte ikisini karşılayan, 500 büyük sanayi kuruluşunun yarısından fazlasını ve istihdamın ağırlıklı kısmını barındıran 16 sanayi kentinin krizin ilk yılındaki görünümü tam bir bölgesel farklılaşmaya işaret ediyor. Tüm olanaklarına ve geleneksel sanayi altyapılarına rağmen Batı illeri her alanda büyük darbe alırken, Anadolu'nun sürpriz kentleri krize rağmen dinamizm kazanmış görünüyor.

Türkiye'nin geleneksel sanayi merkezlerinden Bursa, Denizli, Kocaeli, Sakarya, İstanbul ve İzmir gibi Batı illerinde dış ticaret, teşvikli yatırımlar, istihdam potansiyeli ortalamasının üzerinde kayıplar yaşadı. Örneğin; tekstil merkezi Denizli, en büyük ekonomiye sahip İstanbul ve imalat sanayinin kalbi Sakarya, ihracatı en fazla daralan iller sıralamasında ilk üç sırayı paylaşıyor. Bursa, Kocaeli ve İzmir ise yine dış ticareti yüksek oranda düşen iller arasında. Buna karşın Gaziantep, Mersin, Kahramanmaraş ve Mersin son aylarda ihracatını en fazla düzelten illerin başında geliyor. 16 sanayi kenti içinde dış ticarete daralmayı aşip büyümeye geçen iller ise sadece Kahramanmaraş ve Mersin. Kahramanmaraş son

10 ayda ihracatını geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10 artırarak sanayi illeri içinde ihracatını en fazla artıran il oldu. Kahramanmaraş'ın Avrupa ülkeleri dışında ihracat yaptığı pazarlar arasında Brezilya dikkat çekiyor. Nitekim Kahramanmaraş 10 ayda bu ülkeye toplam 32 milyon doların üzerinde ihracat yapmış ve Brezilya ilin ihracat pazarları arasında ikinci sıraya çıkmış. Aynı şekilde Suriye de 18 milyon dolarlık ihracatla bu ilin önemli pazarlarından. Irak ise bir diğer yükselen pazar. Bu da Kahramanmaraş'ın krizde yeni pazarlara açılarak ihracattaki daralmayı aşmayı başardığını gösteriyor. İhracatını yüzde 7 artıran Mersin'in pazar portföyü ise daha da ilginç. Mersin'in ihracatında 250 milyon dolarla Irak ilk sırada bulunuyor. Rusya ise bu ilin ikinci en büyük ihracat pazarı konumunda. Ukrayna da 38 milyon dolarlık ihracatla ön plana çıkıyor. Yine Mersin'in İsrail'e yaptığı toplam 28 milyon doları bulan ihracatta dikkat çekici. Suriye de tıpkı Kahramanmaraş gibi Mersin'in en fazla ürün sattığı ülkelerden birisi.

Batı illerinin ise krizde Avrupa ve ABD pazarı dışına pek çıkmadığı görülüyor. Bu iki pazarın da küresel krizden en fazla etkilenen yerler olması, Batı illerindeki ihracat daralmasının en önemli nedeni. Örneğin; ihracatı en fazla düşen il olan Sakarya'nın en büyük 10 ihracat pazarının 9 tanesi Avrupa ülkeleri. Sadece Rusya 50 milyon dolarlık ihracatla bu liste içine girebildi ancak Anadolu illeri ile kıyaslandığında Sakarya gibi sanayisi hayli gelişmiş bir ilin bu verimli pazara yönelmesi hala zayıf düzeyde.

Dolayısıyla ihracatta krizden fazla etkilenen geleneksel pazarlar dışında yeni ülkelere açılan iller ekonomide toparlanmanın beklendiği 2010 yılına daha avantajlı giriyor.

Sanayi kentlerinin Türkiye ekonomisinin büyümesinde ana dinamik olan ihracattaki performansları istihdam durumunu da doğrudan etkiledi. Nitekim Batı illerinin neredeyse tamamında kayıtlı işçi sayısı ortalamasının üzerinde azaldı. Öyle ki, Bursa, Denizli ve Kocaeli'de işini kaybeden işçi sayısı Türkiye ortalamasının tam dört katını buluyor. Buna karşın Ankara dışındaki Anadolu kentlerinde kayıtlı işçi sayısında artış yaşandı. Konya yüzde 10 artış ile bu alanın lideriyken, Hatay yüzde 2 artışla dikkat çekiyor. Gaziantep'te de yüzde 1'lik büyüme oldu. Mersin ve Manisa da ise kayıtlı işçi sayısındaki azalış son aylarda bir hayli düştü ve yüzde 1'ler düzeyinde kaldı.

İhracat Kasım ayında da yükselişini sürdürdü

momenti expo 12

TÜRKİYE'NİN İRAK'A AÇILAN KAPISI HABUR'DA AÇIKLANAN KASIM AYI İHRACAT RAKAMLARI, TOPARLANMA SÜRECİNİ TEYİT ETTİ. YILSONUNDA TÜRKİYE'NİN 100'LER KULÜBÜNDE OLMAYA DEVAM EDECEĞİ BELİRTİLDİ.

Uluslararası ekonomi otoriteleri Türkiye'nin ekonomik durumuna dair olumlu açıklamalar yapıyor arka arkaya. En son Fitch, Türkiye'nin uzun vadeli döviz cinsi kredi notunu 2 kademe artırarak BB+’ya yükselttiğini açıkladı. Birleşmiş Milletler ve OECD raporları da önümüzdeki dönemde Türkiye için büyüme öngören tahminlerde bulunuyor. Nitekim Kasım ayı ihracat rakamları da benzer bir duruma işaret ediyor. Geçen ay ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,54 oranında artarak 8 milyar 825 milyon 235 bin dolar olarak gerçekleşti. Böylece Türkiye ihracatı uzun bir aradan sonra son iki aydır artı görmüş oldu. Yıllık ihracat rakamı ise 94 milyar 798 milyon 125 bin dolar seviyesine geldi. Bu da yılsonunda yakalanması gereken 100 milyar dolarlık ihracata dair umutları güçlendirdi. Ocak-Kasım dönemindeki ihracat rakamı ise yüzde 27,31 düşüşle 87

16,34 ile krizden çıkışım sembollerinden biri olan otomotiv alırken hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri yüzde 13,72 ile ikinci, demir çelik de yüzde 10,35 ile üçüncü olarak sıralandı. Kasım ayında otomotiv ihracatı yüzde 0,18 düşerken, hazır giyimde yüzde 2,58 artış oldu. Aynı dönemde ihracat artışı yaşanan sektörlerin ilk sıralarında ise yüzde 61,48 ile diğer sanayi ürünleri, yüzde 27,12 ile zeytin ve zeytinyağı, yüzde 26,32 ile fındık dikkat çekti. Kasım ayında ihracatında gerileme yaşanan ürünler arasında ise ilk sırayı, yüzde 32,39 ile değerli maden alırken, onu yüzde 16 ile kuru meyve, yüzde 15,01 ile hayvancılık, yüzde 13,48 ile hububat, yüzde 11,75 ile de tütün aldı. 1 milyar dolar ve üzerinde aylık ihracat gerçekleştiren iki alt sektör, 1,44 milyar dolar ile otomotiv, 1,21 milyar dolar ile de hazır giyim ve konfeksiyon oldu. Geçen ay Türkiye ihracatında ilk 10 ülke ise Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Irak, Rusya, İspanya, ABD, Romanya ve İran ola-

tırdığı ekonomik açılımlarda ihracatın yükselmesinden önemli bir etken oldu.

Türkiye'nin komşularıyla yaptığı dış ticaretin artmasından en fazla faydayı bölgede yer alan iler sağladı. Örneğin Gaziantep, Irak'a en fazla ihracat yapan il oldu. Tüm Irak ihracatının yüzde 25'i Gaziantep'ten gerçekleşti. 2007 yılında Gaziantep Irak'a 721 milyon dolar ihracat yaparken bu rakam 2008'de 1,2 milyar dolara yükseldi. 2009'un ilk on ayında bu rakam 1,1 milyar dolara yaklaştı, yılsonunda 1,3 milyar doları aşacak. Şırnak'tan Irak'a yapılan ihracat 2007 yılında 193 milyon dolarken, bu rakam 2008 yılında 277 milyon dolara yükseldi. 2009'un ilk 10 ayında 400 milyon dolara çıktı, yılsonunda 500 milyon dolara yaklaşması bekleniyor. Bir başka örnek Mardin. Mardin'in 2007 yılında Irak'a yaptığı ihracat 166 milyon dolardı, 2008 yılında 263 milyon dolara yükseldi. Mardin, 2009'un ilk 10 ayında, 2008'in tamamını geçerek 288 milyon dolarlık ihracat hacmi yakaladı, yılsonunda bu rakam 350 milyon doları bulacak.

“Geçen ay ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,54 oranında artarak 8 milyar 825 milyon 235 bin dolar olarak gerçekleşti. Böylece Türkiye ihracatı uzun bir aradan sonra son iki aydır artı görmüş oldu.”

milyar 608 milyon 547 bin dolar olarak gerçekleşti. Geçen seneden farklı olarak bu sene Kurban Bayramı Kasım ayına denk geldiğinden, geçen seneye göre iş günü kayıpları olduğunu da belirtmek gerek. Kasım'da toplam ihracatının yüzde 82,6'sını gerçekleştiren sanayi grubunda, yüzde 1,48'lik artış ile 7 milyar 288 milyon 526 bin dolarlık ihracat yapıldı. İhracatın yüzde 14,66'sını oluşturan tarım alanında yüzde 0,19'luk düşüşle 1 milyar 293 milyon 993 bin dolarlık, yüzde 2,75'ini oluşturan madencilikte ise yüzde 14,42 artışla 242 milyon 717 bin dolarlık ihracat rakamı elde edildi. Sanayi sektöründe ne büyük payı yüzde

rak sıralandı. Kasım ayında gerçekleş-tirdikleri ihracata göre en fazla ihracat yapan iller sırasıyla İstanbul, Bursa, Kocaeli, İzmir, Ankara, Manisa, Gaziantep, Denizli, Sakarya ve Hatay olarak sıralandı. İstanbul, toplam ihracatın yüzde 45,78'ini gerçekleştirirken, İstanbul'a en yakın il yüzde 9,46 payla Bursa oldu. Kasım ayında en çok ihracat yapan firmalar ise Oyak-Renault, Vestel, Ford, TOFAŞ, Türkiye Petrol Rafineleri, Toyota, Arçelik, Habaş, İÇ-DAŞ Çelik ve Diler Dış Ticaret olarak sıralandı.

KOMŞULARLA YAPILAN TİCARET İHRACATI TETİKLEDİ

Türkiye'nin komşu ülkelere gerçekle-

220 ÜLKEYE 12 BİN 885 KALEM İHRACAT

1980'li yıllarda ihracat hamlesi başladığında Türkiye ihracatının tarım ağırlıklı iken, bugün ise Türkiye ihracatının yüzde 90'a yakını sanayi ürünleri oluşturuyor.

Türkiye'nin ihracatı 1980 yılında 3 milyar dolarken, bu rakamın 2008 yılında 132 milyar dolara yükselmiş durumda. 1996 yılında Gümrük Birliği yürürlüğe girdiğinde “yerli sanayi bitecek” yorumları yapılırken, bugün gelinen noktada ihracatın yarıya yakınının AB ülkelerine yapılıyor.

Aynı zamanda AB ülkelerine satılan ürünler son moda teknoloji ile üretilmiş sanayi ürünleri. 2008 yılında 46 bin Türk ihracatçı firması, 220 ülkeye 12 bin 885 farklı kalem mal ihraç etti ve ihracatçılar yeni pazarları kaliteli ürünleri ile fethetmeye devam ediyorlar.

Mustafa KOÇ

Güler SABANCI

Bülent ECZACIBAŞI

Abdulkadir
KONUĞOĞLU

İş dünyası:

Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor

İdil YİĞİTBAŞI

Cem BOYNER

Erdoğan DEMİRÖREN

MUSTAFA KOÇ, GÜLER SABANCI, BÜLENT ECZACIBAŞI, ERDOĞAN DEMİRÖREN, ABDÜLKADİR KONUKOĞLU, İDİL YİĞİTBAŞI VE CEM BOYNER TÜRK MAKİNE SANAYİ'NE DESTEK VEREREK, MAKİNE TANITIM GRUBU'NUN İÇ PAZARA YÖNELİK KAMPANYASI İÇİN KAMERA KARŞINA GEÇTİLER. İŞ DÜNYASININ TEMSİLCİLERİ MTG'NİN REKLAM FİLMİNDE AYNI ORTAK MESAJLARI VERDİ: "TÜRK MAKİNELERİ KALİTELİDİR" VE "TÜRK MAKİNELERİ TIKIR TIKIR ÇALIŞIYOR."

Makine Tanıtım Grubu (MTG), Türk makinesi ile ilgili algılamayı güçlendirmek ve sektörün pazar payını yükseltmek amacıyla başlattığı tanıtım atağını sürdürüyor. Aralarında Mustafa Koç, Güler Sabancı, Bülent Eczacıbaşı, Erdoğan Demirören, Abdülkadir Konukoğlu, İdil Yiğitbaşı ve Cem Boyner'in de bulunduğu iş dünyasının öncü isimleri Türk Makine Sanayi'ne destek vererek Makine Tanıtım Grubu'nun iç pazara yönelik kampanyası için kamera karşısına geçtiler. İş dünyasının temsilcileri aynı ortak mesajları verdi: "Türk makineleri kalitelidir" ve "Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor".

İŞ DÜNYASININ LİDERLERİNDEN MTG'YE DESTEK

MTG'nin yeni kampanyası için kamera karşısına geçen Türk iş dünyasının öncü isimleri şu ortak mesajı verdi: "Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor". Makine Tanıtım Grubu'nun (MTG), Türk makinesi ile ilgili algılamayı güçlendirmek ve sektörün pazar payını yükseltmek amacıyla başlattığı tanıtım ve iletişim atağı sürüyor. Aralarında Mustafa Koç, Güler Sabancı, Bülent Eczacıbaşı, Erdoğan Demirören, Abdülkadir Konukoğlu ve Cem Boyner'in de bulunduğu iş dünyasının öncü isimlerinden Türk

Makine Sanayi'ne destek geldi. Türk makine sektörünün iç pazara yönelik kampanyasında görev alan iş dünyası temsilcileri kamera karşısına geçerek aynı ortak mesajları verdi. "Türk makineleri kalitelidir" ve "Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor". Türk makinecilerinin ses getiren yeni kampanyası, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri (OAİB) ve MTG Başkanı Adnan Dalgakıran'ın ev sahipliğinde, TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, TİM bünyesindeki ihracatçı birliklerinin başkanları ve iş dünyasının temsilcilerinin de hazır bulunduğu bir törenle kamuoyuna tanıtıldı.

TÜRK MAKİNELERİ 200 ÜLKEYE İHRAÇ EDİLİYOR

Toplantıda söz alan MTG Başkanı Adnan Dalgakıran, "Hatırlarsınız; 10 Haziran'da yapmış olduğumuz ilk lansman toplantısıyla yola çıkarken, Türk Makine Sektörü'nün dünyaya yön vermesine rağmen ülkemizde henüz tam ve doğru olarak algılanmadığını ve bu gerekçe ile de bir tanıtım kampanyası başlattığımızı ifade etmiştik.

Yaklaşık 6 ayda bu konuda önemli bir mesafe kaydettik. Türk makinelelerinin dünyanın birçok ülkesinde "TIKIR TIKIR" çalıştığını her ortamda tek bir ağızdan söyledik" dedi.

"İTHAL MAKİNELERİN YÜZDE 70'İ ÜLKEMİZDE DE ÜRETİLEBİLİYOR"

Adnan Dalgakıran, "Dünyanın 200 ülkesinde kendi markası ile kullanılan Türk makinesini, kendi vatanında da tercih edilebilir kılınmasını önceladik. Bu sebeple 2009 sonuna kadar sürececek kampanyanın ilk aşamasında yerli yatırımcıların Türk makinelerini de tercih etmelerini sağlamak için etkili bir iletişim kampanyası yürütmeye devam ediyoruz. 2010 yılındaki hedefimiz ise yurtdışındaki mecralarda kendimizi anlatmaya başlamak. 2009 yılı içindeki kampanyamızın ikinci ayağını yılsonunda yaparak, bu rüzgârla 2010

sektörüne destek vererek, makine sektörünün bu büyüme ve gelişim atağına bizimle birlikte omuz verdiler" diyen Adnan Dalgakıran, "Türk sanayisinin kanaat önderlerinden Mustafa Koç, Güler Sabancı, Abdülkadir Konukoğlu, Erdoğan Demirören, İdil Yiğitbaşı, Cem Boyner ve Bülent Eczacıbaşı hem zamanlarını, hem yüreklerini bu kampanyaya ayırarak, tanıtım filmimizdeki katkıları ile hedeflediğimiz mesajın iletilmesinde önemli rol oynadılar. Bu da bize daha da büyük övünç ve cesaret veriyor. Ülkemizde üretilen teknoloji ve AR-GE, ülkemizin tüm kesimlerinin desteği ile hem Türkiye'de hem

"Hedefimize ulaşmak için entegre bir strateji dâhilinde hareket edilmesi gerektiğinin bilinciyle markalaşma, Ar-Ge ve tanıtım çalışmalarının organize edilmesi noktasında gerekli finansmanın sağlanması da yine MTG tarafından gerçekleştiriliyor. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri ve Makine Tanıtım Grubu her alanda çalışmalarını sürdürürken, Türk makine sanayi için de gelecek vizyonunu tasarlıyor."

yılına girmeyi hedefliyoruz" diye konuştu.

"BÜYÜK DESTEK GÖRDÜK"

MTG Başkanı Adnan Dalgakıran, "Altı ay boyunca siyasi karar vericilerden, devletin her kademesinden, kendi sektörümüzün sivil toplum kuruluşlarından, iş dünyasından, medyadan, üyelerimizden inanılmaz destek gördük. Görmeye devam edeceğimize de inancımız tam. Nasıl başlamıştık kampanyamıza? 'Türk makineleri tüm dünyada tıkr tıkr çalışıyor'. Şimdi ise bu söylemin tamamlayıcısı olarak da; 'Türkiye'de de sanayinin hizmetinde tıkr tıkr' diyeceğiz" dedi.

"Türkiye içinde yürüttüğümüz kampanyamızın bu adımında da ülkemizin önde gelen işadamları Türk makine

de dünyada daha fazla bilinir hale geliyor" diye konuştu.

Türk Makine Sektörü'nün bu başarıları, özgün teknoloji ve Ar-Ge çalışmaları ile elde ettiğini kaydeden Dalgakıran, "Geldiğimiz bu noktada bunu göğsümüzü gerek söyleyebiliyoruz. Türk iş dünyasının bu lider isimlerinin bizden desteklerini esirgememesi ve her biri kendi alanında birer kanaat önderi olan değerli iş adamlarımızın da çıktığımız zorlu yolda taşın altına ellerini koyuyor olmaları, ülkemiz için ne kadar doğru ve hayırlı bir iş yaptığımızı ortaya koyuyor. Kendilerine şükranlarımızı sunuyoruz. Yoğun ajandaları içinde Türk Makine sanayinin bu çabasına destek oldular. Sağ olsunlar, var olsunlar. Onlara müteşekkirimiz. Çünkü bugün kamuoyu ile

paylaşacağımız tanıtım kampanyasında onların da büyük emekleri var” dedi.

TÜRK MAKİNE SEKTÖRÜ'NÜN GELECEK VİZYONU

Türk Makine Sektörü'nün sorununun sadece kendilerini anlatmak olmadığını ifade eden MTG Başkanı, “O yüzden de hedeflediğimiz çalışmalar bu kadarla sınırlı değil. Hedefimize ulaşmak için entegre bir strateji dâhilinde hareket edilmesi gerektiğinin bilinciy-le markalaşma, Ar-Ge ve tanıtım çalışmalarının organize edilmesi noktasında gerekli finansmanın sağlanması da yine MTG tarafından gerçekleştiriliyor. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri ve Makine Tanıtım Grubu her alanda çalışmalarını sürdürürken, Türk makine sanayi için de gelecek vizyonunu tasarlıyor” diye konuştu.

Türk Makine Sektörü'nün, imalatının yüzde 80'ini ihraç ettiğini belirten Adnan Dalgakıran, “Türk makineleri, dünyadaki rakabetçileri ile kıyaslandığında hem dünyada, hem de ülkemizde aynı kalite, aynı fayda ve maliyet dengesi, daha uygun servis ve lojistik hizmetiyle satın alınabiliyor.

Bir ülkenin makine sanayisi o ülkenin stratejik öneme sahip öncelikli sanayilerinin en başında gelenlerindedir. Çünkü makine sanayi tüm sektörlerin lokomotifidir.

Türkiye'ye de baktığımızda, katma değerli, teknoloji yoğun ve dünya standartlarında üretilen her makine, çarpıcı etkisi ile Türkiye'nin daha kuvvetli ve daha refah bir ülke olmasına katkı koyacaktır” dedi.

MAKİNE İMALATINDA AVRUPA 6'NCISIYIZ

Toplam makine imalat değeri bakımından Türkiye'nin Avrupa'da 6'ncı sıradayken Avrupa ülkelerindeki toplam imalatın yüzde 5'ini gerçekleştirdiğini söyleyen Adnan Dalgakıran, “Önümüzdeki 5 yıl içerisinde makine imalatındaki yıllık artışımızın ortalama yüzde 12-15 düzeyinde olması beklenmektedir. Dış pazarda son derece tutarlı ve güvenilir olan Türk makinesi, Türkiye'de aynı itibara sahip olmak için var gücü ile çalışıyor. MTG tanıtım çalışmalarının yanı sıra şu anda

akademik camia ile işbirliği için altyapıyı oluşturdu. Çok kısa süre içerisinde akademisyenlerin katkıları da süre-

ce dâhil edilecek. Makine güven endeksi içerikleri oluşturuldu. Yeni yıldan itibaren kamuoyu ile paylaşılmaya

başlanacak. Sektör üyeleri için yönlendirici ve geliştirici çalışmalarımız web sitemiz üzerinde başladı” diye konuştu.

Sektörde TURQUM adı altında bir standardizasyon alt yapısının da kurulduğunu söyleyen OAİB ve MTG Başkanı Dalgakıran, “Firmalarımızın başvurularını alarak, kaliteyi sürekli hale getirebilmek için bir sistem oluşturacağız. Gelecek yıldan itibaren bu konuyu da kamuoyu ile paylaşacağız” dedi.

MAKİNECİLER ANADOLU YOLLARINA ÇIKIYOR

“MTG, Türkiye'nin dört bir yanına bir çıkarma yaparak yerli üretici ile yatırımcıları bilgilendirecek” diyen Adnan Dalgakıran, “Yerel yatırımcılar ile makine üreticilerini ve ihracatçıları bir araya getirecek seminerler gerçekleştirip, üreticilerin ürünlerinin pazarlanması konusunda da destekler verecek. Bu konuda da ilk adım olarak Konya'dan başlıyoruz. 24 Aralık'ta Konya

“Tüm bu çalışmalar ile paydaşlarımıza ulaşmayı hedefliyoruz. Yılbaşından sonra başlayacak aşamada ise yurt dışında Türk makineleri ile ilgili algılamayı güçlendirmeye yönelik çalışmalar devreye girecek.”

Sanayi Odası ile birlikte bu yöndeki ilk etkinliğimizi gerçekleştireceğiz. Hedefimiz, Türkiye'nin on üç ilinde bu toplantıları yapmak ve hedeflediğimiz bilincin yerleşmesine katkı sağlamak” diye konuştu.

“Geleceğin sektör çalışanlarını keşfetmek amacı ile de üniversitelerin makine ve endüstriyel tasarım bölümü öğrencilerinin katılımı ile makine tasarım yarışmaları da gerçekleşecek” diyen OAİB ve MTG Başkanı Adnan Dalgakıran, “Tüm bu çalışmalar ile paydaşlarımıza ulaşmayı hedefliyoruz. Yılbaşından sonra başlayacak aşama-

da ise yurt dışında Türk makineleri ile ilgili algılamayı güçlendirmeye yönelik çalışmalar devreye girecek. İşte bu nedenle kurulan Makine Tanıtım Grubu, birliğimiz üyelerinin de katkılarıyla bugün önemli bir adım atmaktadır. Gerçekleştireceğimiz kampanya ile Türk sanayicisinin dikkatini Türk Makine Sanayi'ne çekmeyi hedefliyoruz” dedi.

MAKİNE SEKTÖRÜNÜN MESELESİ TÜM TÜRKİYE'NİN MESELESİDİR

Toplantıya katılan TİM Başkanı Meh-

met Büyükekşi ise Türkiye'nin lokomotif sektörü olan makine sektörüne büyük önem verdiklerini söyleyerek, “Bu toplantı makine sektörüne verilen değeri gösteriyor. Biz birlik beraberlik içindeyiz. OAİB tarafından makine sektörünün daha iyi tanıtılması için makineleşme ve inovasyon konularında MTG'nin son 6 aydır örnek çalışmaları devam ediyor. Makineye yapılan yatırım ülkenin katma değerine yapılan yatırımdır. Makine sektörünün meselesi tüm Türkiye'nin meselesidir. Biz Çin'le değil, katma değer üreten ülkelerle rekabet edeceğiz. Yeni çocuk olduğunda nasıl seviniyorsak makinemiz çalıştığına da öyle seviniyoruz. Toplantıya TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi'nin yanı sıra, birçok ihracatçı birliği başkanı, oda başkanları ve 27 farklı sivil toplum örgütünün oluşturduğu Makine Sanayii Sektör Platformu üyeleri de katılım gösterdi.

Taste
the
Engineering

MÜHENDİSLİĞİN
tadına varın

Layne Bowler

www.laynebowler.com.tr

İş dünyası:

Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor

MUSTAFA KOÇ, GÜLER SABANCI, BÜLENT ECZACIBAŞI, ERDOĞAN DEMİRÖREN, ABDÜLKADİR KONUKOĞLU, İDİL YİĞİTBAŞI VE CEM BOYNER TÜRK MAKİNE SANAYİ'NE DESTEK VEREREK, MAKİNE TANITIM GRUBU'NUN İÇ PAZARA YÖNELİK KAMPANYASI İÇİN KAMERA KARŞINA GEÇTİLER. İŞ DÜNYASININ TEMSİLCİLERİ MTG'NİN REKLAM FİLMİNDE AYNI ORTAK MESAJLARI VERDİ: "TÜRK MAKİNELERİ KALİTELİDİR" VE "TÜRK MAKİNELERİ TIKIR TIKIR ÇALIŞIYOR."

Makine Tanıtım Grubu (MTG), Türk makinesi ile ilgili algılamayı güçlendirmek ve sektörün pazar payını yükseltmek amacıyla başlattığı tanıtım atağını sürdürüyor. Aralarında Mustafa Koç, Güler Sabancı, Bülent Eczacıbaşı, Erdoğan Demirören, Abdülkadir Konukoğlu, İdil Yiğitbaşı ve Cem Boyner'in de bulunduğu iş dünyasının öncü isimleri Türk Makine Sanayi'ne destek vererek Makine Ta-

nıtım Grubu'nun iç pazara yönelik kampanyası için kamera karşına geçtiler. İş dünyasının temsilcileri aynı ortak mesajları verdi: "Türk makineleri kaliteli-dir" ve "Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor".

İŞ DÜNYASININ LİDERLERİNDEN MTG'YE DESTEK

MTG'nin yeni kampanyası için kamera karşısına geçen Türk iş dünyasının ön-

cü isimleri şu ortak mesajı verdi: "Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor". Makine Tanıtım Grubu'nun (MTG), Türk makinesi ile ilgili algılamayı güçlendirmek ve sektörün pazar payını yükseltmek amacıyla başlattığı tanıtım ve iletişim atağı sürüyor. Aralarında Mustafa Koç, Güler Sabancı, Bülent Eczacıbaşı, Erdoğan Demirören, Abdülkadir Konukoğlu ve Cem Boyner'in de bulunduğu iş dünyasının öncü isimlerinden Türk Makine Sanayi'ne

Mustafa KOÇ

Güler SABANCI

Bülent ECZACIBAŞI

Erdoğan DEMİRÖREN

destek geldi. Türk makine sektörünün iç pazara yönelik kampanyasında görev alan iş dünyası temsilcileri kamera

“Hedefimize ulaşmak için entegre bir strateji dâhilinde hareket edilmesi gerektiğinin bilinciyle markalaşma, Ar-Ge ve tanıtım çalışmalarının organize edilmesi noktasında gerekli finansmanın sağlanması da yine MTG tarafından gerçekleştiriliyor. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri ve Makine Tanıtım Grubu her alanda çalışmalarını sürdürürken, Türk makine sanayi için de gelecek vizyonunu tasarlıyor.”

karşısına geçerek aynı ortak mesajları verdi. “Türk makineleri kalitelidir” ve “Türk makineleri TIKIR TIKIR çalışıyor”.

Türk makinecilerinin ses getiren yeni kampanyası, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri (OAİB) ve MTG Başkanı Adnan Dalgakıran'ın ev sahipliğinde, TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, TİM bünyesindeki ihracatçı birliklerinin başkanları ve iş dünyasının temsilcilerinin

de hazır bulunduğu bir törenle kamuoyuna tanıtıldı.

TÜRK MAKİNELERİ 200 ÜLKEYE İHRAÇ EDİLİYOR

Toplantıda söz alan MTG Başkanı Adnan Dalgakıran, “Hatırlarsınız; 10 Haziran’da yapmış olduğumuz ilk lansman toplantısıyla yola çıkarken, Türk Makine Sektörü’nün dünyaya yön vermesine rağmen ülkemizde

Abdulkadir KONUKOĞLU

İdil YİĞİTBAŞI

Cem BOYNER

henüz tam ve doğru olarak algılanmadığını ve bu gerekçe ile de bir tanıtım kampanyası başlattığımızı ifade etmiş-

tik. Yaklaşık 6 ayda bu konuda önemli bir mesafe kaydettik. Türk makinelerinin dünyanın birçok

ülkesinde "TIKIR TIKIR" çalıştığını her ortamda tek bir ağızdan söyledik" dedi.

“İTHAL MAKİNELERİN YÜZDE 70’İ ÜLKEMİZDE DE ÜRETİLEBİLİYOR”

Adnan Dalgakıran, “Dünyanın 200 ülkesinde kendi markası ile kullanılan Türk makinesini, kendi vatanında da tercih edilebilir kılınmasını öncelidik. Bu sebeple 2009 sonuna kadar süre-

cek kampanyanın ilk aşamasında yerli yatırımcıların Türk makinelerini de tercih etmelerini sağlamak için etkili bir iletişim kampanyası yürütmeye devam ediyoruz. 2010 yılındaki hedefimiz ise yurtdışındaki mecralarda kendimizi anlatmaya başlamak. 2009 yılı içindeki kampanyamızın ikinci ayağını

yılsonunda yaparak, bu rüzgârla 2010 yılına girmeyi hedefliyoruz” diye konuştu.

“BÜYÜK DESTEK GÖRDÜK”

MTG Başkanı Adnan Dalgakıran, “Altı ay boyunca siyasi karar vericilerden, devletin her kademesinden, kendi sektörümüzün sivil toplum kuruluşlarından, iş dünyasından, medyadan, üyelerimizden inanılmaz destek gördük. Görmeye devam edeceğimize de inancımız tam. Nasıl başlamıştık kampanyamıza? ‘Türk makineleri tüm dünyada tıkr tıkr çalışıyor’. Şimdi ise bu söylemin tamamlayıcısı olarak da; ‘Türkiye’de de sanayinin hizmetinde tıkr tıkr’ diyeceğiz” dedi.

“Türkiye içinde yürüttüğümüz kampanyamızın bu adımında da ülkemizin önde gelen işadamları Türk makine sektörüne destek vererek, makine sektörünün bu büyüme ve gelişim atağına bizimle birlikte omuz verdiler” diyen Adnan Dalgakıran, “Türk sanayisinin kanaat önderlerinden Mustafa Koç, Güler Sabancı, Abdülkadir Konukoğlu, Erdoğan Demirören, İdil Yiğitbaşı, Cem Boyner ve Bülent Eczacıbaşı hem zamanlarını, hem yüreklerini bu kampanyaya ayırarak, tanıtım filmimizdeki katkıları ile hedeflediğimiz mesajın iletilmesinde önemli rol oynadılar. Bu da bize daha da büyük övünç ve cesaret veriyor. Ülkemizde üretilen teknoloji ve AR-GE, ülkemizin tüm kesimlerinin desteği ile hem Türkiye’de hem de dünyada daha fazla bilinir hale geliyor” diye konuştu.

Türk Makine Sektörü’nün bu başarıları, özgün teknoloji ve Ar-Ge çalışmaları ile elde ettiğini kaydeden Dalgakıran, “Geldiğimiz bu noktada bunu göğsümüzü gererek söyleyebiliriz. Türk iş dünyasının bu lider isimlerinin bizden desteklerini esirgememesi ve her biri kendi alanında birer kanaat önderi olan değerli iş adamlarımızın da çıktığımız zorlu yolda taşın altına ellerini koyuyor olmaları, ülkemiz için ne kadar doğru ve hayırlı bir iş yaptığımızı ortaya koyuyor. Kendilerine şükranlarımızı sunuyoruz. Yoğun ajandaları içinde Türk Makine sanayinin bu çabasına destek oldular. Sağ olsunlar, var olsunlar. Onlara müteşekkirimiz. Çünkü

bugün kamuoyu ile paylaşacağımız tanıtım kampanyasında onların da büyük emekleri var" dedi.

TÜRK MAKİNE SEKTÖRÜ'NÜN GELECEK VİZYONU

Türk Makine Sektörü'nün sorununun

sadece kendilerini anlatmak olmadığını ifade eden MTG Başkanı, "O yüzden de hedeflediğimiz çalışmalar bu kadarla sınırlı değil. Hedefimize ulaşmak için entegre bir strateji dâhilinde hareket edilmesi gerektiğinin bilinciy-le markalaşma, Ar-Ge ve tanıtım çalışmalarının organize edilmesi noktasında gerekli finansmanın sağlanması da yine MTG tarafından gerçekleştiriliyor. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri ve Makine Tanıtım Grubu her alanda çalışmalarını sürdürürken, Türk makine sanayi için de gelecek vizyonunu tasarlıyor" diye konuştu.

Türk Makine Sektörü'nün, imalatının yüzde 80'ini ihraç ettiğini belirten Adnan Dalgakıran, "Türk makineleri, dünyadaki rekabetçileri ile kıyaslandığında hem dünyada, hem de ülkemizde aynı kalite, aynı fayda ve maliyet dengesi, daha uygun servis ve lojistik hizmetiyle satın alınabiliyor.

Bir ülkenin makine sanayisi o ülkenin stratejik öneme sahip öncelikli sanayilerinin en başında gelenlerindedir.

“Tüm bu çalışmalar ile paydaşlarımıza ulaşmayı hedefliyoruz. Yılbaşından sonra başlayacak aşamada ise yurt dışında Türk makineleri ile ilgili algılamayı güçlendirmeye yönelik çalışmalar devreye girecek.”

Çünkü makine sanayi tüm sektörlerin lokomotifidir. Türkiye'ye de baktığınızda, katma değerli, teknoloji yoğun ve dünya stan-

dartlarında üretilen her makine, çarpan etkisi ile Türkiye'nin daha kuvvetli ve daha refah bir ülke olmasına katkı koyacaktır” dedi.

MAKİNE İMALATINDA AVRUPA 6'NCISİYİZ

Toplam makine imalat değeri bakımından Türkiye'nin Avrupa'da 6'ncı sıradayken Avrupa ülkelerindeki toplam imalatın yüzde 5'ini gerçekleştirdiğini söyleyen Adnan Dalgakıran, “Önümüzdeki 5 yıl içerisinde makine imalatındaki yıllık artışımızın ortalama yüzde 12-15 düzeyinde olması beklenmektedir. Dış pazarda son derece tutarlı ve güvenilir olan Türk makinesi, Türkiye'de aynı itibara sahip olmak için var gücü ile çalışıyor. MTG tanı-

tım çalışmalarının yanı sıra şu anda akademik camia ile işbirliği için altyapıyı oluşturdu. Çok kısa süre içerisinde akademisyenlerin katkıları da sürece dâhil edilecek. Makine güven endeksi içerikleri oluşturuldu. Yeni yıldan itibaren kamuoyu ile paylaşılmaya başlanacak. Sektör üyeleri için yönlendirici ve geliştirici çalışmalarımız web sitemiz üzerinde başladı” diye konuştu.

Sektörde TURQUM adı altında bir standardizasyon alt yapısının da kurulduğunu söyleyen OAİB ve MTG

Başkanı Dalgakıran, “Firmalarımızın başvurularını alarak, kaliteyi sürekli hale getirebilmek için bir sistem oluşturacağız. Gelecek yıldan itibaren bu konuyu da kamuoyu ile paylaşacağız” dedi.

MAKİNECİLER ANADOLU YOLLARINA ÇIKIYOR

“MTG, Türkiye’nin dört bir yanına bir çıkarma yaparak yerli üretici ile yatırımcıları bilgilendirecek” diyen Adnan Dalgakıran, “Yerel yatırımcılar ile makine üreticilerini ve ihracatçıları bir araya getirecek seminerler gerçekleştirip, üreticilerin ürünlerinin pazarlanması konusunda da destekler verecek. Bu konuda da ilk adım olarak Konya’dan başlıyoruz. 24 Aralık’ta Konya Sanayi Odası ile birlikte bu yöndeki ilk etkinliğimizi gerçekleştireceğiz. Hedefimiz, Türkiye’nin on üç ilinde bu toplantıları yapmak ve hedeflediğimiz bilincin yerleşmesine katkı sağlamak” diye konuştu.

“Geleceğin sektör çalışanlarını keşfetmek amacı ile de üniversitelerin makine ve endüstriyel tasarım bölümü öğrencilerinin katılımı ile makine tasarım yarışmaları da gerçekleştirilecek” diyen OAİB ve MTG Başkanı Adnan Dalgakıran, “Tüm bu çalışmalar ile paydaşlarımıza ulaşmayı hedefliyoruz. Yılbaşından sonra başlayacak aşamada ise yurt dışında Türk makineleri ile ilgili algılamayı güçlendirmeye yöne-

lik çalışmalar devreye girecek. İşte bu nedenle kurulan Makine Tanıtım Grubu, birliğimiz üyelerinin de katkılarıyla bugün önemli bir adım atmaktadır. Gerçekleştireceğimiz kampanya ile Türk sanayicisinin dikkatini Türk Makine Sanayi’ne çekmeyi hedefliyoruz” dedi.

MAKİNE SEKTÖRÜNÜN MESELESİ TÜM TÜRKİYE’NİN MESELESİDİR

Toplantıya katılan TİM Başkanı Mehmet Büyükeşçi ise Türkiye’nin lokomotif sektörü olan makine sektörüne büyük önem verdiklerini söyleyerek, “Bu toplantı makine sektörüne verilen değeri gösteriyor. Biz birlik beraberlik içindeyiz. OAİB tarafından makine sektörünün daha iyi tanıtılması için makineleşme ve inovasyon konularında MTG’nin son 6 aydır örnek çalışmaları devam ediyor. Makineye yapılan yatırım ülkenin katma değerine yapılan yatırımdır. Makine sektörünün meselesi tüm Türkiye’nin meselesidir. Biz Çin’le değil, katma değer üreten ülkelerle rekabet edeceğiz. Yeni çocuk olduğunda nasıl seviniyorsak makine-miz çalıştığında da öyle seviniyoruz. Toplantıya TİM Başkanı Mehmet Büyükeşçi’nin yanı sıra, birçok ihracatçı birliği başkanı, oda başkanları ve 27 farklı sivil toplum örgütünün oluşturduğu Makine Sanayi Sektör Platformu üyeleri de katılım gösterdi.

Yıkama teknolojileri için bir devrim

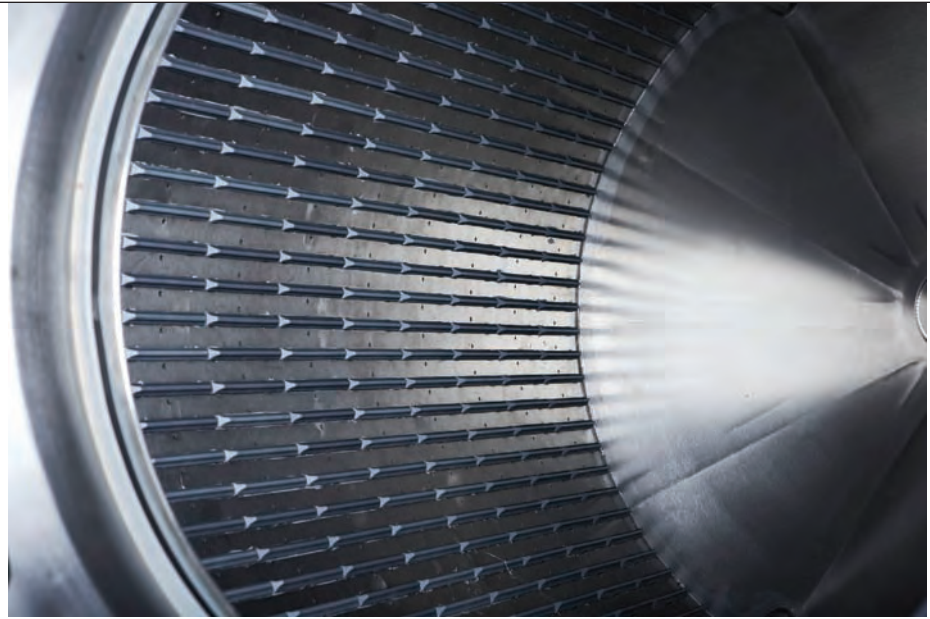
TOLKAR FİRMASININ ÜRETİMİ OLAN MIRACLE MARKA ENDÜSTRİYEL ÇAMAŞIR MAKİNELERİ 2009 TUSİD ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ YARIŞMASINDA BİRİNCİ OLDU. POLYRİB ECO DRUM TEKNOLOJİSİ İLE SU TÜKETİMİ 7 LİTREYE DÜŞÜREN BU MAKİNE İLE FİRMA BÜTÜN DÜNYADA ERİŞİLMESİ GÜÇ BİR BAŞARIYA İMZA ATTİ.

İnsanoğlunun var oluşundan bu yana süregelen kısıtlı dünya kaynaklarına karşılık sınırsız insan istekleri dengesini oluşturabilmek için yıllardır araştırma yapan bilim adamları, minimum maliyet ile maksimum kazancın yollarını aradılar. Çamaşırhane sektörü de, gerek aşırı su kullanımından, gerekse de deterjanlı atık suların çevreye verilmesinden ötürü hem maliyetleri, hem kaynak tüketimleri, hem de çevreye verdiği zararlar açısından minimize edilmesi gereken sektörlerin başında geliyor. Günümüzde su kaynaklarının önemli ölçüde azalması gerçeği her açıdan gelecek kuşakları tehdit ediyor. Keza atık suların da çevre kirliliği ve buna bağlı olarak kaynakları tehdit ettiği bilinen bir gerçek. Bu bakımdan tüm dünya çevresel bir sorunla karşı karşıya. Tüm üreticilerin bu konuda yoğun olarak araştırma yaptığı ve daha ekonomik kullanım yollarını arama sürecinde, kendi alanında ilk devrim bir İzmir firması olan Tolkar'dan geldi.

2009 TUSİD ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ YARIŞMASI BİRİNCİSİ

Bilinen teknolojiler ile çamaşır yıkamak için tüm dünyada tüketilen su miktarı aynı orandadır. Yani her 1 kilogramlık çamaşıra karşılık ortalama 14 litre su tüketimi olarak düşünülebilir. Yıkama reçetelerinde kullanılan deterjan, yumuşatıcı vb. gibi kimyasallar ise doğrudan kullanılan su miktarı ile alakalıdır ve kullanılan su miktarı arttıkça, eklenmesi gereken deterjan miktarı da artmaktadır. Makineye alınan suyun yıkama sıcaklığı olan 75 santigrat derecelere gelmesi için yine buhar, elektrik, gaz gibi enerjilerden yararlanılmaktadır. Doğal olarak su miktarı artışı demek, onu ısıtmak için kullanılacak enerji miktarının da artması demektir. Tolkar, 2007 yılında TUSİD Endüstri Ürünleri Yarışmasında birincilik kazanan Powerspray teknolojisi ile bu tüketim değerini 12 litrelere düşürmeyi başarmıştı. Şimdi ise 2009 TUSİD Endüstri Ürünleri Yarışmasında yine birinci olarak MIRACLE PolyRib ECO Drum teknolojisi ile su tüketimi 7 litreye düşürerek bütün dünyada erişilmesi güç bir başarıya imza attı.

MIRACLE POLYRİB ECO DRUM TEKNOLOJİSİ

Su tüketiminin yarı yarıya düşmesi, doğrudan kimyasal/deterjan tüketimini, ısıtma enerjisi tüketimini ve atık su miktarını yarı yarıya düşürmektedir. Ayrıca tamburu çevirmek için gereken motor gücü azaldığı için, makinenin motorlarının ihtiyaç duyduğu elektrik enerjisi de yarı yarıya oranında azalmaktadır. Tüm maliyetleri yüzde 50 oranında aşağıya çekerek kullanıcılarına büyük avantajlar sağlayan MIRACLE, çevreye atılan atık su, atık deterjan ve kimyasal miktarlarını da aynı oranda düşürerek çevre kirliliğine karşı da büyük katkılar sağlamaktadır.

Çoklu dalgakıran teknolojisi ile donatılmış MIRACLE'ın iç tamburları, en narin ve en hassas çamaşırları dahi (saten,

tül, vs.) zarar vermeden çok iyi bir şekilde yıkayabilmektedir. Büyük dalgakıranlar yerine küçük kanatlar kullanılarak imal edilen iç tamburlar, çamaşırları hem daha iyi çitileme efekti ile daha kısa sürede yıkayabilmekte; hem de 400 G ye kadar ayarlanabilen sıkma kuvveti ile istenilen kuvvet ile sıkılabilmektedir. SMART BALANS SİSTEMİ ile donatılmış MIRACLE makineler, tamamen titreşimden arındırılmış (yay, amortisör ve ölü ağırlıklardan bağımsız) bir sıkma sayesinde uzun yıllar servis gerektirmeden kullanıcılarına hizmet vermektedir. MIRACLE'ı tercih eden işletmeciler, yapacakları tasarruflar ile 1 yıl gibi süre zarfında yatırımlarını amorti edebileceklerdir. TOLKAR, MIRACLE PolyRİB ECO Drum ile 21. yüzyıl teknolojilerini sunmaktan gurur duyar.

Markalaşmaya yeterli değer verilmiyor

STANDART POMPA KURUMSAL İLETİŞİM TEMSİLCİSİ EMEL TERZİ ÜNAL DÜNYA PAZARINDAKİ MALZEME FİYATLARININ DENGESİZ SEYRETMESİ VE ENERJİ MALİYETLERİNİN YÜKSEK OLMASI GİBİ NEDENLERLE ÜRETİCİNİN ÜZERİNDE YÜK OLUŞTUĞUNU SÖYLÜYOR VE EKİYOR: “TÜRK MAKİNE SEKTÖRÜNÜN EN BÜYÜK DEZAVANTAJI MARKALAŞMAYA YETERİ KADAR DEĞER VE ZAMAN VEREMEMESİ.”

Sektörde yüzde yüz yerli üretici kimliğiyle yarım asrı deviren Standart Pompa'nın temelleri 1957 yılında küçük bir torna atölyesinde atılır. 1976 yılına gelindiğinde üretimini Ümraniye'ye taşıyan Standart Pompa, günümüzde 22 bin metrekarelik kapalı alan üretim tesisi, 4 bin 500 metrekarelik yönetim binası, 2 Bölge Müdürlüğü, 1 mağaza ofisi, yurt çapında 320 bayii ve 120 teknik servisiyle Türk sanayisine katkılarını sürdürüyor. Standart Pompa Kurumsal İletişim Temsilcisi Emel Terzi Ünal dünya pazarındaki malzeme fiyatlarının denge-siz seyretmesinin, enerji maliyetlerinin yüksek olmasının, üretici üzerinde taşı-tılan yük ve kur dengesizliklerinin Türk makine sektörünün en büyük dezavan-tajı markalaşmaya yeteri kadar değer ve zaman verememesine yol açtığını da söylüyor. Ünal şöyle devam ediyor:

“ Üretimimiz nümerik kontrollü CNC tezgâhlarında yapılmaktadır. Döküm kalitesi, parça işleme kalitesi, işçilik kalitesi, ürün performansı; Kalite kontrol sistemlerimiz ve alanında uzman personelimiz tarafından pompanın dağıtımına girişine kadar devam etmektedir. Üretim tesisimiz, TS EN ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi sertifikasına haizdir. ”

“Bunun yanı sıra ithal malların iyi bir denetleme sistemine tabi tutulmaması, kalitesiz ve standartlara uygun üretilmeyen malzemelerin ülkemize kolayca girişi her üreticiyi olduğu gibi bizleri de sıkıntıya sokmaktadır. Bu yüzden her sektörde olduğu üzere pompa sektöründe de geçerli olan müşteri satın alma alışkanlığı ve bunları çeşitliliğine göre üretmek, pazarlama stratejileri geliştirmek, üründe yenilik yapmak yine bizlere kalıyor.”

TORNA ATÖLYESİNDEN FABRİKAYA

1957'de küçük bir torna atölyesi olarak kurulan Standart Pompa, kendisini ve ürünlerini yenileyerek bugünkü konu-

muna ulaştı. Standart Pompa Kurumsal İletişim Temsilcisi Emel Terzi Ünal, firmanın bugünkü varlığını kalite ve müşteri memnuniyeti ilkesinden ödün vermeden sürdürülebilir gelişme ilkesi ve çağın ihtiyaçlarını takip etmeye borçlu olduğunu söylüyor. Kuruluşundan bu yana yüzde 100 yerli sermaye ile üretimini sürdüren Standart Pompa bugün 22 bin metrekare kapalı üretim alanı ve 220 çalışanı ile Türk pompa ve makine sektörünün her gün daha iyisini üretmek ve ürünlerin satış sonrası hizmetlerini en kısa sürede sağlamak prensibi ile her geçen yıl pazar payını artırarak yoluna devam ediyor. Ünal, Standart Pompa tarafından üretilen pompaların

kullanım alanlarını ise şöyle sıralıyor: “Konutlar ve Sosyal Tesislerde su temini, Hidrofor sistemleri, LPG servis istasyonları, Isı ve enerji Santralleri, Sanayi Tesisleri, Tarımsal Sulama, İnşaat İşleri, Şehir suyu şebekeleri, Kanalizasyon şebekeleri, Arıtma Tesisleri, Yangın söndürme Faaliyetleri, Genel su ihtiyacının karşılanması olarak belirtilebilir.”

TÜRKİYE GENELİNDE 320 BAYİİ

Standart Pompa Kurumsal İletişim Müdürü Ünal yurt içinde geniş satış -servis-hizmet ağı da bulunduğunu belirterek, “320 bayii, 100 servis, 2 Bölge ofisi ve genel merkez satış ofisimiz mevcuttur” diyor. Ünal ürettikleri pompaları ise şöyle sıralıyor: “Yatay Tek Kademeli Santrifüj Pompalar, Yatay Çok Kademeli Santrifüj Pompalar, In-line Pompalar, Monoblok Pompalar, Dalgıç Pis Su Pompalar, Endüstriyel Uygulama Pompaları, Yatay Atık Su & Proses Pompaları, Kızgın Yağ Pompaları, Çift Emisli Pompalar, Hidrofor ve Yangın Söndürme Pompaları’dır.” Firmanın ihracat yaptığı ülkeler ise Ortadoğu’da; Irak, Birleşik Arap Emirlikleri, Suriye, Lübnan, Ürdün, Mısır. Avrupa’da; Almanya, Hollanda, İsveç, İsviçre, İspanya, Danimarka, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Yunanistan, İtalya. Uzakdoğu’da; Hong Kong, Tay-

land, Sri Lanka, Filipinler, Nijerya, Singapur.

NÜMERİK KONTROLLÜ ÜRETİM

Standart Pompa'nın teknolojik yatırımlarının birebir yansımalarının ürünlerin kendisinde de bulunduğu altını çizen Ünal şöyle devam ediyor: "Üretimimiz nümerik kontrollü CNC tezgâhlarında yapılmaktadır.

Döküm kalitesi, parça işleme kalitesi, işçilik kalitesi, ürün performansı; Kalite kontrol sistemlerimiz ve alanında uzman personelimiz tarafından pompanın dağıtımına girişine kadar devam etmektedir. Üretim tesisimiz, TS EN ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi sertifikasına haizdir."

Ünal, "Ürünlerimiz üzerinde yapılan diğer çalışmalardan biri; enerji verimliliğini artırmaya yönelik pompa ve hidrofor sistemleridir" diyor ve ekliyor: "Diğer bir deyişle 'satın alırken değil kullanırken müşteriye memnun eden' ürünler sunuyoruz."

ÜNİVERSİTELERLE İŞBİRLİĞİ YAPIYORUZ

Santrifüj pompa grubu ürünlerinin ATEX Sertifikalı olduğuna da değinen Ünal, "Bütün bu çalışmaların kaynağı toplam ciromuzun yüzde 1,5 -2'si kadardır. Ar-Ge yatırımlarını sadece makine ve ürün geliştirmeye açık bir alan olarak değil; sektöre katma değeri olacak olan geleceğin mühendislerinin de çalışma ve bilgi edinme alanı olarak görmekteyiz. Bu nedenle üniversitelerle de işbirliği içerisinde çalışmakta seminer /eğitim desteği, uygulama desteği, ekipman ve burs desteği gibi ortak çalışmalar sürdürmekteyiz" diyor.

MALZEME FİYATLARI DENGESİZ

Ünal ayrıca, "Bütün yatırımların yanı sıra sektörel kaynaklı sorunlar ve ekonomik kaynaklı sorunlar her alanda olduğu gibi bizi ve bizim gibi değerli diğer üreticileri de etkiliyor" diye konuşuyor. Dünya pazarındaki malzeme fiyatlarının dengesiz seyretmesinin, enerji maliyet-

lerinin yüksek olmasının, üretici üzerinde taşınan yük ve kur dengesizliklerinin Türk makine sektörünün en büyük dezavantajı markalaşmaya yeteri kadar değer ve zaman verememesine yol açtığını da sözlerine ekleyen Ünal şöyle devam ediyor: "Bunun yanı sıra ithal malların iyi bir denetleme sistemine tabi tutulmaması, kalitesiz ve standartlara uygun üretilmeyen malzemelerin ülkemize kolayca girişi her üreticiyi olduğu gibi bizleri de sıkıntıya sokmaktadır. Bu yüzden her sektörde olduğu üzere pompa sektöründe de geçerli olan müşteri sa-

tın alma alışkanlığı ve bunları çeşitliliğine göre üretmek, pazarlama stratejileri geliştirmek, üründe yenilik yapmak yine bizlere kalıyor.”

MARKA-UYGUN FİYAT İKİLEMİ VAR

Müşterilerin karar alma anında marka/mense ve uygun fiyatlı olanı arama konusunda ikilem yaşadıklarına da değişen Ünal, “Bu anlamda bayi ağınız, satış ekibiniz hatta satış sonrası hizmetleri nasıl sunduğunuz ve ne kadar iyi yapabildiğiniz önem kazanıyor. Standart Pompa, bugünkü gücü ve üretim yelpazesindeki ürünlerin geniş alanları kapsı-

yor olmasını buna borçludur” diyor. Standart Pompa olarak, Türk makine sektörünün gelişmesi için çaba harcadıklarını söyleyen Ünal, “ Türk makine mühendisliğinin ve işçiliğinin kalite ve özenini ulaştığımız her ülke ve mertebeye taşımaya çalışıyoruz, uluslararası projelerde, uluslararası firmaların içinde yer aldığı projelerde tercih edilen ürünleri üretmeye çalışıyoruz. Dileriz ki önümüzdeki yıl global pazarın olumsuz etkilerini en az hissedeceğimiz karlı ve hayırlı bir dönem olur” diye konuşuyor.

YÜZDE 100 YERLİ ÜRETİM

Türkiye'nin önemli pompa üreticilerinden biri olan Standart Pompa ve Hidrofor Sistemleri, son dönemde özellikle üretim gamındaki geliştirme çalışmalarıyla dikkat çekiyor. Standart Pompa, geliştirilen ve yeni nesil ürünleriyle gemi sanayi, petro-kimya sanayi ve akıllı bina sistemleri gibi farklı sektörlere de açılıyor.

Hidrofor gruplarında SB Serisi Yeni Nesil Hidroforlara geçen firma, NFPA 20 Uyumlu Yangın Grupları, In-line Tipi SNLV-H, In-line Tipi GHN ıslak rotorlu sirkülasyon pompaları ve ağır sanayide kullanmak üzere TÜBİTAK desteğiyle hayata geçirdiği SCP pompalarıyla da

sektöre alternatif ürünler sunmaya devam ediyor. Sektörde yüzde yüz yerli üretici kimliğiyle yarım asrı deviren Standart Pompa'nın temelleri 1957 yılında atıldı. Firma 1976 yılına gelindiğinde üretimini Ümraniye'ye taşıdı.

ULUSLARARASI PROJELERDE DE İMZASI VAR

Bugün sadece Türkiye'de değil dünyada kurulan endüstriyel proseslerde ve petro-kimya sanayinde, tarımsal sulamadan genel amaçlı su temini, atık su transferi ve arıtma tesislerine varıncaya kadar sınırların basınçlandırılmasına gereksinim duyulan pek çok alanda Standart Pompa ürünleri kullanılıyor.

Üretim ve servis kalitesini her geçen gün artırmayı hedef alan Standart Pompa, FAO, UNICEF ve CPA gibi uluslararası kuruluşların da güvenini alarak uluslararası projelere imza atıyor. Firma, her biri alanında uzman ve profesyonellerin görev aldığı Ar-Ge bölümü, kusursuz kalitedeki ürünlere ulaşma çalışmalarına aralıksız devam ediyor. 50 tane nümerik kontrollü CNC tezgâhı, bu tezgâhlarda çalışan tekniker ve 20 mühendis kadrosuyla üretilen her parça kalite kontrole tabi tutularak, her ürün hidrostatik testten ve performans testinden geçirilmesi sağlanır.

Avrupalı rakip değil partner olmak istiyor

GÜRMAS GÜREL MAKİNE GENEL MÜDÜRÜ CELALETDİN GÜREL, MAKİNE ÜRETİMİNDE LİDER KONUMDA OLAN AVRUPALI MAKİNECİLERİN KALİTE VE FİYAT REKABETİNDE ARTIK TÜRKİYE İLE BAŞA ÇIKAMAZ HALE GELDİĞİNİ SÖYLÜYOR VE EKİYOR: “YAKLAŞIK ON SENEDİR ÜZERİNDE DURDUĞUMUZ, KONUŞTUĞUMUZ ANCAK KABULLENEMEDİKLERİ BİR KONUDA ARTIK BİZLERE HAK VEREREK BİZLERE RAKİP KONUMUNDAN PARTNER KONUMUNA GELMEYE ÇALIŞMAKTADIRLAR.”

Gürmas Gürel Makine San. A.Ş. 1986 yılında mermer, doğaltaş makineleri imalatı için kurulmuş bir makine fabrikası. Şu ana kadar bin 500’ün üzerinde makine imal eden firma üretimiyle hem istihdam sağlıyor hem de yurtdışından ithal edilen makinelerin ithalatını durduruyor. Moment

Expo’ya konuşan Gürmas Gürel Makine Genel Müdürü Makine Yüksek Mühendisi Celaletdin Gürel, makine üretiminde söz sahibi ülkelerden biri olan İtalya’nın kalite ve fiyat rekabetinde Türkiye ile başa çıkamaz hale geldiğini söylüyor ve ekliyor: “Bunun yanında da yavaşta olsa yaklaşık on senedir üzerinde durduğumuz, konuştuğumuz ancak ka-

bulenemedikleri bir konuda da bizlere hak vererek bizlerle rakip konumundan partner konumuna gelmeye çalışmaktadırlar.”

1986’DA KURULDU

Gürmas Gürel Makine San.A.Ş. Genel Müdürü Makine Yüksek Mühendisi Celaletdin Gürel, Gürmas Gürel Maki-

ne'nin 1986 yılında mermer, doğaltaş makineleri imalatı için kurulmuş bir makine fabrikası olduğunu söylüyor. Şu ana kadar bin 500'ün üzerinde makine imal ederek, hem istihdam sağlamış hem de yurtdışından ithal edilen bu makinelerin ithalatını durdurmuş olduklarına da değinen Gürel, "Üstelik yaklaşık yüzde 30'luk kısmını dışarıya ihraç ederek döviz kazandırmıştır" diye konuşuyor. Doğaltaş sektörüne bu tür hizmet veren yüze yakın büyüklü küçük makine imalatçısı bulunduğu aktaran Gürel, "Ürettiğimiz makinelerin kalite yönünden ithal edilen makinelerden hiçbir farkı olmadığı gibi özgün projelerimiz ve patentli ürünlerin ortaya çıkmasıyla uluslararası alanda da haklı yerimizi aldık" diyor.

Türkiye'de üretilen makinelerin yurtdışında da aranır duruma geldiğine vurgu yapan Gurmas Gürel Mak.San.A.Ş. Genel Müdürü Gürel, şöyle devam ediyor: "Özellikle lider konumda olan İtalyan makinecileri kalite ve fiyat rekabetinde bizlerle başa çıkamaz hale gelmişlerdir. Bunun ya-

Mak. Yük. Müh. Celaletdin Gürel

Gurmas Gürel Makine San. A.Ş. Genel Müdürü

Hiçbir sanayi sektörü makineleşme olmadan gelişme imkânına sahip değildir.

nında da yavaşta olsa yaklaşık on sene üzerinde durduğumuz, konuştuğumuz ancak kabullenemedikleri bir konuda da bizlere hak vererek bizlerle rakip konumundan partner konumuna gelmeye çalışmaktadırlar."

OTOMASYONA AĞIRLIK VERİYOR

Gürmas Makine olarak son dönemde ürettikleri makinelerde otomasyona ağırlık vermeye başladıklarına da değinen Gürel, şöyle devam ediyor: "Hem makinelerde ayarlama konusunda elemana fazla bilgi beceri ihtiyacı duymayacak şekilde otomasyona gidilmiştir. Hem de insani gücü en aza indirgeyecek şekilde aparatlar imal ederek personelin yorulmasını, ağır taşımaktan dolayı iş hastalıklarının ve iş kazalarının önüne geçmeyi amaçladık. Bu konuda örnek verecek olursak; Ürünlerimizden olan Bantsilme makinelerimiz tamamıyla ilk veriler girildikten sonra makinenin çalışması otomatik olmaktadır. Malzemenin akışında oluşabilecek tüm çalışma safhaları otomatik olarak yürütülmektedir. Bu Kenarişleme Makinemizde de aynı şekilde olup malzeme ne türde işlenecekse kodlanmak suretiyle geri kalan tüm işlemler otomatik olarak yürütülmektedir. Bunun yanında elleçleme makinesi vasıtasıyla malzeme el değmeden işlenip paletten alınıp, palete konulacak şekilde ayarlanmıştır."

“ Özellikle lider konumda olan İtalyan makinecileri kalite ve fiyat rekabetinde bizlerle başa çıkamaz hale gelmişlerdir. Bunun yanında da yavaşta olsa yaklaşık on senedir üzerinde durduğumuz, konuştuğumuz ancak kabullenemedikleri bir konuda da bizlere hak vererek bizlerle rakip konumundan partner konumuna gelmeye çalışmaktadırlar. ”

KOBİ'LERE DAHA FAZLA İMKÂN VERİLMELİ

Ar-Ge konusunda özellikle KOBİ'lerin çok fazla imkan bulamadığını sözlerine ekleyen Gürel, kendi çabalarıyla fuarlarda gördükleri yenilikleri takip ederek arkadan takip etmeye çalıştıklarını söylüyor. Son dönemlerde düşüş kaydetmesine rağmen ihracatlarının genel üretimin yüzde 30'u civarında olduğunu belirten Gürel, “Genellikle Ortado-

ğu ülkelerine ve Türki cumhuriyetlere ağırlıklı olarak ihracat yapmaktayız. Ürettiğimiz makineler bu konuda lider durumunda bulunan İtalyan markalarıyla boy ölçüşecek konumda olmakla beraber, satış şartlarımızın İtalyanlara göre kredilendirmeden dolayı sıkıntı çıkartmaktadır. Şöyle ki; İtalyan hükümeti alınan siparişlerin kredilendirmesini uzun vadeli yapılması durumunda çok küçük vade farkı ile makine parası-

nı peşin olarak ödemekte, bu müşteriye de yansıtılmayacak ölçülerde olmaktadır. Ancak bizim iç piyasa olsun dış piyasa olsun satışlarımızda uzun vadeye girme şansımız olmamakta dolayısıyla da beş seneye kadar uzun vadeyle dışarıdan makine getirme imkânı olmaktadır müşterilerimizin.”

ÇİN HAKSIZ REKABETE YOL AÇIYOR

Gürmas Gürel Makine Genel Müdürü Gürel, son dönemde özellikle Çinli makinecilerin sektöre girmesiyle haksız rekabetin başladığını vurgulayarak, “Özellikle CE Markalaması konusunda bizleri zor durumda bırakmaktadırlar” diyor.

Ürünlerinin standartlara uygun ve CE işaretli olduğunu aktaran Gürel, “Buna karşı Garanti de verilmektedir. Dışarıdan gelen makinelerin servis garantisi olmamakta ve yakın bir zamanda bakım ve tamirlerinin yapılamamasından dolayı makineler hurdaya ayrılmaktadır” diye konuşuyor. Gürel şöyle devam ediyor: “Ürünlerimiz bahsettiğim

gibi işçi sağlığı ve makine güvenliği yönünden standartlara uygun olup, CE işaretlidir. Bunun yanında verimlilik esaslarında kullanılan malzemeler, en az enerji harcayacak ve çevreye en az zarar verecek şekilde tasarlanmaktadır. Üretilen malzemelerinde işleminin hassasiyetinden dolayı çıkacak talaş miktarı en aza indirgenmiş durumdadır. Dolayısıyla çevre kirliliğine yol açacak artık miktarı azalacaktır.”

İHRACAT YETERLİ DEĞİL

Doğaltaş işleme makinelerinin ihracatının şu anda yeterli olmadığına da vurgu yapan Gürel, “Çünkü makinelerimizin imalatı mermer sektörünün ihraca-

tına paralel olarak üretimi artmış ve ihtiyaç duyulan makineler 1980 yılların ortalarından itibaren Türkiye’de üretilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla daha birinci nesil üretici işbaşındadır. Ne zamanki ikinci nesil işbaşına geçer o zaman ihracatla ilgili gelişme kendisini yeniler” diyor. Gürel şöyle devam ediyor: “Bu konuda birinci şart ikinci neslin işbaşına geçmesi ve özellikle devlet desteğinin olmasıdır. Devlet desteği derken; yapılanmamızın geliştirilmesi yanında özellikle Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın, dolayısıyla ihracatçı birliklerimizin yurt dışı temsilcileri kurmak suretiyle bölgesel araştırmalar yaparak, sanayicilere yeni pazarlar açmaları ge-

reker. Yine Dışişleri Bakanlığı bünyesindeki ticaret ataşeliklerimizin daha aktif çalışarak, bizlere destek olması gerekir.”

MAKİNELEŞME OLMADAN GELİŞME ÖLMÜZ

Gürmas Gürel Makine Genel Müdürü Gürel, “Sektörümüz her ülkenin sanayileşme yönünde lider konumdaki üreticileridir” diyor ve ekliyor: “Hiçbir sanayi sektörü makineleşme olmadan gelişme imkanına sahip değildir. Dışarıya bağlı bir makine sanayii, o sektörün gelişmesini gerçekleştirmez. Dolayısıyla her makine sektörü gibi Doğaltaş işleme Makineleri üretiminin desteklenmesi gerekir.” Gürel, sektör sorunlarının başında eğitim geldiğini söyleyerek, “Özellikle Meslek Liselerinin önünün açılarak kalifiye eleman yetiştirilmesi sağlanmalıdır” diyor.

KISACA GÜRNAS GÜREL MAKİNE

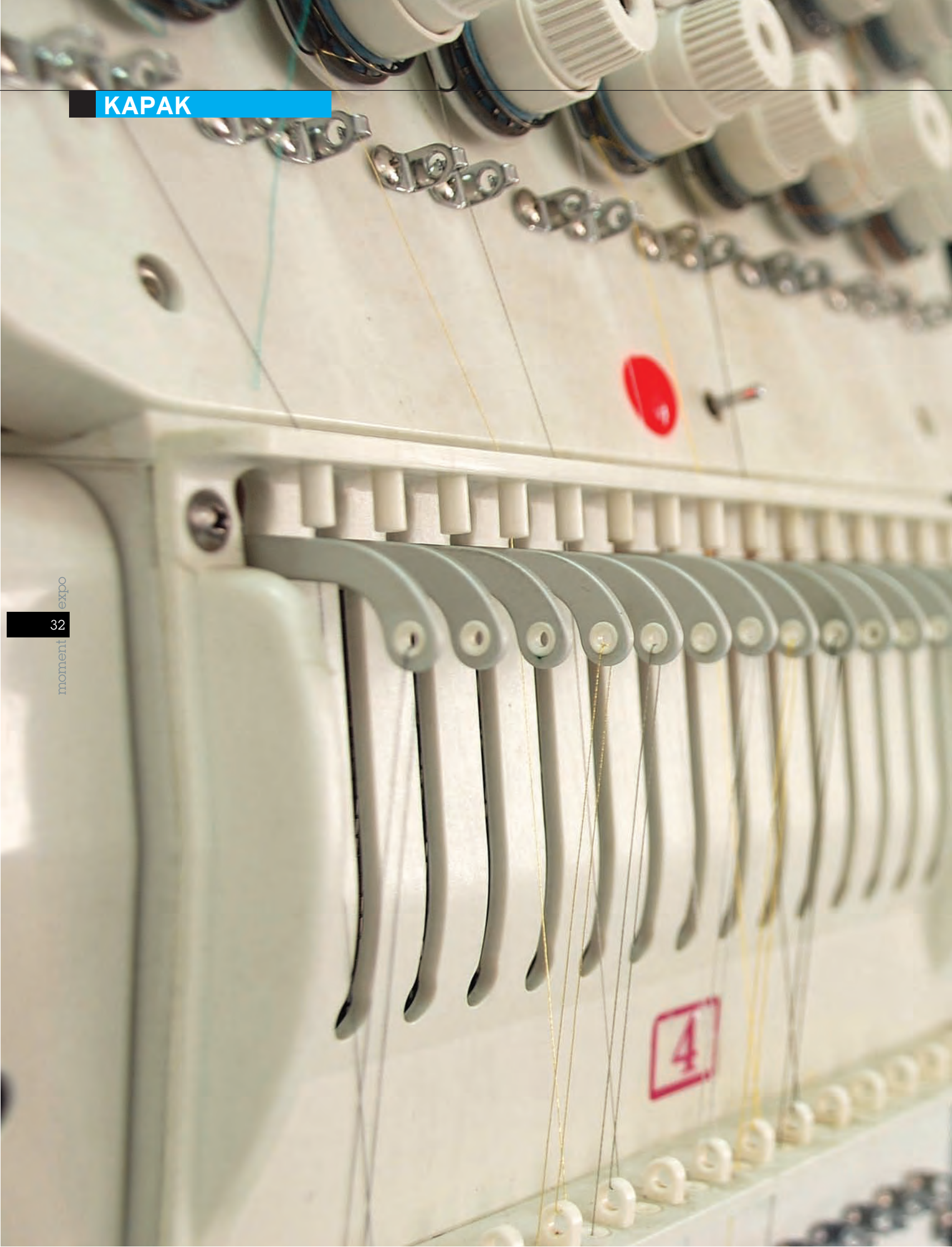
Gürmas Gürel Makine Türkiye ve Dünya’da en yüksek müşteri memnuniyetini yaratan ve doğal taş makineleri üreticileri arasında lider olmayı amaçlıyor. Firma, güçlü altyapısı, dinamik ve konularında uzman çalışan ve yönetim kadrosuyla, ‘araştırma ve geliştirme’de öncü olarak, ürün ömrü süresince makinelerinin arkasında duruyor. Gürmas Gürel Makine, Türkiye’deki ilk 1995’den itibaren CE belgesine uygun imalat yapan mermer makinası üreticisi. Türkiye’deki ilk TSE belgeli taş işleme makinesi üreticisi. Türkiye’deki ilk ve tek tam profil kenar işleme ve cilalama makinesi üreticisi.

Türkiye’deki ilk ve tek köprü cila makinesi üreticisi.

Gürmas Gürel Makine Genel Müdürü Gürel önlerinde kendilerini bekleyen birçok proje, hedef ve fikir olduğunu söyleyerek, “Kısa vadede, Gürmas olarak kalite, teknik altyapı, güvenilirlik, hız, sorun çözebilme, çözüm üretebilme, müşteri odaklılık açısından kendimize rakip görmüyoruz. Bizim için ön planda olan eski, yeni, potansiyel tüm müşterilerimize daha iyi kendimizi ve hizmetlerimizi tanıtabilmek, tanıştırmak ve güzel ilişkilerimizi sürdürebilmek” diyor.

KAPAK

Tekstil ve konfeksiyon makineleri

TÜRK FİRMALARININ YÜKSEK MÜHENDİSLİK BECERİLERİ, ÜRETİM ESNEKLİĞİ, ÜRÜN GELİŞTİRME VE ADAPTASYON YETENEKLERİ İLE SATIŞ SONRASI HİZMETLER GİBİ FAKTÖRLERE VERDİKLERİ ÖNEM, TÜRK YAPIMI TEKSTİL MAKİNELERİ VE EKİPMANI İHRACATININ ARTAN ORANDA DEVAMINI VE YENİ PAZARLARA GİRİŞLERİNİ SAĞLIYOR. TÜRKİYE'DE TEKSTİL MAKİNELERİ VE AKSAMI ÜRETİMİ YAPAN YAKLAŞIK BİN ÜRETİCİ VE SEKTÖRDE ÇALIŞAN YAKLAŞIK 8 BİN KİŞİ VAR.

Türkiye’de tekstil makineleri ve aksamı üretimi yapan yaklaşık 1000 adet üretici ve bu sektörde çalışan yaklaşık 8 bin kişi var. Türk firmalarının yüksek mühendislik becerileri, üretim esnekliği, ürün geliştirme ve adaptasyon yetenekleri ile satış sonrası hizmetler gibi faktörlere verdikleri önem, Türk yapımı tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatının artan oranda devamını ve yeni pazarlara girişlerini sağlıyor. Tüm dünyayı etkisi altına alan finansal krizin Türkiye’nin tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatını geriletmediği ve konfeksiyon sektöründe yatırımların durma noktasına geldiği görülüyor. Ayrıca dış ticaret yapısı incelendiğinde, tekstil ve konfeksiyon sektörünün ihtiyaç duyduğu makineler bakımından dışa bağımlı olduğu ve son döneme kadar çok büyük miktarda dış ticaret açığı verildiği gözleniyor. Ancak bu sonuç, Türkiye’nin ihtiyacı karşılayacak düzeyde makine üretmediği anlamına gelmiyor.

Moment Expo’nun sorularını yanıtlayan Temsad (Tekstil Makine ve Aksesuar İmalatçıları Derneği) Başkanı Adil Nalbant da küresel krize değinerek, ciddi bir pazar daralması ile karşı karşıya kalındığını söylüyor. Nalbant şöyle devam ediyor: “Yalnızca tekstil sektörüne üretim yapan tekstil makine sektörü zaten var olan yüksek vergi, pahalı enerji ve yüksek girdi maliyetleri nedeniyle zorda olan sektörümüzü daha da zora sokmaktadır.”

TAMİRAT İLE BAŞLADIK

Tekstil sanayiinin birçok alt dalında her çeşit iplik, kumaş, giyim eşyası, ev tekstili, hazır giyim tekstil ürünlerini üretebilen Türkiye’nin son yıllar itibarıyla gelişmiş ve büyük bir tekstil ve konfeksiyon makine parkı bulunuyor. 1980’li yılların başına kadar tekstil ve konfeksiyon sektörü ihtiyaç duyduğu makineleri ithal yoluyla temin ediyordu. Tekstil ve konfeksiyon makineleri imalatçılarının büyük çoğunluğu, makine üretimlerine atölye tipi yerlerde küçük kapasiteler ile revizyon veya tamirat çalışmaları yaparak başlamışlardı. Ancak günümüzde modern fabrikalarda, ileri teknoloji tezgahlar ve uz-

manlaşmış personel ile birçoğu karmaşık elektronik kontrol sistemleri içeren tekstil makineleri üretilebiliyor. Atmosferik jet veya püskürtmeli boya makineleri gibi makine kategorisinde, yerel düzeydeki üreticiler, uluslararası piyasalarda rekabet yaratabiliyor. Türkiye’de tekstil ve konfeksiyon makineleri imalatçıları, genellikle küçük ve orta ölçekli olup, İstan-

bul ve İzmir’de yoğunlaşmışlardır. Sürekli değişen tekstil ve konfeksiyon talepleri, makine imalatına yön veriyor. Türkiye’de de tekstil ve konfeksiyon makine imalatında, global trendler takip edilirken, bunun neticesinde ise son teknoloji, daha verimli ve sofistike makinelerin imalatı yapılıyor. Dünyanın önemli pamuk üreticilerinden biri olan Türkiye’nin güçlü tekstil sanayi-

si, tekstil makineleri ekipmanı üretimindeki gelişmeyi doğuruyor. Yeni teknolojileri uygulayan ve tasarım geliştirmeye önem veren sektör, 1990'lı yıllara kadar iç piyasaya yönelik üretim yaparken, 1990'lı yıllardan itibaren dış pazarlara yönelmeye başladı.

2007 İHRACATI 28,2 MİLYAR DOLAR

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü verilerine göre, 2007 yılında 28,2 milyar dolar olan sektör ihracatı yüzde 12 oranında azalarak 2008 yılında 24,8 milyar dolar değerine geriledi. Tekstil ve konfeksiyon makineleri, toplam dünya ihracatı içinde yüzde 0,16 pay alıyor. 2006 ve 2007 yıllarında tüm ülkelere yapılan ihracat değeri bazında yapılan sıralamada listenin başında yer

DÜNYA İHRACATINDAN PAYIMIZ YÜZDE 1,1

Türkiye, 2008 yılında gerçekleştirdiği 270,9 milyon dolar ihracat ile sektörün dünya ihracatından yüzde 1,1 pay almış ve sıralamada 17. konuma yerleşmiştir. 2006, 2007 ve 2008 yıllarında, G.T.İ.P bazında dünya ihracatında, 8451 pozisyonunda tanımlı "Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları" grubunun ilk sırada yer aldığı görülüyor. 2008 yılında ihracatı en çok artan fasıl "8449-Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları (yüzde 20,7)", en çok azalan fasıl ise "8446-Dokuma tezgahları (yüzde 27,2) olmuştur.

alan Almanya'nın ihracatı 2008 yılında yüzde 14,8 oranında azalarak 5.350 milyon dolara gerilemiş ancak ilk sıradaki konumu değişmemiştir. Bu ülkeyi 2.831 milyon dolar ile Japonya ve 2.710 milyon dolar ile Çin takip ediyor. Tekstil ve konfeksiyon makineleri ihraç eden ilk 20 ülke arasında en fazla ihracat artışını yüzde 16,6 ile Polonya göstermiş, bu ülkeyi yüzde 13,6 artış oranı ile Türkiye ve yüzde 4,1 ile Belçika izlemiştir.

2008 yılında ihracatı 1 milyar dolar değerinin üzerinde olan ilk 6 ülke dünya ihracatının yaklaşık yüzde 65'ini gerçekleştirmiştir. Ekonomik kriz nedeniyle söz konusu ülkelerin ihracatı ortalama olarak yüzde 12 düşüş kaydetmiş ancak, yine bu ülkeler arasında yer alan Çin'in ihracatı sadece yüzde 0,6 azalmıştır.

2008'DE İTHALAT 25,7 MİLYAR DOLAR

2007 yılında 28,6 milyar dolar olan toplam sektör ithalatı yüzde 10,3 oranında azalarak 2008 yılında 25,7 milyar dolar değerine geriledi.

2008 yılında sektör ithalatı yüzde 22,6 azalarak 4.079 milyon dolara gerileyen Çin, dünya sıralamasında lider konumunu korudu. Söz konusu ülkeden sonra dünya ithalatından en çok pay alan ülkeler ise sırasıyla 2.102 milyon dolar ile A.B.D. ve 1.805 milyon dolar ile Hindistan oldu. İthalatı 1 milyar dolar değerinin üzerinde olan ilk 5 ülkenin toplam dünya ithalatının yüzde 40'ını gerçekleştirdiği görülüyor. Aynı yılda, dünya ithalatında önemli ülkelerde yaşanan değişimler incelendiğinde; yüzde 56,3 oran ile Endonez-

“ Tekstil, tarım ve turizm gibi vazgeçilmez bir sektördür ve bu sektörü ayakta tutabilmenin en önemli şartlarından biri dışarı bağılı olmayan, kendi kendine yetebilen güçlü bir yerli tekstil makine sektörü oluşturmaktır. Son 30 yılımızda özel sektör kendi imkânlarıyla belli bir yere gelmiş ve bu konuda belli bir alt yapı oluşturmuştur. ”

ya'nın en fazla artış kaydeden ülkeler arasında ilk sırada yer aldığı ve bu ülkeyi Brezilya (yüzde 47,4) ile Rusya'nın (yüzde 17,3) takip ettiği görülüyor. 2008 yılı sektör ithalatında önemli ülkeler sıralamasında 5. konumda bulunan Türkiye, 1.052 milyon dolar değerinde ithalat gerçekleştirerek, dünya geneli tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatından yüzde 4,1 pay aldı. Türkiye'nin, yüzde 41,4 oran ile ithalatı en çok azalan ülke olması dikkat çekiyor. 2006, 2007 ve 2008 yıllarında G.T.İ.P bazında dünya ithalatında 8451 pozisyonunda tanımlı "Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları" grubunun ilk sırada yer aldığı görülüyor. 2008 yılında, ithalat değeri yüzde 21,3 artarak 644 milyon dolara ulaşan 8449 pozisyonunda tanımlı "Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları" grubunun, dünya geneli ithalatında artış gösteren tek pozisyon olduğu görülmektedir. İthalatında en büyük düşüş görülen pozisyon ise yüzde 23,3 ile "dokuma tezgahları" oldu.

SEKTÖRÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

2007 yılında 238,6 milyon dolar ihracat gerçekleştiren sektör, 2008 yılında genel makine ve aksamları ihracat artış oranının (yüzde 18,2) altında bir performans sergileyerek ihracatını yüzde 13,6 oranında artırmış ve 270,9 milyon dolar seviyesine yükseltmiştir. Türkiye'nin 2008 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 127,2 milyon dolar ile birinci sırada "Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları" kaleminin

yer aldığı, bu ürünü 55,7 milyon dolar ile "Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" ve 24,6 milyon dolar ile "Dokuma tezgahları" grubunun izlediği görülüyor. 2007-2008 yılları Ocak-Aralık döneminde ihracat artış oranı açısından, ilk sırada yüzde 1.251,4 ile "Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları"

kalemi yer almış, bu kalemi yüzde 105,5 ile "Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" ve yüzde 67,3 artış oranı ile "Dokuma tezgahları" takip etmiştir.

2009 yılı ilk üç çeyreğinde ise ihracatımız, 2008 yılı aynı dönemine göre yüzde 16,1 oranında azaldı. Söz konusu dönemde, 8447 pozisyonunda tanımlı "örgü tezgâhları, gipür, tül, dan-telâ, file imali makine, cihazları" haricinde tüm pozisyonların ihracatında düşüş kaydedildi.

Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri sektörü 2008 yılı ihracatımızda Mısır'ın 23,6 milyon dolar ile birinci konumda yer aldığı, bu ülkeyi 21,1 milyon dolar ile Bangladeş ve Almanya'nın takip ettiği görülüyor. Sektörde en büyük ithalatçı konumunda olan Çin ise Türkiye'nin sektör ihracatında 9. sırada yer alıyor. Sektör, 2008 yılında (serbest bölgeler

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER (1.000 \$)

SIRA	ÜLKE	2006	2007	2008	Değişim 07-08
1	ALMANYA	5.505.485	6.282.680	5.350.068	-14,8
2	JAPONYA	3.107.781	3.413.569	2.830.991	-17,1
3	Ç.H.C.	2.297.309	2.725.699	2.710.192	-0,6
4	İTALYA	2.658.812	2.773.233	2.400.357	-13,4
5	İSVİÇRE	1.729.720	1.892.657	1.563.337	-17,4
6	A.B.D.	1.309.066	1.393.126	1.276.878	-8,3
7	HONG KONG	902.743	863.418	876.285	1,5
8	FRANSA	1.070.639	1.117.020	874.430	-21,7
9	TAYVAN	1.072.506	1.044.321	838.862	-19,7
10	G.KORE	1.007.334	1.068.602	817.787	-23,5
11	POLONYA	423.690	505.853	589.809	16,6
12	ÇEK CUMHURİYETİ	521.639	704.870	586.945	-16,7
13	SİNGAPUR	503.200	568.494	478.747	-15,8
14	İNGİLTERE	400.749	422.198	338.221	-19,9
15	BELÇİKA	318.619	323.726	337.001	4,1
16	KANADA	324.323	319.596	271.789	-15,0
17	TÜRKİYE	224.667	238.567	270.952	13,6
18	İSVEÇ	225.391	283.199	252.023	-11,0
19	AVUSTURYA	211.921	237.963	219.210	-7,9
20	TAYLAND	168.935	192.015	218.018	13,5
	DİĞER	1.559.774	1.786.528	1.663.936	-6,9
	TOPLAM	25.544.303	28.157.334	24.765.838	-12,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

dâhil olmak üzere) 131 ülkeye ürün ihraç etti.

EN FAZLA İTHALAT ALMANYA'DAN

2007 yılında 1 milyar 795 milyon dolar değerinde sektör ürünü ithal eden ülkemizin, 2008 yılında genel makine ve aksamları ithalatı çok az da olsa (yüzde 0,2) artmasına rağmen, tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatı yüzde 41,4 oranında azalmış ve 1 milyar 51 milyon dolar seviyesine gerilemiştir. Türkiye'nin 2008 yılında ithal ettiği tekstil ve konfeksiyon makineleri, G.T.İ.P. bazında incelendiğinde; 211,7 milyon dolar ile birinci sırada "lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" kaleminin yer aldığı, bu ürünü 195,2 milyon dolar ile "örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları" ve 161,7 milyon dolar ile "dokuma tezgahları" grubunun izlediği görülmektedir. 2008 yılı Ocak-Aralık dönemi sektör

ithalatında yüzde 481,1 ile sadece "Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları" kaleminde artış kaydedilmiştir.

En çok azalış görülen kalemler ise sırasıyla; "lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" (yüzde 68,7), "örgü tezgahları, gipür, tül, dantelâ, file imali makine, cihazları" (yüzde 33,2) ve "yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar" (yüzde 26,9) olmuştur. 2009 yılının ilk üç çeyreğinde ithalatımızda önemli ölçüde (yüzde 68,7) azalış kaydedilmiştir. Söz konusu dönemde artış görülen bir pozisyon ise bulunmuyor. 2008 yılında sektör ürünleri ithalatımızda önemli yer tutan ülkeler arasında ilk üç sırayı Almanya (286 milyon dolar), İtalya (141,9 milyon dolar) ve İsviçre (126 milyon dolar) almıştır.

2008'DE SEKTÖR İHRACATI YÜZDE 13,6 ARTTI

2008 yılında Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon makineleri sektör ihracatı yüz-

İHRACATTA İLK SIRADA ETİYOPYA

2008 yılında sektör ihracatımızda en büyük payı alan ilk 20 ülke arasında ihracat artışı esas alındığında; yaklaşık 25 kat artış ile Etiyopya'nın ilk sırada yer aldığı görülmüyor. Bu ülkeyi yüzde 209,2 artış oranı ile Çin ve yüzde 118,3 artış oranı ile Irak takip ediyor. Söz konusu dönemde ihracatımızda en büyük düşüş ise Hindistan'da (yüzde 36,0) gerçekleşti.

2008 yılı Ocak-Aralık döneminde ihracatımızda ilk 20 sırayı alan ülkeler, 2008-2009 yılları Ocak-Eylül döneminde incelendiğinde; ihracatımızda artış kaydedilenlerin sırasıyla Rusya, Hindistan, Özbekistan, Etiyopya ve İran olduğu, diğerlerine yapılan ihracatımızın ise düştüğü gözlemleniyor.

de 13,6 oranında artarken, ithalatı yüzde 41,4 oranında azalmıştır. Aynı yıl ülkemizin makine ve aksamları sektörünün tamamının gerçekleştirdiği ihracat içinde yaklaşık olarak yüzde 2,5, ithalat içinde ise yüzde 4,5 pay alan sektörün söz konusu dönemde dış ticaret açığı yüzde 49,9 azalmış ve 780,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER (1.000 \$)

SIRA	ÜLKE	2006	2007	2008	Değişim 07-08
1	Ç.H.C.	4.471.417	5.272.614	4.079.172	-22,6
2	A.B.D.	1.909.834	2.064.647	2.102.024	1,8
3	HİNDİSTAN	2.239.823	1.963.136	1.805.340	-8,0
4	ALMANYA	1.252.727	1.449.918	1.316.812	-9,2
5	TÜRKİYE	1.324.220	1.795.848	1.051.655	-41,4
6	HONK KONG	1.081.702	978.896	914.061	-6,6
7	İTALYA	764.059	934.639	764.197	-18,2
8	BANGLADEŞ	744.894	741.772	732.480	-1,3
9	BREZİLYA	450.380	486.415	716.863	47,4
10	JAPONYA	569.630	628.533	539.123	-14,2
11	ENDONEZYA	265.981	343.903	537.547	56,3
12	VİETNAM	481.797	641.677	536.848	-16,3
13	FRANSA	460.240	580.518	532.033	-8,4
14	KANADA	367.454	419.217	440.547	5,1
15	SİNGAPUR	376.966	494.194	434.544	-12,1
16	BELÇİKA	412.403	493.701	429.656	-13,0
17	MEKSİKA	417.570	391.092	423.833	8,4
18	İSVİÇRE	357.991	447.542	400.106	-10,6
19	PAKİSTAN	729.594	463.958	379.333	-18,2
20	RUSYA	184.146	312.987	366.992	17,3
	DİĞER	6.758.334	7.733.258	7.189.495	-7,0
	TOPLAM	25.621.162	28.638.465	25.692.661	-10,3

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2009 yılı Ocak-Eylül dönemi ihracatımızda, önceki yıllardan süregelen artış yerini yüzde 16,1 oranında azalmaya bırakmış, ithalatımızdaki azalış ise hız kazanarak yüzde 68,7 oranına yükselmiştir. Söz konusu dönemde, dış ticaret açığı yüzde 85,8 azalarak 94,5 milyon dolara, dış ticaret hacmi de yüzde 58,4 azalarak 457,1 milyon dolara gerilemiştir.

KRİZ SEKTÖRÜ ETKİLEDİ

Tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatımızın finansal kriz nedeniyle çok büyük oranda gerilediği, tekstil ve konfeksiyon sektöründe yatırımların durma noktasına geldiği görülüyor.

Dış ticaret yapısı incelendiğinde, tekstil ve konfeksiyon sektörünün ihtiyaç duyduğu makineler bakımından dışa bağımlı olduğu ve son döneme kadar çok büyük miktarda dış ticaret açığı verildiği gözleniyor. Ancak bu sonuç, ülkemizin ihtiyacı karşılayacak düzeyde makine üretmediği anlamına gelmemektedir. Alıcıların rakip ülkeler tarafından uzun vadeli kredi ile finanse edilmeleri, ancak bu imkânın ülkemizde olmaması hem yurt içi satış hem de ihracatın artırılmasında büyük engel teşkil ediyor. Yeni pazarlarda bankacılık ve nakliye alanlarında yaşanan sorunlara çözüm bulunması uluslararası piyasalarda rekabet gücünün artırılması bakımından önem taşıyor.

Global markalar için fason imalat yaparak büyük tecrübe kazanan tekstil ve konfeksiyon sektörümüz markalaşma yolunda önemli mesafe kat etmiş olup ürettiği yüksek katma değerli ürünlere yurt içi ve yurt dışı talep devam etmektedir. Ancak, yükselen üretim maliyetleri nedeniyle sektörün emek yoğun yapısı üreticilerimizin rekabet gücünü azaltmakta ve sonuç olarak makine sektörü de olumsuz etkilenmektedir.

Türkiye’de tekstil makineleri ve aksesuarları üretimi yapan yaklaşık 1000 adet üretici ve bu sektörde çalışan yaklaşık 8 bin kişi var. Türk firmalarının yüksek mühendislik becerileri, üretim esnekliği, ürün geliştirme ve adaptasyon yetenekleri ile satış sonrası hizmetler gibi faktörlere verdikleri önem, Türk yapımı tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatının artan oranda devamını ve yeni pazarlara girişlerini sağlayacaktır.

“PAZAR DARALMASI YAŞIYORUZ”

Moment Expo'nun sorularını yanıtlayan Temsad (Tekstil Makine ve Aksesuar İmalatçıları Derneği) Başkanı Adil Nalbant sektörün öne çıkan sorunlarını şöyle sıralıyor: “Küresel krizin etkilerinden dolayı pazar daralması ve yatırımların durması. Enerji ve girdi maliyetlerinin artması sonucu rekabet zorluğu. Öz sermaye yetersizliği. Teşviklerden yeteri kadar faydalanamamak. Tekstil Bakanlığı veya Müsteşarlığının olmaması.

Eğitim sisteminin sektörün taleplerini karşılayamaması.” Bütün dünyayı saran küresel kriz sonucu yatırımların durmasıyla ciddi bir pazar daralması ile karşı karşıya kalındığına vurgu yapan Nalbant, “Yalnızca tekstil sektörüne üretim yapan tekstil makine sektörü zaten var olan yüksek vergi, pahalı

enerji ve yüksek girdi maliyetleri nedeniyle zorda olan sektörümüzü daha da zora sokmaktadır” diyor. Nalbant şöyle devam ediyor: “Tekstil sektörünün oluşumunda verilen teşvik uygulamalarından tekstil makine sektörü hiç yararlanamamıştır. Maalesef şu anda Türkiye’de sektörümüzün ihtiyaçlarını karşılayacak ve teknolojik gelişmeleri takip edecek insan kaynağı yetiştirilmemektedir.

Tekstil Makinaları İmalatı için önlisans ve lisans programları bulunmamaktadır. En önemli sorunlarımızdan biri de sektörde herkesin sorunlarıyla yalnız kalmasıdır. Türkiye’nin uzun vadeli bir tekstil politikası ve bir master planı yoktur. Sektörle ilgili işler farklı Bakanlıklarda Daire Başkanlıkları düzeyinde ele alınmakta ve tekstilin alt sektörleri arasında bir koordinasyon bulunmamaktadır. Bütün bu olumsuzluklara

İTHALATTA EN FAZLA ARTIŞ POLONYA’DAN

2008 yılı ithalatımızda artış oranları esas alındığında; yüzde 186 ile Polonya’nın ilk sırada yer aldığı görülüyor. Polonya’yı yüzde 55,4 artış oranı ile Kanada, yüzde 39,2 ile Belçika ve yüzde 11,7 ile Danimarka takip ediyor. Diğer önemli ülkelerin tamamında düşüş ise kaydedilmiştir. İthalatımızda en büyük düşüş görülen ülke ise yüzde 57,6 ile Almanya oldu. 2009 yılı ilk üç çeyreğinde sadece Polonya, İspanya ve Kanada’dan yaptığımız ithalat arttı.

rağmen tekstil makine sektörü rakiplerinin kalitesini yakalamış ve ciddi boyutta ihracatını arttırarak dünya piyasalarında rekabet etme olanağı bulmuştur.

Gerek iç piyasada gerek dış piyasada vadeli satış imkanları sağlansa ithalatın azalmasını ve ihracatın artması daha da belirgin hale gelecektir.”

“KOBİ'LERE UZUN VADELİ DÜŞÜK KREDİLER VERİLMELİ”

Nalbant'ın tekstil makineleri sektöründe yaşanan sorunlarla ilgili kısa vadeli çözüm önerileri ise şöyle: “İşletme Kredileri: Acilen KOBİ'lere uzun vadeli düşük faizli krediler verilmelidir. Mevcut krediler ve ‘can suyu’ tarzı kredilerin kapsamı, vadesi, şartları, faizleri ve uygulanabilirliğinin kolaylaşması sektöre oldukça faydalı olabilir. Makine imalat sektöründe imalat sürecinin teslimatın ve tahsilatın uzun olması nedeniyle halen verilmekte olan krediler yetersiz ve kısa vadeli. Bu nedenle verilecek düşük faizli kredinin miktarının artırılarak vadesinin de uzatılması halinde istenilen yarar sağlayacağı düşünce-sindeyiz. Yurtiçi ve yurtdışı uluslararası mevcut fuar teşvikleri artırılmalı, dernek ve birlikler kanalıyla workshop'lar yapılmalı ve alım heyetleri oluşturulmalıdır. Sektörümüzün potansiyel pazarı konumunda olan ülkelerde ticaret

müşavirlikleri yoksa yeniden oluşturulmalı ve dış ticaret müşavirliklerinin işlevselliklerinin artırılarak daha etkin hale getirilmelidir. Makine alım ve satımlarında KDV oranı bazı makine çeşitlerinde yüzde 8 olarak uygulanmaktadır. Bu oran bütün yerli makinelerde uygulanmalı yerli makine alımı teşvik edilmelidir. Leasing’li makine alımlarında yerli makinelerin KDV oranı eskiden olduğu gibi yüzde 1 olarak uygulanmalıdır.

Yerli makine üreticisi acilen desteklenmelidir. Sektörümüzün rakipleri olan Avrupalı makine imalatçısı ülkelerden İspanya ve İtalya yerli makine alan üreticiye İspanya yüzde 30 hibe teşvik İtalya ise her yıl yüzde 10 oranında vergi iadesi olarak ödemek suretiyle toplam yüzde 50 hibe teşvik uygulamaktadır. Bu tür uygulamanın bizim makine üreticilerine de verilmesi elzemdir. Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programıyla oluşturulan ve Ar-Ge teşvikleriyle ilgili havuza

ülkemiz de 450 milyon Euro katkıda bulunmaktadır. Ülkemizde uygulanan Ar-Ge prosedürleri nedeniyle bu havuzdan yerli üreticiler tam anlamıyla yararlanamamaktadır. Bu nedenle halen uygulanmakta olan Ar-Ge prosedürlerinin KOBİ'lerin yararlanacağı şekilde düzenlenmelidir.”

“TEKNOLOJİK DESTEK EKSİK”

Temsad Başkanı Nalbant orta vadeli çözümlerini ise şöyle sıralıyor: “Teknolojik destek eksikliği: Devlet tarafından verilen TUBİTAK, KOSGEB, TTGV Ar-Ge ve Ür-Ge teşviklerinin prosedürlerinin kolaylaştırılması gerekmektedir. Sektörümüzdeki firmaların büyük bir bölümü bu tür teşviklerin alımında karşılaşılan prosedür fazlalığı nedeniyle yararlanamamaktadır. Kullanım kolaylığı getirildiği takdirde sürekli teknolojimizi yenilediğimiz gibi rekabet gücümüzün de artırılmasını sağlayacaktır. Avrupa’da kriz nedeniyle birçok

makine üreticisi firma kapanma noktasına gelmiştir.

Uygulanacak bir stratejiyle teknolojik transfer sağlanmalı ortaklıklar kurularak üretimlerini Türkiye’de yapılması için devletimizin aracılık etmesi sağlanmalıdır. Exim Bank kredileri: Exim Bank kredi faizleri düşürülerek üreticilere iç ve dış pazarlarda vadeli satış imkanlarının yaratılması için Exim Bank’ın mevcut yapısının değiştirilmesi gerekmektedir.”

“TEKSTİL BAKANLIĞI KURULMALI”

Nalbant’ın uzun vadeli çözüm önerileri ise şöyle: “Tekstil makine sektörünü de kapsayan tekstil sektörü için Tekstil Bakanlığı veya Müsteşarlığı kurulmalıdır. Gerekli koordinasyon oluşturulmalı ve uzun vadeli bir ulusal tekstil politikası çerçevesinde tekstil makine sektörünün öncelikleri tespit edilmeli ve ge-

reken adımlar atılmalıdır. Organize sanayi bölgeleri: Mevcut üretim alanlarının yetersizliği üretimin kalitesini etkilemektedir.

Bu nedenle konut yapımında uygulanan TOKİ modeliyle organize sanayi bölgeleri kurulmalı bu bölgelerde yapılacak fabrika binaları konutta olduğu gibi uzun vadeli olarak makine üreticilerine verilmelidir.”

Her ne kadar Avrupalı; tekstili bıraktığı gibi görünse de tekstilin teknolojilerini, moda marka kavramını ve teknik tekstilleri hala elinde bulundurduğunu sözlerine ekleyen Temsad Başkanı Nalbant, “Bütün dünyadaki gelişmeleri ve pazarı kontrol etmektedir. Bizlerin de mevcut kapasitemizi, bilgi birikimlerimizi ve mevcut alt yapımızı teknik tekstillere, katma değeri yüksek ürünlere ve tekstil makine sektörüne kaydırmak zorundayız” diyor.

“TEKSTİL VAZGEÇİLMEZ BİR SEKTÖRDÜR”

Ülke olarak, tekstilin istihdam ettiği insan sayımızı başka bir sektöre kaydırma imkânı olmadığına da değinen Nalbant, şöyle devam ediyor: “Bu yüzden tekstil, tarım ve turizm gibi vazgeçilmez bir sektördür ve bu sektörü ayakta tutabilmenin en önemli şartlarından biri dışarı bağılı olmayan, kendi kendine yetebilen güçlü bir yerli tekstil makine sektörü oluşturmaktır. Son 30 yılımızda özel sektör kendi imkanlarıyla belli bir yere gelmiş ve bu konuda belli bir alt yapı oluşturmuştur. Boya-Apre makinası imal eden üyelerimizin dünya kalitesindeki makineleri dünyanın her yerine en uygun koşullarda satabilmekte iplik dokuma ve örme bölümlerinde ise hazırlama makineleri yedek malzemeler ve küçük çapta imalatlarla iç pazarımızdaki makinelerin çalışması ve ihracat ile ekonomiye katkımız sürmektedir. 1996’dan beri 14 milyon dolardan başlayan ihracat serüveni her türlü iç ve dış krize rağmen 250-300 milyon dolara kadar istikrarla çıkmıştır. Makine ithalatımız ise krizlerde çok bariz bir şekilde önemli iniş çıkışlar yapmıştır. 3 milyar dolar seviyesinden 300 milyon dolar seviyelerine düşmüştür. Bu durum sektörümüzün geleceğini şekillendirebileceğimiz bir fırsata dönüştürmüştür. Doğru adımlar atıldığı takdirde sektörümüzün ideal düzeylere çıkması kaçınılmazdır.”

Kaynaklar:

-Türkiye İstatistik Kurumu

-İGEME

-International Trade Center(ITC) www.trademapp.org

ÜLKELERE GÖRE SEKTÖR İHRACATI \$ (2008 YILINA GÖRE DEĞER SIRALI)

SIRA	ÜLKE	(OCAK - ARALIK)			(OCAK - EYLÜL)		
		2007	2008	Değişim	2008	2009	Değişim
1	MISIR	20.213.550	23.593.877	16,7	20.828.860	13.562.808	-34,9
2	BANGLADEŞ	14.831.812	21.119.092	42,4	16.608.890	11.167.923	-32,8
3	ALMANYA	23.131.461	21.101.175	-8,8	14.643.224	6.705.787	-54,2
4	ETİYOPYA	660.080	16.284.391	2.367,0	16.279.295	18.830.958	15,7
5	ÖZBEKİSTAN	14.953.721	16.061.675	7,4	10.398.361	13.568.144	30,5
6	HİNDİSTAN	20.407.775	13.060.513	-36,0	10.898.033	14.350.805	31,7
7	İRAN	11.334.747	12.642.844	11,5	10.965.266	11.457.378	4,5
8	İNGİLTERE	8.792.471	12.544.329	42,7	9.172.730	8.123.375	-11,4
9	Ç.H.C.	4.040.896	12.495.733	209,2	10.836.044	2.203.482	-79,7
10	FRANSA	8.881.053	10.058.987	13,3	6.548.398	4.166.609	-36,4
11	SURİYE	7.314.306	8.692.897	18,8	7.752.646	7.440.878	-4,0
12	RUSYA	5.497.203	8.073.697	46,9	6.858.448	10.748.495	56,7
13	BELÇİKA	7.041.527	6.619.967	-6,0	5.545.327	3.492.009	-37,0
14	İTALYA	4.382.492	5.911.955	34,9	4.833.125	2.067.630	-57,2
15	TÜRKMENİSTAN	3.654.424	5.880.978	60,9	3.905.397	2.524.199	-35,4
16	İSPANYA	5.937.260	5.154.803	-13,2	3.572.294	2.252.704	-36,9
17	İRAK	1.587.498	3.465.069	118,3	3.171.618	1.130.995	-64,3
18	İSRAİL	1.510.632	3.242.468	114,6	2.344.615	452.859	-80,7
19	A.B.D.	3.888.997	3.089.120	-20,6	2.451.721	2.102.511	-14,2
20	AZERBAYCAN	3.223.604	3.071.979	-4,7	2.552.901	1.306.250	-48,8
	DİĞER	67.281.803	58.786.731	-12,6	45.844.944	43.660.945	-4,8
	TOPLAM	238.567.31	270.952.280	13,6	216.012.137	181.316.744	-16,1

Kaynak: TÜİK

PLATFORMDAN

“Hastaneler kalitesiz malzeme deposu”

TIBBİ CİHAZ TÜKETİMİNİN YÜZDE 80 DIŞA BAĞIMLI OLDUĞU TÜRKİYE’DE YERLİ ÜRETİMİN MİLLİ BİR POLİTİKA İLE ELE ALINMASINI ÖNEREN TÜMDEF GENEL BAŞKANI MEHMET ALİ ÖZKAN İHALELERDE KALİTEDEN ÇOK FİYAT UNSURUNUN ÖN PLANA ÇIKMASIYLA KALİTESİZ CİHAZLARIN VE MALZEMELERİN ÜLKE PAZARINA RAHATLIKLA GİREBİLDİĞİNİ VE HASTANELERİN KALİTESİZ MALZEME DEPOSUNA DÖNDÜĞÜNÜ SÖYLÜYOR.

Tümdef (Tıbbi Cihaz Üretici, İthalatçı ve Tedarikçi Dernekleri Federasyonu) medikal sektörün sivil toplum bilincinin oluşturulması ve üyelerinin sektörel sorunlarını kurumsal anlamda çözüme kavuşturmak için Türkiye genelinde sekiz sektörel derneğin ortak kararı ile 2004 yılında İstanbul’da kuruldu. Daha sonra genel kurul kararı ile 2005 yılında Ankara’daki şu anda da faaliyet gösterdiği adresine taşındı. Moment Expo’nun sorularını yanıtlayan Tümdef (Tıbbi Cihaz Üretici, İthalatçı ve Tedarikçi Dernekleri Federasyonu) Genel Başkanı Mehmet Ali Özkan, Türkiye’de sivil toplum bilincini oluşturmanın hiç de kolay bir durum olmadığını söylüyor ve ekliyor: “Tümdef kurulum aşamasına bu zorlukları fazlası ile yaşamıştır. Bu zorluğun başarılmasında emeği geçen duyarlı meslektaşlarımıza ne kadar teşekkür etssek azdır.”

TIBBİ CİHAZDA YÜZDE 80 DIŞA BAĞIMLIYIZ

Özkan, Tümdef’in Türk tıbbi cihaz üretimi açısından önemini ise şöyle özetliyor: “Tümdef tıbbi cihaz tüketiminin yüzde 80 dışa bağımlı olduğu ülkemizde yerli üretimin milli bir politika ile ele alınmasını önermektedir. Bu konuda hükümet nezdinde girişimlerde bulunmuştur. Türkiye’nin jeopolitik durumu

Mehmet Ali Özkan
Tümdef Genel Başkanı

Tıbbi cihaz sektörünün kamudan alacaklarını zamanında ödenmesi için kurumlarda gereken çalışmalarını yapmaktayız.

ve tıbbi malzemenin stratejik önemi itibarıyla tıbbi cihaz üretiminde planlama yapması, bu konudaki Ar-Ge çalışmalarına önem verilmesi gerekir. Bu konuda plan dâhilinde sektörel teşvik sistemi uygulanmalıdır. Aksi takdirde çevre ülkeler üretimde bizim yerimi alacaklardır.”

Tümdef, tıbbi cihaz sektörünün yüzde 35’ini temsil ediyor. Özkan bu temsil oranının gün ve gün arttığını aktararak, “Sektör sivil toplum birliğinde nicelik

yerine niteliğin aranması prensibini benimsemiş, sektörel birlikte nitelikli firmaların Tümdef çatısı altında olmasını istemektedir. Bu anlayışla üye derneklerin tüzükleri ortak tüzük haline getirilmiştir” diyor. Önümüzdeki aylarda şehrsel dernekler yerine bölgesel güçlü, kurumsal derneklerin oluşmasına önem verileceğine de vurgu yapan Özkan, “Kurulmuş birbirine yakın dernekler birleştirilecektir. Güçlü dernekler, güçlü federasyon felsefesi hayata geçirilecektir” diyor.

Tümdef’in sektörün en tepe sivil toplum kuruluşu olduğunu kamu ve özel sektöre kanıtladığına da değinen Özkan, “Tümdef açısından temsil bakımından hiçbir eksik yoktur. Tümdef yapıcı, yatıştırıcı ve sorumluluk alma bilinciyle sektörü kamu nezdinde başarı ile temsil etmektedir” diye konuşuyor.

“MESLEK STANDARTLARINI HAZIRLIYORUZ”

Sektörün en önemli sorunu olan meslek standartlarının hazırlanması konusunda mesleki yeterlilik kurumu ile protokol yaparak meslek standartlarının hazırlığına başladığına da değinen Özkan şöyle devam ediyor: “Tıbbi cihaz sektörünün kamudan alacaklarını zamanında ödenmesi için kurumlarda gereken çalışmalarını yapmaktayız. Sektörün kamu ile olan sorunlarının takibini yaparak, il-

“KAMU YERLİ ÜRÜN KULLANMALI”

Tümdef Genel Başkanı Özkan, sektörün yaşadığı sorunları ise şöyle sıralıyor: “Kamunun tıbbi cihaz alım bedellerini geciktirmesi. Kamuda yerli ürünlerin kullanımını engelleyici tutum ve davranışların çoğunlukta olması. Kamu ihalelerinin kaliteye değil, fiyata endeksli olması, SGK'nın düşük fiyat politikası yürütmesi. Sektörün uzak doğudan gelen kalitesiz mallara açık olması. Tıbbi cihaz üretiminde milli bir politika ve planlamanın yapılamaması. Üretimde üniversite sanayici iş birliğinin oluşmaması. Sektörel birliğin tam olarak oluşması için yasal zorunluluğun bulunmaması.” Sağlık Bakanlığı'nın sağlıkta dönüşüm adı ile yürürlüğe koyduğu değişikliklerin son 5 yılda sağlık sistemini temelden değiştirdiğini söyleyen Özkan, “Bu süreç içinde tıbbi cihaz sektörünü temelden sarsan sorunlar birbirini izlemiştir. Tümdef bu sorunların çözümünde imkânları dâhilinde üstün performans sergilemiştir” diyor.

Özkan ayrıca sektörün en kısa zamanda Tümdef çatısı altında yüzde 90 oranında bir temsil gücüne sahip olabilirse sektörel sorunların çözümünün bir o kadar daha kolay olacağını aktarıyor ve ekliyor: “Zor başarılmıştır. Önümüz aydınlığa doğru gitmektedir.”

“Hastaneler tarafından hazırlanan şartnamelerde, fiyat dışı unsurların ortaya konması ile ‘en ucuz cihaz, en iyi cihaz’ mantığının terk edilerek CE sertifikaları dışında ürün performans kriterlerine bakılmalıdır. Özellikle uzak doğu menşeli cihazlar alınırken iyi değerlendirmeler ve testler yapılmalıdır. Teknik şartnameler ihtiyacı belirleyen ve ihtiyaca göre teknolojiyi tanımlayacak şekilde olmalıdır. Teknik şartnameler için sağlık bakanlığı mutlaka şartname kılavuzu hazırlamalıdır.”

gili tüm bakanlıklar ve diğer kurumlarla sektörün bugünü ve geleceği hakkında yapılan çalışmalarda yer alıyoruz. Sektörel eğitimler, sektörel kongre ve fuarların organizasyonunda söz sahibi ve düzenleyici pozisyondayız” Özkan, Tümdef’in yurt dışında tıbbi ci-

haz sektörlerindeki muhatap kuruluşlarla ticari ve kültürel iş birliği anlaşmaları yaparak, ülkeler ve sektörler arasındaki diyaloga önem verdiğini söylüyor ve ekliyor: “Bu çalışmalar içinde mesleki etik değerler en önde gelen ortak çalışmalarıdır.”

TIBBİ CİHAZ TEDARİĞİNİN SÜREKLİLİĞİ ÖNEMLİ

Özkan, sağlık kuruluşlarının teşhis ve tedavi hizmetlerini aksatmadan sunmalarında tıbbi cihaz tedarik sisteminin sürekliliğinin önem arz ettiğini söylüyor. Son yıllarda hastanelerin tıbbi cihaz bedellerinin ödenmesinde sektöre yaşattıkları sıkıntıların tıbbi cihaz tedarik zincirini kopma noktasına getirdiğine de değinen Özkan, "Sağlık hizmetlerinin aksatılmadan sürdürülmesi ve sektörde sosyal bir yaranın oluşmaması için tıbbi cihaz sektörünün sorunlarına çözüm üretilmesi yaşamsal anlamda önem arz etmektedir" diye konuşuyor.

Özkan şöyle devam ediyor: "Özellikle Üniversite Hastanelerine verilen hizmet ya da satılan malzemelerin bedellerinin ödenmesinde 12 ile 24 aya varan gecikmeler yaşanmaktadır. Devlet hastanelerinin ise ödeme süreci 4 ila 8 ay arasındadır. Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Nakit Sıkıntısı Bulunan Döner Sermaye Saymanlıklarında Ödemelerde Öncelik Sırası" konulu Genelge tıbbi cihaz ve malzeme bedellerinin öncelikli konu sayılmaması yorumu yapılarak kurumlarca ödemeler konusu keyfi uygulamaya tabi tutulmaktadır. Hastanelerin birçoğu ihale sonucunda tanzim edilen faturaları (tahakkukları) saymanlıklara zamanında göndermeyip zaman kazanmak adına bekletmektedir." Özkan çözüm önerilerini ise şöyle sıralıyor: "Ulusal mevzuatın Avrupa Birliği "Geç Ödemeler Direktifi" çerçevesinde yeniden düzenlenmesi ile gecikme faizi oranlarının belirlenmesi ve bu mevzuatın uygulama aşamasının sıkı bir biçimde denetlenmesi, Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Nakit Sıkıntısı Bulunan Döner Sermaye Saymanlıklarında Ödemelerde Öncelik Sırası" konulu Genelge ile bazı müteahhitlere ve döner sermaye ödemelerine öncelik verilmesi gibi haksız bir içtihat ortaya çıkmıştır. Söz konusu genelgenin yeniden düzenlenerek, ödemeler konusunda diğer tüm müteahhitler ve hastane personeli ile tıbbi cihaz firmalarının ödemeler noktasında eşit konuma getirilmesi gerekmektedir. Tıbbi cihaz firmalarının devlet hastanelerinden üç ayı geçmiş alacaklarının defaten ödenmesi, sağlık sektöründe ilaçların, hastane ala-

cakları ve diğer hizmetlerin ödemeleri 30 ila 60 günde ödeneceği taraflarca mutabakat anlaşmasına bağlanmıştır. Teşhis ve tedavide en önemli yere sahip olan tıbbi cihaz ve malzeme bedellerinin ödenmesinde süreç belirsizdir. Bu süreç mutlaka bir sözleşme ile belirlenmelidir.

"KALİTESİZ CİHAZLAR ÜLKE PAZARINA GİRİYOR"

Özkan diğer bir sorunun da ihalelerde kaliteden çok fiyat unsurunun ön plana çıkması ile kalitesiz cihazların ve malzemelerin ülke pazarına rahatlıkla girebilmesi sonucunda hastanelerin kalitesiz malzeme deposuna dönmesi olduğunu söylüyor. Özkan şöyle devam ediyor: "Hastaneler tarafından hazırlanan şartnamelerde, fiyat dışı unsurların ortaya konması ile 'en ucuz cihaz, en iyi cihaz'

sada tekelleşme endişelerini ortaya çıkardığına da değinen Özkan, "Bu endişeleri giderecek düzenlemeler yapılmaz ise tekelleşmeden dolayı sağlıkta tıbbi cihaz ve malzeme harcamaları artacaktır" diyor. Özkan'a göre, çerçeve ihale sistemi yerli sermayeli şirketleri sistem dışına atacağından tıbbi cihaz sektörünü tamamen yabancı sermayeli şirketler ele geçireceklerdir. Bu durum sosyal ve ekonomik yönden ülke menfaatleriyle çelişmektedir. Özkan çözüm önerilerini ise şöyle sıralıyor: "Toplu alım ihalelerinde yerli üretici, distribütör ve bayilerin dışlanmaması ve piyasada bir tekelleşme oluşmaması için gerekli düzenlemelerin yapılması; Özellikle Sağlık Kentleri Projesi kapsamında kamu-özel ortaklığı modeliyle inşa edilecek olan hastanelerin mal ve hizmet alımlarında

mantığının terk edilerek CE sertifikaları dışında ürün performans kriterlerine bakılmalıdır. Özellikle uzak doğu menşeli cihazlar alınırken iyi değerlendirilmeler ve testler yapılmalıdır. Teknik şartnameler ihtiyacı belirleyen ve ihtiyaca göre teknolojiyi tanımlayacak şekilde olmalıdır. Teknik şartnameler için sağlık bakanlığı mutlaka şartname kılavuzu hazırlamalıdır."

Çerçeve sözleşmeler düzenlenmesi, Sağlık Kentleri ve Hastane Birlikleri'nin oluşması ile tıbbi cihaz temininde toplu alımların gündeme gelmesinin uluslararası dev şirketlerin bulunduğu bir piya-

proje ortağı özel şirketin tüm tıbbi cihaz ihtiyacını kendi firması ve/veya uluslararası piyasadan sağlamasını engelleyecek hususların kamu ile imzalanan sözleşmede yer alması; ayrıca talep edilen tıbbi cihazın yerli üretimi yapılıyorsa sözleşmeye ilgili tıbbi cihaz ihtiyacının 'en az yüzde 50'si yerli tıbbi cihaz üreticilerinden karşılanır' ibaresinin eklenmesi. Çerçeve ihalelerde rekabetin artırılması ve sistemin kalıcı şekilde yürüyebilmesi için firmaların önünü açacak düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekir. Örneğin mal teslim sürelerinin makul seviyelerde olması gibi.

“Finans sektörünün davranışları makine sektörünün gelişimini yavaşlatıyor”

MAKİNA İMALATÇILARI BİRLİĞİ KOORDİNATÖRÜ ARSLAN SANIR, MAKİNE SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİNİ YAVAŞLATAN EN ÖNEMLİ FAKTÖRLERDEN BİRİSİNİN FİNANS KEŞİMİNİN DAVRANIŞLARI OLDUĞUNU SÖYLÜYOR. BİR FİRMA İHTİYACINI İTHAL EDEREK KARŞILAMAK İSTERSE HEMEN TÜM ÜLKELERİN EXİMBANK'LARI 2 SENE ÖDEMESİZ 7 YILA, HATTA BÜYÜKÇE PROJELERDE 10-12 YILA KADAR VADELİ, ÇOK UYGUN KOŞULLU KREDİLER VERİYOR DİYEN SANIR, BUNA KARŞIN YATIRIMCININ AYNI MAKİNEYİ YURT İÇİNDEN ALMASI DURUMUNDA, EN ÇOK 4 YIL VADELİ, DAHA YÜKSEK FAİZ ORANLI KREDİ KULLANABİLDİĞİNİN ALTINI ÇİZİYOR.

Öncelikle MİB'in kuruluş hikâyesi ve Birliğinizin gelişimi hakkında bilgi verebilir misiniz?

Makina İmalatçıları Birliği, Devlet Planlama Teşkilatının önerisi doğrultusunda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın öncülüğünde, 1990 yılında kurulmuş bir sektör derneğidir. O tarihlerde çoğu küçük ölçekli olan makine imalatçıları bir araya gelmek, sorunlarına birlikte çözüm aramak ve dayanışma gerçekleştirmek konusunda arzularını dile getirmişler ise de bu birlikteliği gerçekleştirememişlerdir. DPT, sektörün ekonominin geleceği bakımından önemini dikkate alarak bu çalışmalara bir ivme vermek istemiş ve 1989 Yılı İcra Planına koyduğu bir tedbir ile Makina İmalatçıları Birliği kurulmasını önermiş ve bu kuruluşun gerçekleştirilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığını görevlendirmiştir. Bakanlık, 25 Mayıs 1989 tarihinde aralarında benim de bulunduğum 23 firma temsilcisini bir araya getirerek kuruluş çalışmalarını başlatmıştır. Bu çalışmalar 1990 yılı sonuna kadar devam etmiş ve 28 Kasım 1990 tarihinde ilk genel kurulu yapılmış, Yönetim Kurulu; Şükrü Er (Başkan), İlder Serim, Ömer Nuri Beşikçioğlu, Arslan Sanır, İdris Yamantürk, Vedat Vural ve Ali Hikmet Yurt'dan oluşmuştur. MİB, 01 Nisan 1991 tarihinde ilk çalışma ofisini kiralanmış ve Arslan Sanır Genel sekreter olarak atanarak faaliyetlere başlamıştır.

Birliğinizin amaçlarından ve günümüzdeki faaliyetlerinden söz edebilir misiniz?

MİB, makine imalatı sektörünün tümünü kapsayan tek sektör kuruluşudur. Çalışmalarında; üyeler arasında işbirliği, dayanışma ve bilgi alışverişini sağlamaya, bir araya gelerek sektörün sorunlarına çözüm aramaya ve karar alma konumundaki bürokrasi kademeleri ile yakın ilişki içinde olmaya öncelik vermektedir. Öncelik verdiği bir konu da sektörün ve üyelerinin yurt dışında tanınırlığını artırmaktır. MİB, 1995 yılından beri düzenlenen tüm EMO ve IMTS Chicago Fuarlarına katılmakta ayrıca her yıl değişik ülkelerde düzen-

Arslan Sanır
Makina İmalatçıları Birliği Koordinatörü

lenen en az 5 fuara kendi standı ile katılarak, sektörün ve üyelerinin tanıtımını yapmaktadır. 1991 yılından beri DPT tarafından kurulan Makina ve Madeni Eşya Özel İhtisas Komisyonunun Başkanlığını yürütmektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca kurulan MAKTEK Takım Tezgahları Çalışma Gurubunun

Her yıl Amerika'da Gardner Publication tarafından yayınlanan ve dünya takım tezgâhları imalatı hakkında bilgileri kapsayan World Machine-Tool Output & Consumption Survey, Amerikan Takım Tezgâhları İmalatçıları Birliği AMT ile CECIMO'nun yıllık raporlarında ve dünyada sadece MİB'den alınan istatistikî veriler ve bir yıl sonrasına ait tahminler yer almaktadır.

2006 yılında Sanayi Odasının daveti ile Tiryeste'de ve aynı yıl İtalyan Sanayiciler Birliği CONFINDUSTRIA'nın daveti ile de Milano'da, sanayicilere Türk makine sanayii hakkında bilgiler veren sunuşlar yapmıştır. Belçika ve Danimarka'da da benzer sunuşlar yapılmıştır. Uluslararası kuruluşlar yanında bazı sanayiciler sektörle ilgili bilgileri MİB'den almaktadır. Ülkemizdeki makine imalatçıları ile işbirliği yapacak olan yurt dışındaki çeşitli kuruluşlar, işbirliği yapacağı firmanın MİB üyesi olup olmadığını sormakta ve MİB üyeliğini bir referans olarak değerlendirmektedirler.

Birliğiniz sektörün ne kadarlık bir kısmını temsil etmektedir?

23 üye ile kurulan Birlik günümüzde sektörün önde gelen 200 firmasının üye olduğu bir yapıya dönüşmüştür. MİB üyesi firmalar, ülkemizin makine imala-

“Günümüzde değişik ülkeler, sektörün gelişmesine bağlı olarak bazı tür makinelerin imalatında daha başarılı ve rekabetçi olmakta, diğer makineleri ise ithal etmektedirler. Türkiye'de de durum buna paraleldir. Bu nedendir ki sektörün öncüsü ülkelerdeki ithalat da ihmal edilemeyecek boyuttadır.”

başkanlık görevini yürütmektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının isteği üzerine Ocak 2008'de Makina Sanayii Sektör Stratejisi Raporunu hazırlamıştır. MİB, birçok uluslararası kuruluş tarafından en güvenilir bilgi kaynağı olarak kabul edilmektedir. Sadece mevcut durumla ilgili bilgiler değil, yakın geleceğe ait tahminler de MİB'den istenmekte ve çeşitli raporlarda yer almaktadır.

tının yaklaşık yüzde 65'ini, ihracatının yüzde 70'ini gerçekleştirmektedirler. Takım tezgâhı ihracatının yüzde 90'ı ise MİB üyeleri tarafından yapılmaktadır.

Birliğinizin yabancı partnerleri var mı? Varsa bu yabancı kuruluşlarla yürüttüğünüz ortak çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?

1995 yılında UCIMU'nun daveti ile ilk

kez EMO fuarına katılmış ve ilk uluslararası temaslarını gerçekleştirilmiştir. Bu fuar sırasında Avrupa'nın 14 ülkesindeki benzer sektör dernekleri ve bunların üst kuruluşu CECIMO ile ilişkiler başlamıştır. CECIMO ve bağlı birlikler üzerinde bıraktığı olumlu izlenim sonucu CECIMO (Avrupa Takım Tezgâhı İmalatçıları Birliği) 1999 yılında MİB'i asli üye olmak üzere davet etmiştir. MİB, üyelik için başvurmamış, davet alarak bu kuruluşa katılmıştır. Benzer olarak, 2005 yılında da Avrupa Kompresör ve Pnömatik Aletler İmalatçıları Birliği'ne asli üye olarak kabul edilmiştir.

Sizin bulunduğunuz konumdan Türk makine sektörünü nasıl görmektedir? Bize bir değerlendirme yapabilir misiniz?

Bilindiği gibi Türkiye'de yatırım mali makinelerin imalatı Avrupa ülkelerine göre yarım asırdan fazla bir süre sonra, 1950'li yılların sonlarında başlamıştır. 1994 yılına kadar nispeten basit makinaları yurt içinde satarak oldukça yavaş bir gelişme göstermiştir. Bu dönemde bir iki firmanın ihracatları olmuş ise de bunlar küçük ölçekli denemeler niteliğindedir. 1994 ekonomik krizi sonucu daralan iç pazar yeni arayışlara yönelmiş, dışa açılış çalışmaları başlamıştır. 1993 yılında sadece 3 firmanın katıldığı EMO fuarına 1995 yılında 7 firma, 1997'de 12 firma katılmış, bu rakam zamanla 40'a kadar yükselmiştir. 1995 sonrası daha kaliteli, güncel teknolojilerin uygulandığı makine imalatına öncelik verilmiş ve 1995 yılında 311 milyon dolar olan ihracat 2000 yılında 1,3 milyar dolara ve 2008 yılında da 9,4 milyar dolara çıkmıştır. Gene 1995 yılında 3 milyar dolara düzeyindeki imalat 2000 yılında 11 milyar dolar ve 2008 yılında da 20 milyar dolara ulaşmıştır. Belirtildiği gibi makine sektörü gerçek gelişimini 1995 yılından sonra gerçekleştirmiştir. Türkiye, Avrupa'nın 6. en büyük makine imalatçısı konumundadır. Takım tezgâhları konusunda dünyanın 15. sıradaki ihracatçı ve imalatçı ülkesidir. İhracatımızın yüzde 60'ının yapıldığı en önemli pazarlarımız: Avrupa Ülkeleri, ABD, Rusya, Brezilya gibi,

dev firmaların, fiyatla değil kalite ve teknolojileri ile yarıştıkları pazarlardır. Sektör, ihracatını 2006 yılında yüzde 26,4 2007 yılında yüzde 39,8 ve krizin başlamasına rağmen 2008 yılında yüzde 18,9 artırma başarısını göstermiştir. Firmalarımız kendi markaları ile ihracat yapmakta ve tanınmaktadır. Sektörün gösterdiği bu performansa rağmen iç pazarda ithal makinelerin payı yüzde 65 düzeyindedir. Sektörü fazla tanımayan bazı kişiler, ithalatın fazlalığını, sektörün rekabet gücünün zayıflığına ve başarısızlığına bağlamaktadırlar. Ancak, makine sektörünün en eski ve gelişmiş firmalarının yer aldığı, Avrupa'daki makine imalatının yüzde 40'ını gerçekleştiren ve sektörün lideri konumundaki Almanya'da VDMA'nın (Alman Makina İmalatçıları Birliği) raporuna göre 2008 yılında ithal makinelerin pazardan yüzde 51,7 pay aldığı, Avrupa Birliğinde ise bu değer, ülkeden ülkeye değişmekle birlikte ortalama 45-55 arasında olduğu, gene ülkemizden çok yıllar önce dünyanın önemli makine imalatçılarının faaliyete başladığı ABD'de yüzde 72 olduğu dikkate alındığında ülkemizde ithal makinelerin pazar payının yüzde 65 olması kötümserlikle yorumlanmamalıdır. Tüm belirtilen ülkeler, makine sanayine ülkemizden yarım asırdan fazla bir süre önce başlamışlardır. Günümüzde değişik ülkeler, sektörün gelişmesine bağlı olarak bazı tür makinelerin imalatında daha başarılı ve rekabetçi olmakta, diğer makineleri ise ithal etmektedirler. Türkiye'de de durum

buna paraleldir. Bu nedenledir ki sektörün öncüsü ülkelerdeki ithalat da ihmal edilemeyecek boyuttadır. Avrupa Birliği Komisyonunca hazırlanan bir raporda şu görüşler yer almaktadır: Makine sanayii; gıda sanayii, tekstil, mobilya, otomotiv, gemi inşa, malzeme taşıma, tarım, inşaat, nakliye, kimya, tıbbi ekipmanlar, elektronik, uzay-havacılık, savunma sanayi gibi bütün önemli sektörlerin üretkenliğini etkilemektedir. Bütün sanayi kollarının performansı son derece etkin çalışan Avrupa makine sektörüne bağımlı durumdadır. Güçlü ve gelişen yapıdaki sektör, ekonominin gelişmesi, yeni istihdam olanakları sağlaması, katma değeri yüksek makine ihracatı ile de önemli bir konumdadır.

Sizce sektörün yaşadığı en önemli sorunlar neler? Bu sorunlar için çözüm önerileriniz var mı?

Makine sektörümüz, son 15 yılda gerçekleştirdiği atılım ile ülkemizde de ekonominin kilit sektörlerinden birisi olma yönünde ciddi atılım yapmıştır. Ancak daha hızlı gelişimini engelleyen bazı etkenler vardır. Gelişmeyi yavaşlatan en önemli faktörlerden birisi finans kesiminin davranışlarıdır. Yatırım yapan ve bu maksatla makine almak isteyen bir firma ihtiyacını ithal ederek karşılamak isterse hemen tüm ülkelerin Exim-Bank'ları 2 sene ödemesiz 7 yıl, hatta büyükçe projelerde 10-12 yıl kadar vadeli, çok uygun koşullu

krediler vermektedir. Buna karşın yatırımcı aynı makineyi yurt içinden alırsa, en çok 4 yıl vadeli, daha yüksek faiz oranlı kredi kullanabilmektedir. Kaldı ki bu tür krediyi de kolayca sağlayamamaktadır. Bu durumda yatırımcı ithal makine alırsa, kredinin taksitlerini kazandığı para ile ve uzun süreye yayılmış şekilde ödemektedir. Sonuçta biraz daha pahalı da olsa ithal makineyi tercih etmektedir. Kamu yatırımları dış kredi ile yapılmakta, krediyi veren ülke ihtiyaç olan makinelerin kendi ülkesinden alınmasını şart koşmaktadır. Bütçeden bu yatırımlara para ayrılamaması kamu kurumlarını ithal yatırım malı almaya yönlendirmektedir. Makine sektörü, tüm gelişmiş ülkelerde de emek yoğun yapıdadır. Yatırımcı genel maksat için yapılmış bir makineyi değil, kendi özel beklentilerine uygun makineyi almak istemektedir. Bu durum seri imalat imkânını sınırlamaktadır. Emek yoğun yapıdaki bu imalatta birçok makine türünde işçiliğin payı oldukça yüksektir. Ülkemizde ücretler üzerindeki vergi ve SSK primleri işçiliği pahalı hale getirmektedir. Katma değer içinde önemli payı olan ücretler, döviz kurlarının düşük olduğu dönemde maliyetleri döviz bazında artırmakta, işçiliği ucuz ülkelerle rekabeti zorlaştırmaktadır. Ülkemizde küçük büyüklükte çok sayıda firmanın bulunması bazı konularda ekonomik imalat adetlerine erişilmesini engellemekte, bazı küçük firmaların kaliteye fazla önem vermemesi sektörün imajını olumsuz etkilemekte, döviz kurlarının olması gereken düzeyde olmaması da ithalatı teşvik etmektedir.

ÜLKELERDEN

moment 5 expo

Suriye kapıları açıldı

SURİYE GIDA İŞLEME SANAYİNDE MAKİNE-EKİPMAN VE ÜRETİM TEKNOLOJİLERİNİ GENEL OLARAK YENİLEMeye VE YÜKSEK TEKNOLOJİYE İHTİYAÇ DUYUYOR. SURİYE'NİN GÜÇLÜ TARIM POTANSİYELİ, KONSERVESİ YAPILABİLECEK GENİŞ SEBZE VE MEYVE TARIMINI DA BERABERİNDE GETİRECEK. TÜM BU GELİŞMELERE PARALEL OLARAK GIDA İŞLEME VE PAKETLEME SANAYİSİNİN DE GELİŞMESİ BEKLENİYOR.

2 0 milyona yakın nüfusa ve 185 bin kilometrekare yüzölçümüne sahip olan Suriye’de 2007 yılında bölgesel talebin güçlü olması ve dünya petrol fiyatlarındaki artış sayesinde bir önceki yıl yüzde 5,1 olan büyüme oranı yüzde 6,2’ye çıkmış ve anılan yılda GSMH 37,1 milyar dolara ulaşmıştır. Suriye’nin 2008 yılı tahmini verilerine göre ise, GSYİH’sı 96 milyar dolar, GSYİH büyüme oranı ise yüzde 2,4 civarındadır.

2000 yılından itibaren serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecinde olan ülkede, son yıllarda kamu sektörünün ekonomideki ağırlığını azaltmak ve rekabeti teşvik etmek amacıyla ekonomik reformlar gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Suriye’nin temel gelir kaynakları; petrol, dış yardımlar, yurt dışında çalışan Suriyeli işçilerin döviz gelirleri ve tarımsal üretilmektedir.

Suriye’de madencilik ve imalat sektörlerinin gelişmiş olmasından dolayı; petrol, doğalgaz ve fosfat ülke için oldukça önemlidir. Tarımsal üretimin ise büyük kısmı iç piyasada tüketilmektedir. Tarım sektörünün merkezi Başkent Şam’ın kuzeyindeki bölgedir. Başlıca ticaret merkezleri ise Şam, Halep, Lazkiye, Tartus, Deir al-Zour ve Homs olarak sıralanabilir. Petrol sanayinin merkezi ise Deir al-Zour çevresi ile Halep ve Banyas’daki rafinerilerin olduğu bölgelerdir. Şam ve Halep aynı zamanda tekstil ve seramik merkezidir.

SURİYE’NİN İTHALATINDA MAKİNE SEKTÖRÜ DÖRDÜNCÜ SIRADA

2007 BM verilerine göre; bir önceki yıla kıyasla Suriye’nin ihracatı yüzde 5,7 artarak 11,5 milyar dolara, yine aynı yıl ithalatı yüzde 27,6 artışla 14,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiş ve ülke dış ticaret açığı vermiştir. Ülkenin genel ihracatında ilk üç ülke İtalya, Fransa ve Suudi Arabistan olup toplam ihracatın yaklaşık yarısı bu ülkelere kaydedilmiştir. Rusya, Çin ve İtalya ise ithalat yaptığı ilk üç ülke olmuştur.

Suriye’nin temel ithal maddeleri ham olmayan petrol yağları (yakıtlar), madenler ve maden ürünleri, motorlu kara taşıtları, makine ve aksamları, elektrikli makine ve cihazlar, plastik ve plastikten eşya, de-

mir-çelik, demir-çelikten eşya, hububat- tur. Temel ihracat maddeleri arasında ise; ham petrol ve yağları, canlı hayvanlar, hububat, meyve-sebzeler, tekstil, örme giyim eşyası, pamuk sıralanabilir. İkili fasıl bazında incelendiğinde ise; 2007 yılında Suriye’nin başlıca beş ihracat grubu; mineral yakıtlar ve yağlar (27. fasıl), örme giyim eşyası ve aksesuarları (61. fasıl), yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular (07. fasıl), dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler (54. fasıl) ve örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarları (62. fasıl)’dır. 2007 yılında Suriye’nin başlıca beş ithal fasılı ise sırasıyla; mineral yakıtlar ve yağlar (27. fasıl), demir ve çelik (72. fasıl), motorlu kara taşıtları, traktör vs. (87. fasıl), makine ve aksamları (84. fasıl) ve plastik ve plastikten mamul eşya (39. fasıl)’dır. Makine ve aksamları ürün grubu Suriye’nin toplam ihracatından yüzde 2,5 pay alırken, ithalatından yüzde 6,1 pay almaktadır.

STA İKİLİ TİCARETİ GELİŞTİRİYOR

Türkiye-Suriye arasındaki hukuki altyapının en önemli unsuru olan Serbest Ticaret Anlaşması, T.C. Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın Suriye’ye 22-23 Aralık 2004 tarihlerinde gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzalanmış olup, 6 Kasım 2006 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Anlaşma 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Bu Anlaşma çerçevesinde Türkiye’den Suriye’ye

ihraç edilen sanayi ürünlerine uygulanan gümrük vergilerinin 12 yıllık bir süreç içinde aşamalı olarak sıfırlanması öngörülürken, miktar kısıtlamaları ve bazı mallara getirilen ithal yasakları ile gümrük dışı harç gibi tarife dışı engeller tamamen kaldırılmıştır. Suriye’den Türkiye’ye giren sanayi ürünlerine uygulanan gümrük vergi oranları Anlaşma’nın yürürlüğe girdiği tarihte sıfırlanmıştır.

İKİ ÜLKE ARASINDA VİZELER KALKIYOR

Suriye ile Türkiye arasındaki işbirliği, her iki ülkenin sahip oldukları stratejik coğrafi konum açısından önem arz etmektedir.

Suriye, Asya kıtasına, Türkiye de Avrupa’ya açılan birer kapı niteliğinde olmaları nedeniyle söz konusu işbirliğinin önemi daha çok artmaktadır. İki ülkenin yararı doğrultusunda sağlam temellere dayanan işbirliği aynı zamanda tüm bölge ülkeleriyle ilişkilere olumlu yansımalarla bulunmaktadır.

Başta iki ülkenin Cumhurbaşkanı Beşşar el-Esad ve Abdullah Gül olmak üzere, üst düzey devlet yetkililerinin iki ülke arasında karşılıklı ziyaretleri sonucunda son yıllarda Suriye ve Türkiye ilişkilerinde önemli gelişmeler meydana gelmiştir.

Bu ziyaretler sonunda son olarak iki ülke arasındaki giriş vizeleri kaldırılmış ve Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği

Konseynin kurulması gibi bir dizi önemli anlaşmalar imzalanmıştır.

SURİYE İLE DIŞ TİCARETİMİZ ÜLKEMİZ LEHİNE FAZLA VERİYOR.

Suriye ile 2003 yılında 824 milyon dolar olan toplam dış ticaret hacmi 2 katından fazlasına çıkarak 2008 yılında 1.754 milyon doları aşmıştır. 2008 yılında 1.115 milyon dolar ihracatımıza karşılık, söz konusu ülkeden 639 milyon dolar ithalatımız bulunmaktadır. Suriye ile dış ticaretimiz ülkemiz lehine fazla vermekte olup, bu dış ticaret fazlası 2008 yılında 475 milyon dolardır. Diğer taraftan, 2008 yılında Suriye'ye olan ihracatımız yüzde 39,8 artarken, Suriye'den ithalatımız yüzde 69,6 oranında artış sergilemiştir. 2009 yılı Ocak-Eylül döneminde ise; bir önceki yıl aynı dönemine göre ihracatımız yüzde 23,8 artmış, ithalatımız ise yüzde 55,7 gerilemiştir.

İki ülke arasında dış ticaretin daha yakından incelenmesi amacıyla fasıl bazında verilere bakıldığında; 2008 yılında Türkiye'nin Suriye'ye yaptığı toplam ihracat içinde en büyük paya sahip olan ürün grubununun 137 milyon dolar ile "tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar, çimentolar" olduğu görülmektedir. Bu ürün grubunu, "hayvansal ve bitkisel yağlar ve bunların müstahsalları" ile "demir ve çelik" izlemiştir. 2008 yılında Suriye'ye ihracatımızda 84. fasılda bulunan "makine ve aksamları" 4. sırada yer almıştır. Söz konusu ülke, makine ve aksamları açısından

SURİYE'NİN ÜLKELER BAZINDA İTHALATI (BİN \$)

	ÜLKE	2003	2004	2005	2006	2007	2006/2007 %Değişim
1	Rusya	130.249	343.437	297.632	1.175.454	1.442.756	22,7
2	Çin	300.805	495.337	635.998	747.410	1.175.201	57,2
3	İtalya	215.745	276.518	299.903	561.557	1.010.992	80,0
4	Ukrayna	295.992	557.022	822.702	605.526	852.204	40,7
5	S. Arabistan	203.168	330.304	343.876	588.512	830.112	41,1
6	Malta	24	0	107	225.933	733.685	224,7
7	G. Kore	224.044	296.187	359.863	477.695	670.667	40,4
8	Mısır	100.108	200.751	280.298	595.124	642.678	8,0
9	Türkiye	291.912	301.015	336.544	461.034	571.145	23,9
10	Hindistan	201.684	142.771	187.910	360.851	375.190	4,0
11	Almanya	184.269	209.435	235.019	333.530	370.086	11,0
12	BAE	72.037	162.324	183.654	220.953	334.962	51,6
13	ABD	255.681	299.821	255.619	262.042	321.455	22,7
14	Fransa	132.607	140.218	183.732	404.356	320.769	-20,7
15	Hollanda	80.786	67.268	74.098	103.982	274.285	163,8
	DIĞER	2.421.523	3.226.429	3.400.975	4.364.320	4.728.943	8,4
	TOPLAM	5.110.634	7.048.837	7.897.930	11.488.279	14.655.130	27,6

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

Not: BM verileri ile TÜİK verileri arasında farklılıklar söz konusu olup, bu tabloda Türkiye verileri BM verileridir.

ihracatımızın gelişme kaydettiği potansiyel bir pazar niteliği taşımaktadır. 2008 yılında Türkiye'nin Suriye'den yaptığı toplam ithalat içinde ise en büyük paya sahip olan ürün grubu yaklaşık yüzde 74 ile "mineral yakıtlar, mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar" dır. Bu ürün grubunu "tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar, çimentolar" izlemektedir.

84. fasılda bulunan "makine ve aksamları" ise Suriye'den ithalatımızda 8. sırada bulunmaktadır.

SURİYE'NİN MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Suriye'nin 2007 yılı itibarıyla makine ihracatı yüzde 4,3 artışla 289 milyon dolar

SURİYE'NİN BAŞLICA FASILAR BAZINDA İTHALATI (BİN \$)

FASIL MADDE ADI	2006	2007	2006/2008 % DEĞİŞİM
27 MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	3.116.811	4.785.772	53,5
72 DEMİR VE ÇELİK	865.690	1.420.951	64,1
87 MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DIĞER	1.018.595	984.552	-3,3
84 MAKİNE VE AKSAMLARI	859.533	899.421	4,6
39 PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	658.732	892.139	35,4
85 ELEKTRİKLİ MAKİNE VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	509.407	465.371	-8,6
10 HUBUBAT	374.286	391.099	4,5
17 ŞEKER VE ŞEKER MAMULLERİ	268.924	359.611	33,7
25 TUZ,KÜKÜRT, TOPRAK VE TAŞLAR, ALÇILAR VE ÇİMENTO	261.497	287.292	9,9
76 ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	162.142	237.992	46,8
DIĞER	3.392.662	3.930.930	15,9
TOPLAM	11.488.279	14.655.130	27,6

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

seviyesinde gerçekleşmiştir. Suriye'nin makine ihracatında en önemli alıcı Irak'dır. Irak'ı Ürdün, Suudi Arabistan, Mısır ve BAE izlemektedir. BM verilerine göre; Türkiye ise 2007 yılında Suriye'nin makine ihraç ettiği ülkeler arasında 14. sırada yer almıştır.

Suriye'nin makine ve aksesuarları ihracatında ilk sırayı yüzde 75 pay ve 216 milyon dolar ile "buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları" almaktadır. Dörtlü GTİP bazında ilk beş kalem Suriye'nin makine ihracatının yaklaşık

yüzde 87'sini oluşturmaktadır. Suriye'nin 84. fasıl bazında makine ithalatı 2007 yılında bir önceki seneye göre yüzde 4,6 oranında artış göstererek 899 milyon dolara olmuştur. Çin, İtalya, Almanya, Türkiye ve Japonya Suriye'nin makine ithal ettiği başlıca ülkelerdir. BM verilerine göre ülkenin makine ithalatında 4. sırada bulunan Türkiye makine sektöründe Suriye'nin önemli tedarikçileri arasındadır.

Suriye'nin makine ve aksesuarları ithalatındaki başlıca kalemler arasında ilk sırayı

8413 nolu GTİP'de bulunan "Sıvılar İçin Pompalar, Sıvı Elevatörleri" almaktadır. Ülkenin diğer önemli makine sektörü ithal kalemleri arasında ise; "Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar", "kompresörler" gibi alt ürün grupları yer almaktadır. Dörtlü GTİP bazında makine ithalatındaki ilk beş kalem Suriye'nin toplam makine ithalatının dörtte birini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE İLE SURİYE'NİN MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DİŞ TİCARETİ

Suriye, 2008 yılında ülkemizin 84. fasıl itibarıyla makine ve aksesuarları sektörü ihracatında 28. sırada bulunmaktadır. Anılan yılda Suriye'ye sektör ihracatımız yüzde 26,6; ithalatımız ise yüzde 484,8 artmıştır. 2003-2008 yılları arasında ise; Suriye ile Türkiye arasındaki makine ve aksesuarları dış ticaret hacmi yaklaşık 3,5 kat artış sergilerken, bu dönemde iki ülke arasındaki dış ticaret ülkemiz lehine fazla vermiştir. 2003-2008 döneminde, Suriye'ye yönelik makine ihracatımız yaklaşık 3,4 katına çıkarken, Suriye'den makine ithalatımız 53 kat artış göstermiştir. Yine bu dönemde, Suriye'ye en fazla makine ihracat artışımız 2007 yılında (%65,9), bu ülkeden en fazla makine ithalat artışımız da 2004 yılında (%886,2) kaydedilmiştir. Her ne kadar iki ülke arasındaki makine ve aksesuarları ticareti, ülkemiz lehine fazla veriyorsa da, bu ülkeden makine ithalatımız son altı yılda çok hızlı bir gelişim sergilemiştir. Nitekim 2003 yılında Suriye'den makine ithalatımız, bu ülkeye makine ihracatımızın değer bazında yüzde 0,22'si kadar iken, 2008 yılı

YILLARA GÖRE TÜRKİYE-SURİYE DİŞ TİCARETİ (\$)

	İhracatımız	İhracatımız% Değişim	İthalatımız	İthalatımız % Değişim	Toplam Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi
2003	410.754.941		413.349.362		824.104.303	-2.594.421
2004	394.782.934	-3,9	357.656.434	-13,5	752.439.368	37.126.500
2005	551.627.266	39,7	272.179.750	-23,9	823.807.016	279.447.516
2006	609.417.000	10,5	187.249.765	-31,2	796.666.765	422.167.235
2007	797.765.944	30,9	376.959.229	101,3	1.174.725.173	420.806.715
2008	1.115.012.521	39,8	639.212.676	69,6	1.754.225.197	475.799.845
2008 Ocak-Eylül	795.208.552		528.339.810		1.323.548.362	266.868.742
2009 Ocak-Eylül	984.215.975	23,8	234.119.523	-55,7	1.218.335.498	750.096.452

Kaynak: TÜİK verileri

TÜRKİYE'NİN SURİYE'YE İHRAÇ ETTİĞİ BAŞLICA MALLAR (\$)

FASIL FASIL TANIMI	2007	2008	2009 Ocak-Eylül	% Değişim 2007/2008
25 TUZ, KÜKÜRT, TOPRAK VE TAŞLAR, ALÇILAR VE ÇİMENTO	91.014.574	137.504.961	127.515.224	51,1
15 HAYVANSAL VE BİTKİSEL YAĞLAR VE BUNLARIN MÜSTAHSALLARI	32.087.472	116.655.227	46.051.264	263,6
72 DEMİR VE ÇELİK	52.715.608	110.493.964	109.920.372	109,6
84 MAKİNE VE AKSAMLARI	81.761.858	103.544.208	89.690.276	26,6
73 DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	42.647.843	64.927.891	59.187.734	52,2
85 ELEKTRİKLİ MAKİNE VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	87.720.677	64.755.933	33.927.270	-26,2
39 PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	45.315.593	64.122.237	48.791.506	41,5
55 SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	43.905.743	54.373.194	36.913.328	23,8
27 MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	99.385.571	49.337.137	96.979.840	-50,4
87 MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	37.372.365	36.264.914	42.232.759	-3,0
DİĞER	183.838.640	313.032.855	293.006.402	70,3
TOPLAM	797.765.944	1.115.012.521	984.215.975	39,8

Kaynak: TÜİK verileri

na gelindiğinde bu oran yaklaşık yüzde 3,4'e yükselmiştir. 84. fasıl itibariyle Türkiye'nin makine sektörü ihracatından 2008 yılında yüzde 1 pay alan Suriye, Türkiye'nin sektör ihracatı yaptığı 200 ülke arasında 28. ülke konumunda olmakla birlikte potansiyel arz eden bir pazardır.

84. FASIL İTİBARIYLA SURİYE'YE MAKİNE İHRACATIMIZ YÜZDE 27 ARTTI

TÜİK verilerine göre Suriye'ye yönelik olarak OAİB iştigal alanına; 84. fasılda olup, OAİB iştigal alanında bulunmayan GTİP'lerin eklenmesiyle oluşturulan makine sektörü toplamı ihracatı, 2008 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 28,2 artarak 108 milyon dolara ulaşmıştır. 2008 yılında Suriye'ye yönelik makine sektörü toplamı ihracatında, yaklaşık 19,7 milyon dolarlık ihracatı ile "gıda sanayi makineleri" mal grubunun ilk sırada, 13 milyon dolar ile de inşaat ve madencilikte kullanılan makinelerin ikinci sırada yer aldığı görülmektedir.

84. fasıl itibariyle sektör ihracatında önemli yer tutan kalemler ise dörtlü GTİP bazında incelendiğinde 2008 yılında; ilk sırada 8437 nolu GTİP altında tanımlanan "tohumları temizleme, ayırma, öğütme, işleme makine ve cihazları", ikinci sırada 8481 nolu GTİP altında tanımlanan "muslukçu, borucu eşyası-vanalar", üçüncü sırada ise 8474 nolu GTİP altında tanımlanan "toprak, taş metal cevheri vb. ayıklama, eleme vb. için ma-

kineler" in yer aldığı görülmektedir.

84. fasılda olup, OAİB iştigal alanında bulunmayan GTİP'lerin eklenmesiyle oluşturulan makine sektörü toplamı itibariyle Türkiye'nin Suriye'den ithalatı, 2008 yılında bir önceki yıla göre yüzde 487 artışla 3,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Suriye'den en fazla ithal edilen mal grubu, 1,7 milyon dolar ile "inşaat ve madencilik makineleri" olmuştur. 2008 yılında dörtlü GTİP bazında Türkiye'nin Suriye'den 84. fasıl itibariyle en fazla ithal ettiği ürün grubu ise, yüzde 44,5 pay ile 8430 nolu GTİP'de yer alan "toprak, maden cevheri taşıma, ayırma, seçme vb. iş makineleri" dir.

GIDA İŞLEME VE PAKETLEME MAKİNELERİ İHRACATI İÇİN SURİYE BÜYÜK FIRSATLAR SUNUYOR

Türkiye ile Suriye arasında 1 Ocak 2007'de yürürlüğe giren Serbest Ticaret Alanı Ortaklık Anlaşması ile birlikte, iki ülke arasındaki ticaretin ilerleyen yıllarda daha da artması beklenmektedir. Böylece, Türk firmalarının Suriye'de özellikle makine sanayi ve gıda sanayi sektöründe yapacağı ortak yatırımlarla, Orta Doğu pazarında kalıcı bir yer edinebilmeleri ve bu sektörlerde teknoloji transferini gerçekleştirebilmeleri mümkün görülmektedir. Suriye özel sektörünün küçük ölçekli yatırımlara yönelmesi ülkemizde üretilen makine, ekipman ve elektrikli cihazlar gibi yatırım mallarına olan talepleri artır-

mıştır. Suriye, 2004 yılı başı itibariyle ikinci el makine ithalatına izin vermiştir. Suriye makine ithalatının yüzde 50'si ülkemiz açısından ihracat potansiyelleri yüksek ve söz konusu ülkede büyük talep gören tarım makineleri, gıda işleme ve paketleme makineleri, tekstil makineleri, pompa ve kompresörler, iş makineleri ve takım tezgâhlarından oluşmaktadır. Suriye gıda işleme sanayinde makine-ekipman ve üretim teknolojilerini genel olarak yenilemeye ve yüksek teknolojiye ihtiyaç duyulmaktadır. Suriye'nin güçlü tarım potansiyeli, konservesi yapılabilecek geniş sebze ve meyve tarımını da beraberinde getirecektir. Tüm bu gelişmelere paralel olarak gıda işleme ve paketleme sanayisinin de gelişmesi beklenmektedir. Suriye'de yılda ortalama 1 milyon ton pamuk üretildiği ve tekstil ürünleri ihracatının yıldan yıla arttığı göz önüne alındığında tekstil makinelerine olan ihtiyacı da artmaktadır. Diğer yandan, endüstriyel büyüme, arazi ıslahına yönelik çalışmalar, su ve atık su projeleri ve inşaat sektöründeki büyümeden dolayı pompa ve kompresör pazarında önemli bir potansiyel görülmektedir.

KAYNAKLAR:

- Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü Verileri, www.trademap.org
- TÜİK Verileri
- DTM Anlaşmalar Genel Müdürlüğü Raporu
- Suriye Müşavirlik Yıllık ve Aylık Raporları (www.musavirlikler.gov.tr)
- Syrian-Arab News Agency

TEKLİF FATURASI: PROFORMA FATURA

PROFORMA FATURASI NEDİR?

Proforma fatura bir teklif faturasıdır. Hiç bir mali yükümlülük yaratmamaktadır. Bu fatura karşılığı mal sevkiyatı yapılmaz ve para ödenmez. En önemli amacı, ihracatçının ürününün bu fatura ile ithalatçıya teklif edilmesidir. Proforma fatura, alıcı ile satıcı arasında gerçekleşen anlaşmanın en pratik kanıtıdır. Bu fatura, satıcı tarafından alıcı adına düzenlenen ve yapılan anlaşma ile ilgili her türlü detayı gösteren ön faturadır. Malın cinsi, miktarı, birim fiyatı, toplam tutarı, döviz cinsi, son yükleme tarihi, teslim şekli, ödeme şekli gibi her türlü detay gösterebilir. Alıcının ön hazırlık yapabilmesi için önemli olan bu faturalar, kesin fatura niteliği taşımaz. Satış akreditifli yapılabilsen, ihracatçı proforma fatura düzenlemek zorundadır. Ayrıca yurt dışında düzenlenen sergi ve fuarlarda sergilenmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkarılacak eşyaya ilişkin kesin satış faturası aranmayarak, proforma fatura ile çıkış işlemi yapılabilmektedir.

Proforma fatura, iş sonunda kesilecek kesin satış faturasının (Ticari Fatura) bir ön taslağıdır. Teklif yapmak isteyen firma kendi başlıklı kâğıdına hazırlayacağı proforma fatura üzerinde en azından; alıcının adı, adresi, proforma fatura tarih ve numarası, "Proforma Fatura" ibaresi, takribi mal miktarı, detaylı açıklaması, paketleme özellikleri, nakliye özellikleri, sevkiyat periyodu, tahmini yükleme ve boşaltma limanları, malın menşei, birim ve toplam fiyat ile ilgili bilgileri mutlaka belirtmelidir. Proforma faturada belirtilen satış koşullarının alıcı tarafından uygun bulunması durumunda, alıcının verdiği sipariş üzerine proforma fatura kesin satış faturasına dönüştürülür. Proforma faturanın bir diğer kullanıldığı yer ise, ithalatçı tarafından akreditif açılması aşamasıdır. İthalatçı, ihra-

catçının kendisine göndermiş olduğu proforma faturayı akreditifi açacak olan Amir Bankaya ibraz ederek küşat mektubunun hazırlanmasını sağlar.

PROFORMA FATURADA BULUNMASI GEREKEN ŞARTLAR NELERDİR?

- 1- Faturanın tarihi,
- 2- Mal / hizmet cinsi,
- 3- Satıcının ve alıcının isim/unvan, adresleri,
- 4- Ödeme şekli,
- 5- Malların menşei,
- 6- Teslim şekli,
- 7- Mal veya hizmetin birim fiyatı/miktarı/tutarı,
- 8- Malların ağırlığı, ebatları, miktarı,
- 9- Sevkiyatın şekli,
- 10- Mallara ilişkin ambalaj özellikleri, numara v.b. detay açıklamalar,
- 11- Navlun ve sigorta prim tutarları,
- 12- Düzenleyenin imzası bulunması gerekir. UCP 600'ün (Akreditiflere İlişkin Yeknesak Usuller ve Uygulama) 18. maddesi gereğince faturaların imza zorunluluğu olmamakla birlikte, ülkemiz yasaları gereği söz konusu belgelerin orijinal imzalı (Elle atılmış/İslak imzalı) olması zorunludur.

PROFORMA FATURANIN ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Ticari hayatın oldukça çeşitlendiği günümüz piyasalarında birçok satış yöntemleriyle karşılaşılabilir. Müşteriler için iyi bir hizmet sunmak yanında onların anlayabileceği şekillerde ve şartlarda anlaşma yapılabilmesi için bir takım belgeler düzenlenebilir. Bu belgeler; fatura, teklifname, sözleşme ve fatura benzeri belgeler şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Çoğu zaman piyasada fatura benzeri belgeler düzenlenip alınabilmektedir. İşte bu belgeler-

den bir tanesi de proforma faturalardır.

Bir mal veya hizmetin hangi fiyat, bedel ve şartlarla satılabileceğini gösteren teklifname niteliğindeki ticari mektup Proforma Fatura olarak tanımlanmaktadır. Proforma faturalar bu şekilde tarif edilmiş olmalarına rağmen vergi kanunları yönünden düzenlenmesi gereken bir belge olup olmadığı, damga vergisine tabi olup olmadığı yönlerinden özellik arz etmektedir.

Vergi kanunlarımızda, proforma faturalara ilişkin bir hükme yer verilmemiştir. Ayrıca proforma faturalar damga vergisine tabi olmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, fatura; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere, emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen bir belgedir. Anlaşıyor ki, fatura satılan bir mal veya yapılan bir hizmeti temsil etmek üzere düzenlenmektedir. Bu özellikleriyle proforma faturadan ayrılabilir. Çünkü fatura düzenlendiği anda bir mal satılmış veya hizmet yapılmış olmaktadır. Oysa yukarıda da belirtildiği üzere proforma fatura, bir mal veya hizmetin hangi fiyat, bedel veya şartlarla satılabileceğini gösteren teklifname niteliğindeki bir mektuptur. Yani proforma fatura bir nevi mektuptur. Proforma fatura, başlıklı kâğıda yazılı fatura görünümünde ve "Proforma Fatura" ibaresini taşıyan bir metinden ibaret iken Ticari Fatura bir mal veya hizmetin kaçta satıldığını, vergisinin ne olduğunu ve ödemenin nasıl gerçekleştiğini gösteren ispat edici bir belgedir. Proforma faturaya dayalı muhasebe kaydı ve hâsılat teşekkülü söz

|(Shipper/Exporter) İhracatçı Firma Adı :

Adresi :

Telefon :

Fax :

(Antetli Kağıdınıza uygulamak için buradan kesiniz)

X-----

PROFORMA INVOICE
(Proforma Fatura)

Consignee (Alıcı)

Company Name (Firma Adı): _____

Date (Tarih): _____

Address (Adres): _____

Proforma Invoice No : _____

Country (Ülke): _____

Telephone: _____

Country of Origin (Menşe Ülke)	Proposed Date of Export (Önerilen Sevk Tarihi)	No. Pieces (Paket No.)	Dimensions (Boyutlar)	Weight (Ağırlık)
Final Destination (Varış Ülkesi)	Export Route / Carrier (Taşıma rotası /Taşıyıcı)			
Terms of Delivery (Teslim Şekli)	Terms of Payment (Ödeme Şekli)			

Quantity (Miktar)	Description of Goods (Malın Tanımı)	H.S. Number (G.T.I.P. No.)	Unit Price (Birim Fiyat)	Total Price (Toplam Fiyat)
			Subtotal (Ara Toplam)	
			Handling (Elleçleme)	
			Freight (Navlun)	
			Misc. (Diğer)	
			TOTAL (Toplam)	

konusu olmaz iken, ticari faturaya dayalı muhasebe kaydı ve hâsılat teşekkülü her durumda olmaktadır.

Sonuç olarak, proforma fatura Maliye Bakanlığı tarafından düzenlenen, belge basımı ile ilgili usullere tabi değildir.

Proforma fatura; satılacak malın fiyatı, malın özellikleri ve satış şartları hakkında alıcıya bilgi vermek için tanzim edilen faturadır. Fatura üzerine, fiyatların ne zamana kadar geçerli olduğu, malın teslimi gibi satış ile ilgili şartlar yazılır.

Proforma faturayı bir ön anlaşma belgesi olarak düşünebiliriz. Proforma fatura, şekil itibari ile ticari faturaya benzer. Fakat üzerinde mutlaka "Proforma Fatura" ibaresi bulunmalıdır. Firma, matbu bir proforma fatura bastırabileceği gibi kendi başlıklı kâğıdıyla da faturayı düzenleyebilir. Proforma fatura genellikle dış ticaret işlemlerinde düzenlenmektedir. Proforma faturalar, ticari faturalar gibi "olmazsa olmaz" faturalar değildir. Kullanılmaları talebe bağlıdır.

KAYNAK: Deloitte Türkiye *

2010 için enerji öngörülerini

DELOITTE'UN EN SON YAYINLADIĞI "ENERJİ ÖNGÖRÜLERİ 2010" RAPORUNA GÖRE KÜÇÜK ENERJİ ŞİRKETLERİ BÜYÜKLERDEN, BÜYÜK ŞİRKETLER İSE DEVLET ŞİRKETLERİNDEN KAYNAKLANAN REKABETLE BAŞ ETMEK ZORUNDA. BU NEDENLE BİRLEŞME VE SATIN ALMALARDA ARTIŞ YAŞANIRKEN 2011'DE BU EĞİLİM KRİZ ÖNCESİNDEKİ YÜKSEK DÜZEYİNE ERİŞECEK.

Deloitte, küresel sektörlere yönelik analizlerini kamuoyuyla paylaşmaya devam ediyor. Deloitte'un en son yayınladığı "Enerji Öngörülerini 2010" raporuna göre küçük enerji şirketleri büyük-

lerden, büyük şirketler ise devlet şirketlerinden kaynaklanan rekabetle baş etmek zorunda. Bu nedenle birleşme ve satın almalarda artış yaşanırken 2011'de bu eğilim kriz öncesindeki yüksek düzeyine erişecek. Yenilenebilir enerji kay-

nakları, akıllı şebekeler ve yeniden yapılandırılan enerji şirketleriyle enerji piyasası önümüzdeki dönem değişen yeni bir kimliğe kavuşuyor. Deloitte, dünya için kritik bir öneme sahip olan enerjinin geleceği konusundaki

tahminlerini bir rapor kapsamında bir araya getirdi. "Enerji Öngörülerini 2010" adlı raporunda enerji sektöründeki gelişmeleri değerlendiren Deloitte uzmanları, çeşitli sektör yöneticileriyle yaptıkları görüşmeler sonucunda ilginç bulgulara ulaştılar.

Deloitte Türkiye Enerji ve Doğal Kaynaklar Endüstri Lideri ve Danışmanlık Ortağı Sibel Çetinkaya rapor hakkında şunları söyledi: "Enerji konusunda dünya yeni yönelimler peşinde ancak giderek artan nüfus ve artan ihtiyaçlar nedeniyle konvansiyonel enerji kaynakları hala önemini koruyor. Deloitte'un enerji piyasası öngörülerini yansıtan bu rapor, enerji sektörü için bir gelecek resmi çizerken, yenilenebilir enerji başta olmak üzere Akıllı Şebekeler gibi konuların daha rasyonel kaynak tüketimindeki rolü-

şimlere ve vergi rejimlerindeki değişikliklere karşı duyarlı olmaya devam ederken bu sektörde büyümenin yolu satın almalar veya birleşmelerden geçiyor. Madencilik sektöründe ise şirketlerin rakipleri sadece büyük şirketler değil. Çin gibi ülkelerin dev kuruluşları da sadece orta ölçekli şirketleri değil büyükleri de sıkıştırarak bu pazardaki rekabeti kızıştırıyor.

Bu nedenle sektörde "Satın al veya satın alınlar" sloganı hakim bir yaklaşımı ifade ediyor. 2010'da bir başka gelişme de devletler arasındaki petrol transferlerinin artması olacak. Cazip anlaşmalarla gerçekleştirilen bu aktarım projeleri, önümüzdeki birkaç yıl içinde uluslararası petrol şirketlerinin yüzleşmesi gereken önemli sorunlardan biri haline gelebilir. Ancak uzun vadede petrol talebi

“ Enerji sektöründe 2010'da beklenen önemli gelişme ise akıllı şebeke yatırımları olarak kendisini gösterecek. Bilgisayar sistemleri ve akıllı sayaçlarla enerji üretim, dağıtım ve tüketiminin çok daha verimli düzeylere yükseltilmesini sağlayan Akıllı Şebeke yatırımları ile enerji tüketiminden yüzde 60'lara varan bir verimlilik elde edildiğine dikkat çekiliyor. ”

ne de gönderme yapıyor. Deloitte, bütün yöneticilerimizin yararlanabileceği bu değerli raporun yanı sıra dünya enerji sektöründeki danışmanlık deneyimi ile bu sektörde faaliyet gösteren kuruluşlarımıza destek olmaya hazırdır”.

BİRLEŞME VE SATIN ALMALAR ARTIŞ GÖSTERECEK

Uluslararası petrol ve doğal gaz firmalarının önümüzdeki yıllarda çeşitli sorunlarla baş etmek zorunda kalacağı ifade edilen rapora göre sektördeki birleşme ve satın alma girişimlerinin 2010 yılında hız kazanacağı, 2011 yılında ise bu tür girişimlerin kriz öncesi seviyesine erişeceği tahmin ediliyor.

Bağımsız ve küçük petrol ve doğal gaz firmaları, petrol fiyatlarındaki ani deği-

arızın çok üzerinde gerçekleşeceğinden her tür şirket bu ihtiyacı karşılama çabası içinde olacak.

AKILLI ŞEBEKELER

Bu sektörde beklenen bir diğer gelişme ise akıllı şebeke yatırımları olarak kendisini gösterecek. Bilgisayar sistemleri ve akıllı sayaçlarla enerji üretim, dağıtım ve tüketiminin çok daha verimli düzeylere yükseltilmesini sağlayan Akıllı Şebeke yatırımları ile enerji tüketiminden yüzde 60'lara varan bir verimlilik elde edildiğine dikkat çekiliyor.

Mevcut konvansiyonel elektrik şebekelerindeki verimliliğin %33 gibi düşük bir seviyede olduğu vurgulanan raporda akıllı şebeke yönetimin büyük bir pazar potansiyeli taşıdığı ifade ediliyor.

2007 yılında 49 milyon olan akıllı sayaç sayısı 2009 yılında 73 milyona erişirken, Akıllı Şebeke yatırımlarının 2008 yılındaki 12 milyar dolar seviyesinden 2014 yılında 33 milyar dolara tırmanması bekleniyor.

GÜNEŞ VE RÜZGÂRIN COĞRAFYASI

Yenilenebilir enerji üretiminde aynı zamanda fosil yakıtların da kaynağı olan iki bölgede artış olacağı öngörülmektedir. Deloitte'a göre Orta Doğu ve Kuzey Afrika, hem coğrafyanın sağladığı olanaklar, hem de demografik dağılımları açısından yenilenebilir enerji sektöründe lider pazarlar olmaya aday görünüyor. Deloitte raporunda enerji sektörüne yönelik çok sayıda bulgu yer alıyor. Bunlardan biri de petrol ve doğal gaz firmalarının karar verme mekanizmalarıyla ilgili görünüyor. Bu sektörde karar verme süreçlerine merkezîyetçi bir yapı kazandırmak, keşif ve üretim çalışmalarının verimliliğini artırırken bu iş süreçlerindeki dağınıklığı, karmaşayı ve yüksek maliyetleri de azaltıyor. Bu nedenle belli bir vadede karlılıklarını artırmak isteyen bu tür şirketler karar alma süreçlerini de merkezileştirme yoluna gidecekler.

Makine sektörünün dörtünela koştuğu şehir;

Konya

KONYA'NIN SEKTÖREL İHRACAT RAKAMLARINA BAKILDIĞINDA, 2008 YILINDA "SANAYİ" İHRACATININ 715 MİLYON DOLAR VE YÜZDE 81'LİK ORAN İLE EN BÜYÜK PAYA SAHİP OLDUĞU GÖRÜLÜYOR. KONYA'NIN SANAYİ İHRACATI İÇERİSİNDE YÜZDE 29 PAY İLE MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ İLK SIRADA YER ALIRKEN, ONU YÜZDE 26 PAY İLE TAŞIT ARAÇLARI VE YAN SANAYİ ÜRÜN GRUBU TAKİP EDİYOR. DEMİR VE DEMİR DIŞI METALLER İSE YÜZDE 21 PAY İLE ÜÇÜNCÜ SIRADA YER ALIYOR.

Türkiye'nin gelişmiş sanayii merkezi olan Konya ilinde faaliyet gösteren üretici/ihraçatçılarımız, dünya ülkelerine giderek artan bir şekilde

ihraçat gerçekleştiriyorlar.

Son yıllarda ülkemiz ihracatındaki yerini sağlamlaştıran Konya ilimizin İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına kıyasla yüzde 27 oranında artarak 887 milyon dolara ulaştı. 2008 yılında Türkiye geneli makine ihracatı yüzde 25 artarken Konya ili makine ihracat artışı bu oranın üzerinde gerçekleşerek yüzde 27'ye ulaştı. Yine İhracatçı Birlikleri kayıtlarına göre, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde ise Konya'nın makine ve aksamaları ihracatı yüzde 9 oranında artarak 182,6 milyon dolar olarak gerçekleşti.

SANAYİ KONYA'NIN EN BÜYÜK SEKTÖRÜ

Konya'nın sektörel ihracat rakamlarına bakıldığında, 2008 yılında "Sanayi" ih-

racatının 715 milyon dolar ve yüzde 81'lik oran ile en büyük paya sahip olduğu görülüyor. Konya'nın sanayi ihracatı içerisinde yüzde 29 pay ile makine ve aksamalarının ilk sırada yer aldığı, onu yüzde 26 pay ile taşıt araçları ve yan sanayi ürün grubunun izlediği, demir ve demir dışı metallerin ise yüzde 21 pay ile üçüncü sırada yer aldığı dikkat çekiyor.

2008 yılı itibarıyla mal grupları bazında

incelendiği takdirde Konya ilimizden en fazla ihracatı yapılan ürün grubunun 81 milyon dolarla gıda sanayi makineleri olduğu görülüyor. Gıda sanayi makinelerini hidrolik silindirler, tarım makineleri ile takım tezgâhları takip ediyor.

Gıda sanayi makineleri Konya'dan gerçekleştirilen makine ihracatı içerisinde yüzde 40'lık bir paya sahip.

Tüm bu istatistikî değerler de göster-

Tahir Büyükhelvacıgil

Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Konya sanayicisi kendine has geliştirdiği girişimcilik kültürü ve ruhu ile bugün birçok Anadolu kentine iyi bir örnek oluşturmaktadır.

mektedir ki; Konya ilimiz gelişen üretimi ve ihracatı ile diğer illerimize örnek teşkil etmekte, sanayi alanında faaliyet gösteren ve girişimcilik ruhuna sahip olan Konyalı firmalarımız, yurt içi ve yurt dışı piyasalarda giderek daha fazla söz sahibi olmaktadır.

Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, Kayahan Hidrolik Makine Endüstrisi'nin Sipariş ve Proje Yöneticisi Aysen Kayhan Babacan ve Genç Değirmen Makine Tasarım Müdürü Selim Küçükkolbaşı Moment Expo'nun sorularını yanıtladı.

“KONYA TÜRKİYE’NİN KATMA DEĞERİDİR”

Konya'nın Türkiye'nin üretimine, istihdamına ve katma değerine destek ve-

ren önemli iller arasında yer aldığını söyleyen Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, Konya'nın sahip olduğu ekonomik, kültürel ve sosyal potansiyel ile Türkiye'nin yıldızı parlayan illerinden birisi olduğunu vurguluyor. Bu nedenle Konya gittikçe Türkiye'nin ve Dünya'nın gündemine daha çok geliyor. Konya sanayicisi kendine has geliştirdiği girişimcilik kültürü ve ruhu ile bugün birçok Anadolu kentine iyi bir örnek oluşturmaktadır diyen Büyükhelvacıgil, bu girişimcilik ruhunu şu sözlerle özetliyor: “Konya sanayisini bazı şehirlerde olduğu gibi sadece birkaç sanayi dalında gelişmekle sınırlı bırakmamış, birçok sanayi dalında önemli gelişmeler yaşanmasını mümkün kılmıştır. Nitekim Konya Sanayi Odası olarak yaptığımız bir araştırmada şu anda Konya'da 80 değişik sektörde

Hüseyin Üzülmüş

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi

Konya Ticaret Odası olarak makine imalat sanayimizin katma değeri daha da yüksek ve ihracatta ilk sıralarda yer alan bir sektör olması için üniversite-sanayi işbirliğini sağlayacak, mesleki eğitime ağırlık verecek çalışmalar yürütüyoruz.

üretim yapıldığı tespit edilmiştir. Değişik sektörlerde üretim yapılması olası herhangi bir sektördeki meydana gelebilecek krizde diğer sektörlerin devrede olması sebebi ile yaşanacak ekonomik krizin il düzeyine yayılmasını engelleyecektir. Pazarda sektör lideri olduğumuz birçok alan bulunmaktadır.”

MAKİNE ÜRETİCİLERİ SANAYİ ÜRETİMİ İÇERİSİNDE ÖNE ÇIKIYOR

Makine İmalat Sanayi Konya’da öne çıkan sektör arasında en başta yer alıyor. Özellikle Makine İmalat Sanayinde geniş bir yelpazeye hitap etmesi Konya’yı sektörde ön plana çıkarmış. Metal işleme makineleri; Türkiye’deki metal işleme makineleri sektörünün lokomotif konumunda. Bu sektörde Konya’nın Türkiye pazarındaki payı yaklaşık olarak yüzde 70 düzeyinde. Makine imalat sanayisinin diğer bir kolu olan Araç Üstü Ekipman sanayinde ise Konya’da çok önemli bir aşama kaydetmiş. Birçok ülkeye ihracatının yanı sıra, Araç Üstü Ekipman Sanayinde ise yaklaşık olarak Türkiye pazarının yüzde 75’ine sahip. Konya’da sektörde tüm dünyaya anahtar teslimi un, irmik ve makarna fabrikası yapan tesisler bulunuyor. Bu bağlamda Değirmen Makineleri sektö-

KONYA'DAN GERÇEKLEŞTİRİLEN MAKİNE İHRACATI (\$)

	2007	2008	DEĞİŞİM	2008	2009	DEĞİŞİM
			2007-2008	(Ocak-Ekim)	(Ocak-Ekim)	
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	119,633	290,864	143.13	228,989	464,271	102.75
TÜRBİNLER VE HİDROLİKLER	24,809,784	28,459,382	14.71	24,059,296	21,879,399	-9.06
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	7,995,975	11,873,327	48.49	9,974,231	9,981,137	0.07
VANALAR	2,459,190	4,429,186	80.11	3,813,326	3,560,295	-6.64
ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA	2,368,121	1,224,014	-48.31	1,165,631	551,250	-52.71
ENDÜSTRİYEL ISITICILAR VE FIRINLAR	2,294,437	3,295,537	43.63	2,595,854	2,152,171	-17.09
HADDE VE DÖKÜM MAKİNELERİ, KALIPLAR,	193,269	1,098,655	468.46	636,653	2,068,556	224.91
GIDA SANAYİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	53,774,450	81,168,646	50.94	62,320,059	72,790,138	16.80
TARIM VE ORMANCILIKTA KULLANILAN MAK.	19,407,189	19,343,762	-0.33	17,497,172	20,053,891	14.61
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAKİNELERİ	3,563,458	4,108,332	15.29	3,502,127	6,155,347	75.76
İNŞAAT VE MADENCİLİKTE KULLANILAN MAKİNELER	3,547,833	4,291,212	20.95	3,385,077	8,343,521	146.48
KAĞIT İMALİNE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAKİNLER	199,154	338,233	69.84	306,769	35,420	-88.45
DİĞER ENDÜSTRİYEL YIKAMA VE KURUTMA MAKİNELERİ	16,231	19,500	20.14	19,500	35,521	82.16
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ AKS.	178,206	132,059	-25.90	126,021	177,726	41.03
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	447,769	718,030	60.36	675,294	588,905	-12.79
TAKIM TEZGAHLARI	14,147,483	17,822,731	25.98	14,970,143	12,219,392	-18.37
DİĞER MAKİNELER , AKSAM VE PARÇALAR	10,124,227	15,190,283	50.04	12,823,198	11,605,589	-9.50
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	0	0	0	0	3,688	0
BÜRO MAKİNELERİ	34,688	3,534	-89.81	3,534	249	-92.97
RULMANLAR	535,766	639,232	19.31	548,754	377,461	-31.21
SAVUNMA SAN.İÇİN SİLAH VE MÜHİMMAT	10,118,337	9,905,062	-2.11	8,471,589	7,908,139	-6.65
AMBALAJ MAKİNELERİ AKSAM VE PARÇALARI	993,425	1,644,160	65.50	1,178,390	1,656,190	40.55
TOPLAM	157,328,862	205,995,741	30.93	168,301,607	182,608,254	8.50

İhracatçı Birlikleri kayıtları

ründe Konya pazar lideri. Tarım Makineleri sektöründe ise, yerli bileşen oranı yüzde 100’e yakın. Ayrıca Konya’nın Makine İmalat Sanayinde önemli üretim kalemleri şunlardır; Gıda Makineleri, Ambalaj Makineleri, Kaynak Makineleri, Kompresör, Otomatik Giyotin Makas, Muhtelif

Presler, Hidrolik Silindir ve Pompalar, Motor Yenileme Makineleri, Muhtelif Matkaplar sektörün önemli üretim kalemleri arasındadır.

KONYA DÖKÜM SEKTÖRÜ İÇİN DE BİR MERKEZ

Konya, Makine İmalat Sanayi ile bağ-

SANAYİ ŞEHİRLERİ

Konya Organize Sanayii Bölgesi

lantılı olarak bugün Döküm Sektöründe de en önemli üretim merkezi haline gelmiştir diyen Büyükhelvacıgil, yakla-

şık olarak sektörde faaliyet gösteren 450 firmanın 180 bin ton üretim kapasitesi ile ülkemiz döküm üretiminin yüz-

de 18'ini karşıladığını söylüyor. Büyükhelvacıgil, ayrıca son dönemlerde aksesuar ve parça üretimlerinin de önem

kazandığını ve Konya'nın bu konuda da önemli bir üretim merkezi olma yolunda ilerlediğini belirtiyor.

KONYA TİCARET ODASI ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİ PROJELERİ YÜRÜTÜYÖR

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmez, Konya Ticaret Odası olarak makine imalat sanayimizin katma değeri daha da yüksek ve ihracatta ilk sıralarda yer alan bir sektör olması için üniversite-sanayi işbirliğini sağlayacak, mesleki teknik eğitime ağırlık verecek çalışmalar yürüttüklerini söylüyor. Üzülmez Konya Ticaret Odası olarak Üniversite Sanayi İşbirliği Projelerinin neler olduğunu şu şekilde belirtiyor: KTO - Karatay Üniversitesi; üniversite-sanayi işbirliğini üst seviyeye çıkarmak, makine sanayimizin teknoloji alanında nitelikli eleman ihtiyacını kapatacak önemli bir proje. Aynı zamanda Konya'da 2004 yılında faaliyete geçirdiğimiz Konya Teknokent, teknoloji alanında Ar-Ge faali-

yeti yürütmek isteyen kuruluşlarımıza destek vermektedir. Konyalı firmalarımız Konya Teknokent ile birlikte yapacağı çalışmalarla gelecekte kendi özgün tasarımlarını üreteceklerdir.

DEĞİRMEN MAKİNESİ ÜRETİCİLERİNİN ŞEHİRİ, KONYA

Makine üretimi içerisinde en fazla gıda makineleri imal eden Konya'nın önemli makine firmalarından bir olan Genç Değirmen başta vals ve elek olmak üzere tüm değirmen makine ve aksamalarını üretimini gerçekleştiriyor. Firmanın Makine Tasarım Müdürü Selim Kü-

çükkolbaşı, şirketlerinin 34 ülkeye ihracat yaptığını, başta Türkiye Cumhuriyetleri olmak üzere Rusya, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerine ihracatlarının yoğunlaştığını söylüyor. Makine üretim yapan firmalar için Konya'nın en büyük artısı Türkiye genelinde çok iyi bir alt yapıya sahip olmasıdır diyen Küçükkolbaşı, Organize Sanayi bölgelerinin sanayi üretimine büyük katkıları olduğunu ancak limanlara uzaklık ve kaliteli teknik personel yetersizliği, büyük ölçekli sanayi kuruluşlarının şirket ve fabrikaların azlığının iş hacmini olumsuz etkilediğini söylüyor.

ÜNİVERSİTELERDEN

Prof. Dr. Faruk Elaldı:

“Tersine mühendislikle ihracat yapıyoruz”

PROF. DR. ELALDI, SON 30 YIL İÇİNDE NİSPETEN DEĞİŞİME UĞRAYAN MAKİNE SANAYİNİN ‘TERSİNE MÜHENDİSLİK’ YOLU İLE VEYA ÖZGÜN TASARIMLAR İLE İMALATINI YAPTIĞI MAKİNE VE TEÇHİZATI İHRAÇ EDER HALE GELDİĞİNİ SÖYLEYEREK, “BU YETERLİ MİDİR?” DİYE SORUYOR VE ŞÖYLE DEVAM EDİYOR: “HAYIR. ÇÜNKÜ BÜYÜK ÖLÇEKLİ SANAYİ TESİSLERİNİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİNDE HALEN YURTDIŞINDAN İTHAL EDİLEN MAKİNE VE TEÇHİZATIN PAYI YÜKSEK KALMAKTADIR. BİR AN ÖNCE BU CESARETİ GÖSTEREREK TEKNOLOJİSİNİ KENDİ ÜRETEBİR BİR MAKİNE SANAYİNE DÖNÜŞMEK ZORUNDAYIZ” DİYOR.

Başkent Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü Türkiye’deki ihtiyaca yönelik mühendis yetiştirmeyi hedefleyen bir program uyguluyor. Öğrencilerini oldukça yoğun bir biçimde tasarıma dayalı imalat projelerinde eğittiklerini söyleyen Başkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Faruk Elaldı, bitirme projeleri ve yüksek lisans tezleri ile makine sektöründen kendilerine intikal etmiş sorunları veya ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara çözüm bulma konusundaki danışmanlık ve/veya proje yönetim katkılarını sürdürdüklerini söylüyor. Prof. Dr. Elaldı ayrıca son 30 yıl içinde nispeten değişime uğrayan makine sanayinin ‘tersine mühendislik’ yolu ile veya özgün tasarımlar ile imalatını yaptığı makine ve teçhizatı ihraç eder hale geldiğini söyleyerek, “Bu yeterli midir? Hayır. Çünkü büyük ölçekli sanayi tesislerinin kurulması ve işletilmesinde halen yurtdışından ithal edilen makine ve teçhizatın payı yüksek kalmaktadır. Bir an önce bu cesareti göstererek teknolojisini kendi üreten bir makine sanayine dönüşmek zorundayız” diyor.

Prof. Dr. Faruk Elaldı

Başkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölüm Başkanı

Başkent Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü olarak başkasının tasarladığını üreten değil kendi tasarladığını üretebilen, yaratıcı mühendisler yetiştirmeyi hedeflemiş bulunuyoruz.

MAKİNE SANAYİ İHMAL EDİLDİ

Türkiye’nin endüstriyel gelişim perspektifine bakıldığında Atatürk dönemi ve sonrası olarak ikiye ayırmanın mümkün olduğunu söyleyen Başkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Faruk Elaldı, “Milli sanayi yaratma ko-

“ Bir makine mühendisinin yetiştirilmesinde olmazsa olmazlarımız arasında yer alan laboratuvar ve atölyelerimiz (Mekanik ve Mukavemet Laboratuvarı, Malzeme ve Metalografi Laboratuvarı, Isı ve termodinamik Laboratuvarımız, Akışkanlar mekaniği Laboratuvarımız, Mekatroniks Laboratuvarımız gibi) ve makine sektörünü iyi tanıyan akademik kadromuz ile iyi makine mühendisleri yetiştirdiğimizi söyleyebilirim. ”

nusundaki izlenen ilkeler maalesef 1950’li yıllardan itibaren terk edilerek sanayileşme hamlesi sadece üretim artışı olarak görülmüş ve sanayileşmenin vazgeçilmez öğelerinden biri olan makine sanayi ihmal edilerek tedarik politikaları ile hazır alım yoluna gidilmiştir” diyor. Prof. Dr. Elaldı, “Bu yöntem ile gerçekten üretim artışları elde edilmiş

olmakla beraber üretim tesislerinin kurulmasında maliyet açısından en büyük oranı teşkil eden makine tasarım ve imalat sanayi gün geçtikçe güdük hale getirilmiştir. Tarımda, imalat sanayinde ihtiyaç duyulan malzeme ve teçhizatın hemen hemen tamamı yurtdışından ithal edilerek bakım ve yedek parça sorunları ile birlikte orta ve uzun vadede

rekabete ve gelişmeye imkân tanınmamıştır” diye konuşuyor. 1950-1970 yılları arasında bir tarım ülkesi olarak görülen Türkiye’nin tarım makinalarında dahi üretimin lisans altında ve kısmi yerli imalatı öngören durumda kalmaya mahkûm edildiğine de değinen Prof. Dr. Elaldı, “Hâlbuki o yıllarda tüm sektörlerin ihtiyacı olan makine ve teçhizatın yurt içinde tasarlanarak imalatlarının gerçekleştirilmesi desteklenmiş olsa ve buna yönelik eğitim olanakları yaratılmış olsaydı bu gün bu tür makinaların hala büyük bir kısmını ithal eden değil ihraç eden bir ülke konumunda olurduk” diyor.

Prof. Dr. Elaldı sözlerine şöyle devam ediyor: “Son 30 yıl içinde nispeten değişime uğrayan makine sanayinin ‘tersine mühendislik’ yolu ile veya özgün tasarımlar ile imalatını yaptığı makina ve teçhizatı ihraç eder hale gelmiştir. Bu yeterlimidir? Hayır. Çünkü büyük ölçekli sanayi tesislerinin kurulması ve işletilmesinde halen yurtdışından ithal edilen makina ve teçhizatın payı yüksek

kalmaktadır. Bir an önce bu cesareti göstererek teknolojisini kendi üreten bir makine sanayine dönüşmek zorundayız.”

İMALAT SEKTÖRÜ LİSANS ALTINDA ÜRETİM YAPIYOR

1970’li yılların başından itibaren imalat sektörünün lisans altında ürün imalatı yapmaya başlamış konsorsiyumlar ve/veya joint venture’lar ile teknolojisini dışarıdan gelen ve kendini yenileyemeyen bir imalat sektörü oluşmaya başladığının da altını çizen Prof. Dr. Elaldı, “Bu durumu anlamak için yıllarca aynı teknoloji ile imalatını sürdüren lisans altında üretim yapan otomotiv endüstrisine bakmak yeterli olacaktır” diyor. Prof. Dr. Elaldı şöyle devam ediyor: “Türkiye’nin süratle, beklemeden mühendislik fakültelerinin programlarındaki değişiklikler ile küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının Ar-Ge’ye yönlendirilmeleri için verilecek teşvikler ile tasarlayan, modelleyen, analiz edebilen ve bütün bunlar için çağdaş tasarım tekniklerini kullanabilen mühendisleri yetiştirmeye ve istihdam etmeye yönelmesi gerekmektedir.”

İMALATA YÖNELİK EĞİTİME AĞIRLIK VERİLDİ

Yıllarca üniversitelerin imalata yönelik mühendislik eğitimine ağırlık vererek imalat sektörüne katkıda bulunduğunu belirten Prof. Dr. Elaldı, “Fabrikalarda artık yabancının tasarladığını imal eden mühendisler değil fabrika içi veya dışındaki Ar-Ge birimlerinde milli olarak özgün ve ihtiyaca yönelik yaratıcı düşüncüyü öne çıkaran tasarımları ve prototipleri yapan mühendisler görmek istiyoruz” diyor ve şöyle devam ediyor: “Bu nedenle makine mühendisliği eğitimi veren tüm fakültelerimizin çağdaş tasarım teknolojilerine önem veren ve bu yönde yetkin mühendisler yetiştiren program değişikliklerine gitmesi gerekmektedir. Makine sektörü ise bu tür yetenek be bilgilerle donatılmış genç mühendislere gerekli istihdam olanaklarını vermekte öncelik tanınmalıdır.”

TASARIMA DAYALI EĞİTİM VERİYORUZ

Başkent Üniversitesi Makine Mühendis-

liği Bölümü olarak Türkiye’deki ihtiyaca yönelik mühendis yetiştirmeyi hedefleyen bir program uyguladıklarının da altını çizen Prof. Dr. Elaldı, “Öğrencilerimizi oldukça yoğun bir biçimde tasarıma dayalı imalat projelerinde eğitiyoruz. Bitirme projeleri ve yüksek lisans tezleri ile makine sektöründen bize intikal etmiş sorunları veya ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara çözüm bulma konusundaki danışmanlık ve/veya proje yönetim katkılarımızı sürdürüyoruz” diye konuşuyor.

TASARIM VE İMALATI ÖZÜMSEMİŞ MEZUNLAR VERİYORUZ

Prof. Dr. Elaldı, Başkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi’nin altyapı olanaklarını ise şöyle açıklıyor: “Bir makine mühendisinin yetiştirilmesinde olmazsa olmazlarımız arasında yer alan laboratuvar ve atölyelerimiz (Mekanik ve Mukavemet Laboratuvarı, Malzeme ve Metalografi Laboratuvarı, Isı ve termodinamik Laboratuvarımız, Akışkanlar mekaniği

Laboratuvarımız, Mekatroniks Laboratuvarımız gibi) ve makine sektörünü iyi tanıyan akademik kadromuz ile iyi makine mühendisleri yetiştirdiğimizi söyleyebilirim. Tasarım ve imalatı birlikte özümsemiş ve bunlara yönelik çağdaş teknolojilerini bilen ve kullanan mezun öğrencilerimizin saygın birçok kuruluş tarafından (TAI, FNSS, Roketsan, Orta Doğu Rulman San. gibi) tercih edilmiş olması bu başarımızın bir kanıtı olarak görülebilir." Prof. Dr. Elaldı ayrıca "Makine sektöründe çalışan kurumsal nitelikli firmaların Makine Mühendisliği eğitimi yapan mühendislik fakülteleri ile sürekli temasta bulunarak mezun olacak öğrencilerin bitirme projelerine konu bazında, malzeme ve donanım bazında destek verebilmeli ve kapılarını açık tutabilmelidirler" diyor.

TEKNİK SEÇİMLİK DERSLER VERİYORUZ

Mühendislik fakültelerinin makine mühendisliği bölümleri genelde 'genel makina' alanında eleman yetiştirildiğini söyleyen Prof. Dr. Elaldı, "Hâlbuki sanayi genel makinadan yetişmiş bir makine mühendisinden ziyade tasarım, imalat, proje yönetimi, kontrol gibi ihtisaslaşmış alanlarda eleman aramaktadır" diyor ve ekliyor: "Bu nedenle sanayinin böylesi çok özel alanlarda ihtiyacını karşılayacak elemanlar yetiştirmek amacıyla

la öğrencilerin temel makine konularının 4 sınıfa kadar tamamlayarak 4 sınıfta çok sayıda seçenekli olarak sunulacak teknik seçimli dersler ve projelere yönlendirilmesi gerekmektedir."

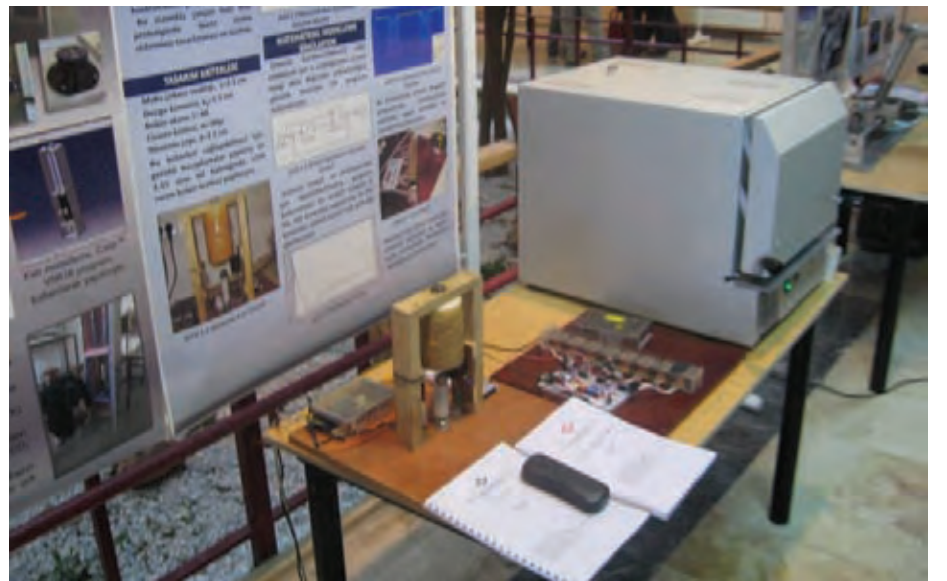
SANAYİ KISA SÜREDE KÂR İSTİYOR

Sanayinin üniversiteden çok kısa sürede kara dönüşecek çözümler beklediğini de ifade eden Prof. Dr. Elaldı, "Sonunu

rumun son yıllarda TÜBİTAK tarafından finanse edilen değişik platformlardaki proje destekleri ile bir nebze rahatlatıldığını söyleyerek, "Ancak araştırmacıların endüstriyel odaklı sorunlara çare olabilmesi ancak sanayi kesiminin sorunlarını ve bir miktarda Ar-Ge bütçesini ortaya koyabilmesi ile mümkün olabilecektir" diye konuşuyor.

KENDİ TASARLADIĞINI ÜRETECEK MÜHENDİS HEDEFLİYORUZ

Prof. Dr. Elaldı, Başkent Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü olarak hâlihazırda gerçekleştirdikleri projeleri ise şöyle özetliyor: "Başkent Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü olarak başkasının tasarladığını üreten değil kendi tasarladığını üretebilen, yaratıcı mühendisler yetiştirmeyi hedeflemiş bulunuyoruz. Bunun içinde öğrencilerimizi son sınıfta teknik seçimli dersler ve projeler ile adeta bombardımana tabi tutarak onları sanayinin ihtiyaçlarına göre hazırlamaya çalışıyoruz. Örneğin bu amaca hizmet edecek Enerji alanında Sürdürülebilir Enerji Araştırma ve Uygulama merkezi/SESAM kuruluş çalışmalarımız devam etmektedir. Bu merkezde rüzgâr enerjisi için kullanılan pal üretiminden jeneratöre, elektrik enerjisi üretmek için gü-

göremediği konularda tasarıma dayalı çalışmalar için ortaya kapital koymamaktadır" diyor. Prof. Dr. Elaldı, bu du-

neş pillerine kadar birçok alanda malzeme ve sistem üretecek alt yapıyı kurmayı hedefledik."

göstergeler

Türk makineleri artık 210 ülkede tıkr tıkr çalışıyor

2009 YILI OCAK-KASIM DÖNEMİNDE TÜRK MAKİNECİLERİ 210 ÜLKEYE MAKİNE İHRACATI GERÇEKLEŞTİRDİ. GEÇTİĞİMİZ YILININ AYNI DÖNEMİNDE 200 ÜLKEYE MAKİNE İHRACATI YAPILIRKEN BU YIL ARTIK 210 ÜLKEYE TÜRK MAKİNELERİ TIKIR TIKIR ÇALIŞIYOR.

2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 200'e yakın ülkeye makine ihracatı yapan firmalarımız 2009 yılının aynı döneminde 210 ülkeye makine ihracatı gerçekleştirdiler. Ülkemizden makine ithal eden yeni ülkeler, Belize, Burundi, Cebeli Tarık, Ceuta, Doğu Timor, Dominika, Eritre, Esendere Stm, Fransız Güney Toprak, Fransız Polinezyası, Orta Afrika Cumhuriyeti, Somali, St.Lucia ve Svaziland oldu. Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği işteğal alanına giren GTİP'ler kapsamında belirlenen Türkiye geneli ihracat kayıtlarına göre; 2008 yılı Ocak-Kasım dönemi ihracat kayıt rakamı 6 milyar 466 milyon dolar iken, bu rakam 2009 yılının eş zaman diliminde yüzde 21,6 oranında azalarak 5 milyar 67 milyon dolar olarak gerçekleşti. Makine sektörü toplamı, 84. faslın tamamı ve 84. fasıl dışı Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği işteğal alanı itibariyle 2009 yılının ilk 11 ayında önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 20,6 azalarak 7 milyar 969 milyon dolar olarak kaydedildi. Mal grupları bazında incelendiğinde ise; 2009 yılı Ocak-Kasım döneminde, ihracatında en yüksek artış gerçekleşen

kalemler ise yüzde 4,4 ile Savunma Sanayi için Silah ve Mühimmat, yüzde 2,1 ile Hadde ve Döküm Makineleri, Kalıplar ve yüzde 0,8 ile reaktör ve kazanlar olmuş. 2009 yılı Ocak-Kasım dönemi ihracatında en fazla gerileme görülen ilk beş mal grubu ise; yüzde 43,2 ile "Diğer Endüstriyel Yıkama ve Kurutma Makineleri", yüzde 41,7 ile "İnşaat ve Madencilik Makineleri", yüzde 40,9 ile "Takım Tezgahları" ve yüzde 33,2 ile "Kauçuk, Plastik ve Lastik İşleme Makineleri" ve yüzde 29,1 ile "Rulmanlar" olmuş.

OAİB işteğal alanına giren ürünler itibariyle, mal gruplarının sektör ihracatından aldıkları paylar incelendiğinde ise; 2009 yılı Ocak-Kasım döneminde; yüzde 12,8 pay ile Endüstriyel Klimalar ve Soğutma Makineleri birinci, yüzde 10,9 pay

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTEĞAL ALANI İTİBARIYLA İHRACAT GERÇEKLEŞTİRİLEN İLK ON ÜLKE (2008-2009 YILLARI OCAK-KASIM DÖNEMİ)

ÜLKE	2008 YILI		2009 YILI		(% DEĞİŞİM)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer
ALMANYA	91,752,421	617,624,469	59,986,227	418,876,981	-35	-32
A.B.D.	36,213,387	379,093,685	22,589,405	295,117,342	-38	-22
İRAN	37,726,828	216,937,972	39,173,836	252,932,411	4	17
İNGİLTERE	73,265,134	307,948,152	53,256,869	241,224,456	-27	-22
İRAK	31,175,616	160,502,378	46,985,955	231,986,924	51	45
RUSYA FED.	55,298,615	406,492,809	27,531,092	187,678,597	-50	-54
İTALYA	54,354,481	272,653,131	30,773,357	177,215,965	-43	-35
FRANSA	38,702,337	247,520,002	28,311,814	166,162,804	-27	-33
SUUDİ ARABİSTAN	19,219,358	124,914,670	21,293,931	137,446,765	11	10
GÜRCİSTAN	12,295,119	89,226,202	10,277,808	136,628,965	-16	53
DİĞER	557,799,190	3,643,378,735	453,947,585	2,822,180,185	-19	-23
T O P L A M	1,007,802,487	6,466,292,204	794,127,881	5,067,451,394	-21.2	-21.6

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

ile İnşaat ve Madencilikte Kullanılan Makineler ikinci ve 8,4 pay ile Pompa ve Kompresörler üçüncü sırada yer alıyor.

GÜRCİSTAN TAHTINI KİMSEYE BIRAKMIYOR

Ülkeler itibariyle ihracat kayıt rakamları incelendiğinde; 2009 yılı Ocak-Kasım döneminde en fazla ihracat yapılan ilk üç ülke Almanya, ABD ve İran olarak sıralanıyor. Söz konusu dönemde ilk on ülke arasında en büyük ihracat artışının yüzde 53 ile Gürcistan'a yönelik olduğu görülüyor. Anılan ülkeye makine ihracatımız 136 milyon 628 bin dolar olarak gerçekleşmiş. Gürcistan'ın ardından makine ihracatımızın yükseliş kaydettiği önemli pazarlardan biri olan Irak'a yönelik olarak 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 160 milyon 502 bin dolarlık ihracat söz konusu iken 2009 yılının

MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜNÜN TAMAMINA İLİŞKİN İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

	OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		(% Değişim)	
	Miktar Kg	Değer (\$)	Miktar Kg	Değer (\$)	Miktar kg	Değer (\$)
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	36,328,726	250,701,774	38,096,616	252,666,076	4.9	0.8
TÜRBİN-TURBOJET, TURBOPROPELLERLER, AKS, PARÇ.	8,673,467	207,949,610	10,548,162	192,819,948	21.6	-7.3
POMPA VE KOMPRESÖRLER	67,796,642	564,692,547	52,664,619	425,883,772	-22.3	-24.6
MOTORLAR	72,944,440	1,425,904,122	51,894,638	983,001,913	-28.9	-31.1
VANALAR	34,896,918	302,687,254	27,570,109	237,385,784	-21.0	-21.6
KLİMALAR, SOĞUTUCU VE DONDURUCULAR	345,719,806	1,783,286,227	322,605,894	1,481,121,069	-6.7	-16.9
ISITICILAR VE FIRINLAR	29,876,160	238,766,210	24,362,529	196,765,757	-18.5	-17.6
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR, AKS. VE PARÇ.	33,775,543	252,355,270	35,094,586	257,674,744	3.9	2.1
GIDA SAN. MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	53,080,712	360,489,143	49,766,470	344,478,023	-6.2	-4.4
TARIM VE ORMANCILIKTA KULLANILAN MAK., AKS, PARÇ.	72,985,020	359,356,187	60,664,929	272,199,877	-16.9	-24.3
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK., AKS, PARÇ.	30,668,924	159,273,217	27,147,242	149,610,030	-11.5	-6.1
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAK. AKS. PARÇ.	237,212,856	945,769,146	137,401,598	550,982,223	-42.1	-41.7
KAĞIT İMALİ VE MATBAACILIK MAK.	4,974,220	50,927,406	4,730,707	39,708,346	-4.9	-22.0
DİĞER YIKAMA, KURUTMA MAK., AKS. PARÇ.	257,000,516	942,973,381	273,045,714	926,718,835	6.2	-1.7
AMBALAJ MAKİNELERİ	3,365,542	76,278,272	2,836,178	60,996,946	-15.7	-20.0
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ	37,359,697	246,790,131	47,236,400	235,190,416	26.4	-4.7
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ	1,326,661	6,023,231	1,209,736	5,164,659	-8.8	-14.3
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞL. VE İMALİ MAK.	8,154,173	85,874,964	6,007,453	57,333,610	-26.3	-33.2
TAKIM TEZGAHLARI	105,889,556	696,544,132	64,570,505	411,486,104	-39.0	-40.9
BÜRO MAKİNELERİ	3,261,724	115,535,676	2,646,413	81,199,815	-18.9	-29.7
RULMANLAR	8,852,028	85,983,504	6,037,016	60,969,784	-31.8	-29.1
SAVUNMA SAN. İÇİN SİLAH VE MÜHİMMAT	12,217,661	278,880,596	11,579,620	291,237,794	-5.2	4.4
DİĞER MAKİNELER, AKSAM VE PARÇALAR	85,889,832	604,837,142	62,312,930	453,956,940	-27.5	-24.9
TOPLAM	1,552,250,823	10,041,879,140	1,320,030,062	7,968,552,461	-15.0	-20.6

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Not: 12'li GTİP bazında ihracat kayıt rakamlarına "www.makinebirlik.com" web sitesinin "İstatistik" bölümünden ulaşabilirsiniz.

aynı zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 45 oranında yükseliş kaydederek 231 milyon 986 bin dolar olmuş. İran pazarı da geçtiğimiz aylarda olduğu gibi makine ihracatımızın yükseldiği ülkelerden biri olmuş. İran'a yönelik makine ihracatımız 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 216 milyon 937 bin dolar iken

2009 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise yüzde 17 artışla 252 milyon 932 bin dolarlık ihracat yapılmış.

BATI ÜLKELERİNDEKİ GERİLEME SÜRÜYOR

Türkiye makine ihracatının en fazla gerileme kaydettiği pazarın Rusya Federasyonu

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

MAL GRUBU ADI	OCAK-KASIM 2008			OCAK-KASIM 2009			(%) Değişim		
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/KG	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/KG	Miktar	Değer	
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	36,328,726	250,701,774	6.9	38,096,616	252,666,076	6.6	4.9	0.8	
TÜRBİNLER, TURBOJETLER, AKS. VE PARÇ.	8,673,467	207,949,610	24.0	10,548,162	192,819,948	18.3	21.6	-7.3	
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	67,796,642	564,692,547	8.3	52,664,619	425,883,772	8.1	-22.3	-24.6	
VANALAR	34,896,918	302,687,254	8.7	27,570,109	237,385,784	8.6	-21.0	-21.6	
ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAK.	147,918,090	780,482,679	5.3	136,390,316	649,556,128	4.8	-7.8	-16.8	
ENDÜSTRİYEL ISITICILAR VE FIRINLAR	24,890,544	206,409,113	8.3	20,227,415	173,876,534	8.6	-18.7	-15.8	
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR, AKS. VE PARÇ.	33,775,543	252,355,270	7.5	35,094,586	257,674,744	7.3	3.9	2.1	
GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	53,080,712	360,489,143	6.8	49,766,470	344,478,023	6.9	-6.2	-4.4	
TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ	72,985,020	359,356,187	4.9	60,664,929	272,199,877	4.5	-16.9	-24.3	
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK.	30,668,924	159,273,217	5.2	27,147,242	149,610,030	5.5	-11.5	-6.1	
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	237,212,856	945,769,146	4.0	137,401,598	550,982,223	4.0	-42.1	-41.7	
KAĞIT İMALINE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAK.	4,974,220	50,927,406	10.2	4,730,707	39,708,346	8.4	-4.9	-22.0	
DİĞER ENDÜSTRİYEL YIKAMA, KURUTMA MAK.	971,418	12,988,041	13.4	534,534	7,377,907	13.8	-45.0	-43.2	
AMBALAJ MAKİNELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	3,365,542	76,278,272	22.7	2,836,178	60,996,946	21.5	-15.7	-20.0	
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ	37,359,697	246,790,131	6.6	47,236,400	235,190,416	5.0	26.4	-4.7	
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ	1,326,661	6,023,231	4.5	1,209,736	5,164,659	4.3	-8.8	-14.3	
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	8,154,173	85,874,964	10.5	6,007,453	57,333,610	9.5	-26.3	-33.2	
TAKIM TEZGAHLARI	105,889,556	696,544,132	6.6	64,570,505	411,486,104	6.4	-39.0	-40.9	
MOTORLAR	53,116	667,596	12.6	286,492	548,713	1.9	439.4	-17.8	
BÜRO MAKİNELERİ	520,615	5,330,101	10.2	364,497	5,068,021	13.9	-30.0	-4.9	
RULMANLAR	8,852,028	85,983,504	9.7	6,037,016	60,969,784	10.1	-31.8	-29.1	
SAVUNMA SAN.İÇİN SİLAH VE MÜHİMİMAT	12,217,661	278,880,596	22.8	11,579,620	291,237,794	25.2	-5.2	4.4	
DİĞER MAKİNELER, AKSAM VE PARÇALAR	75,890,358	529,838,292	7.0	53,162,683	385,235,959	7.2	-29.9	-27.3	
TOPLAM	1,007,802,487	6,466,292,204	6.4	794,127,881	5,067,451,394	6.4	-21.2	-21.6	

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

nu olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak- Kasım döneminde 406 milyon 492 bin dolarlık makine ihracatı yapılmışken 2009 yılının aynı dönemine gelindiğinde bu değer yüzde 54 oranında azalarak 187 milyon 678 bin dolar olmuş. Makine ihracatımızın gerileme gösterdiği bir diğer ülke ise İngiltere.

Bu ülkeye 2008 yılının ilk 11 ayında 307 milyon 948 bin dolar makine ihracatımız varken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemiyle karşılaştırıldığında yüzde 22 oranında gerileme ile ihracat rakamı 241 milyon 224 bin dolara düşmüştü. İtalya'da Avrupa pazarında ihracatımızın gerilediği ülkeler arasında yer alıyor. İtalya'ya yönelik makine ihracatımız 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 272 milyon 653 bin dolar iken 2009 yılına gelindiğinde yüzde 35 değer düşüşü yaşanarak ihracatımız 177 milyon 215 bin dolara inmiş. Fransa'da İtalya gibi değer düşüşü yaşanan ülkeler arasında yer alıyor. Fransa'ya 2008 yılının ilk 11 ayında 247 milyon 520 bin dolarlık makine ihracatımız söz konusu iken 2009 yılının ilk 11 ayına gelindiğinde ise yüzde 33 oranında gerileme ile 166 milyon 162 bin dolarlık ihracat kaydedilmiş.

MAL GRUPLARINA GÖRE EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER

2009 yılı Ocak-Eylül döneminde mal grupları bazında en fazla ihracat yapılan ülkeler ise, İnşaat ve Madencilik Makinelerinde; Almanya, Cezayir ve Libya; Endüstriyel Klimalar ve Soğutucularda; İngiltere, Irak ve Fransa, Takım Tezgaahlarda; İran, Irak ve Almanya, Pompa ve Kompresörlerde; Almanya, Romanya ve İtalya, Tarım ve Ormanlık Makinelerinde; ABD, Fas ve Irak, Gıda İşleme Makinelerinde; Kazakistan, Suriye ve Almanya, Vanalarda; Almanya, Libya ve Irak, Tekstil ve Konfeksiyon Makinelerinde; Mısır, Etiyopya ve Hindistan, Hadde ve Döküm Makinelerinde; İran, Almanya ve İtalya, Reaktör ve Kazanlarda; İstanbul Deri Serbest Bölgesi, İngiltere ve Almanya, Türbin, Turbojet ve Hidrolik Silindirlerde; ABD, Avusturya ve Fransa, Yük Kaldırma, Taşıma ve İstifleme Makinelerinde; Rusya, Suudi Arabistan ve Çin, Kauçuk, Plastik, Lastik İşleme Makinelerinde; Rusya Federasyonu, İran ve Romanya, Rulmanlarda; Almanya, Fransa ve İtalya, Ambalaj Makinelerinde ise; İtalya, Irak ve Suriye olmuş.

GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ

Ülkemiz gıda sanayii makineleri ihracatı 2009 yılı Ocak-Kasım döneminde geçtiğimiz yılın aynı zaman dilimine göre yüzde 4,4 oranında gerileme göstererek 360 milyon 489 bin dolarından 344 milyon 478 bin dolar seviyesine düştü.

Gıda sanayii makineleri ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise Kazakistan'ın ilk sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 19 milyon 666 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı söz konusu iken 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde ise yüzde 29,7 oranında artışla 25 milyon 514 bin dolarlık ihracat rakamı yakalanmış. Kazakistan'ın ardından gıda sanayii makinelerinde en fazla ihracat yaptığımız ikinci ülke ise Suriye olmuş. Bu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 19 milyon 44 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı yapılmışken 2009 yılının aynı dönemine gelindiğinde yüzde 32 oranında artışla 25 milyon 138 bin dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın en fazla olduğu üçüncü ülkenin ise

Almanya olduğu görülüyor. Almanya'ya 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 23 milyon 107 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı varken 2009 yılı-

nın eş zaman dilimine gelindiğinde yüzde 0,5 oranında değer düşüşü ile ihracat rakamı 22 milyon 998 bin dolar olmuş. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın en fazla olduğu dördüncü ülkenin ise Irak olduğu görülüyor. Irak'a 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 21 milyon 921 bin dolarlık ihracat yapan firmalarımız 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinden yüzde 9,3 oranında değer düşüşü ile 19 milyon 872 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirmişler. Mısır ise gıda sanayii makineleri ihracatımızın en fazla olduğu beşinci pazar. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 12 milyon 445

bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı yapılmışken 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde yüzde 50,5 değer artışı ile 18 milyon 725 bin dolarlık ihracat rakamına ulaşılmış. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın artış hızı oranları ülkeler bazında incelendiğinde ise Mısır ve Suriye'nin ardından Romanya'nın geldiği görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 12 milyon 429 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 31,9 oranında artarak 16 milyon 393 bin dolar olmuş.

GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 5 ÜLKE (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(% DEĞİŞİM)	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
KAZAKİSTAN	3.334.998	19.666.270	5,9	5.259.495	25.514.195	4,9	57,7	29,7
SURİYE	3.322.515	19.044.698	5,7	2.990.744	25.138.307	8,4	-10,0	32,0
ALMANYA	1.383.397	23.107.982	16,7	1.276.213	22.998.706	18,0	-7,7	-0,5
IRAK	4.598.666	21.921.317	4,8	4.284.657	19.872.996	4,6	-6,8	-9,3
MISIR	2.719.021	12.445.248	4,6	2.787.327	18.725.105	6,7	2,5	50,5

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
53.080.712	360.489.143	49.766.470	344.478.023	-6,2	-4,4

POMPA VE KOMPRESÖR

Ülkemiz pompa ve kompresörler ihracatı 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 564 milyon 692 bin dolar iken 2009 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde yüzde 24,6 oranında gerileyerek 425 milyon 883 bin dolar oldu.

Pompa ve kompresörler ihracatımız 2009 yılının Ocak-Kasım ayları arasında ülkeler bazında incelendiğinde ise Almanya'nın ilk sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 119 milyon 488 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatı yapılmışken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde yüzde 36,7 oranında gerileme görülerek 75 milyon 664 bin dolarlık ihracat kaydedilmiş. Almanya'nın ardından en fazla pompa ve kompresörler ihracatı gerçekleştirdiğimiz ikinci ülke ise Romanya olmuş. Bu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 37 milyon 808 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde ise yüzde 32 oranında değer

düşüşü yaşanarak 25 milyon 699 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatı yapılmış. Pompa ve kompresörler ihracatımızın en fazla olduğu üçüncü ülke ise İtalya olmuş. İtalya'ya 2008 yılının 11 aylık dö-

neminde 33 milyon 831 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatı kaydedilmişken bu değer 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde yüzde 27,4 oranında gerileyerek 24 milyon 544 bin dolar olmuş. İtalya'nın ardından en fazla pompa ve kompresörler ihracatı gerçekleştirdiğimiz dördüncü ülke ise ABD. ABD'ye 2008 yılının 11 aylık döneminde ihracat 29 milyon 430 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatı gerçekleştirilmiş. Pompa ve kompresörler ihracatımızın en fazla olduğu beşinci ülkenin ise Irak olduğunu görülmüyor. Irak'a 2008 yılının Ocak-

Kasım döneminde 14 milyon 881 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatımız söz konusu iken 2009 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde yüzde 23,7 oranında artış ile 18 milyon 415 bin dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş. Pompa ve kompresörler ihracatımızın artış hızı oranları ülkeler bazında incelendiğinde ise Cezayir'in ilk sırada yer aldığı görülüyor. Cezayir'e 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 2 milyon 968 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatı yapan firmalarımız 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde ise bu değeri yüzde 395,7 oranında yükselterek 14 milyon 714 bin dolarlık pompa ve kompresörler ihracatı gerçekleştirmişler.

POMPA VE KOMPRESÖR TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 5 ÜLKE (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	13.608.018	119.488.774	8,8	7.676.077	75.664.050	9,9	-43,6	-36,7
ROMANYA	5.629.859	37.808.276	6,7	4.572.960	25.699.040	5,6	-18,8	-32,0
İTALYA	4.209.741	33.831.419	8,0	3.598.697	24.544.798	6,8	-14,5	-27,4
A.B.D.	4.002.263	29.430.496	7,4	2.764.988	24.107.868	8,7	-30,9	-18,1
İRAK	1.095.426	14.881.684	13,6	3.346.505	18.415.393	5,5	205,5	23,7

OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA POMPA VE KOMPRESÖR İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
67.796.642	564.692.547	52.664.619	425.883.772	-22,3	-24,6

RULMANLAR

Türkiye'nin rulmanlar ihracatı 2008 yılının 11 aylık döneminde 85 milyon 983 bin dolar olurken 2009 yılının eş zaman diliminde yüzde 29,1 düşüş kaybederek 60 milyon 969 bin dolar oldu.

Rulmanlar ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise Almanya'nın ilk sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 16 milyon 560 bin dolarlık rulmanlar ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde yüzde 30,6 oranında gerileme yaşanarak 11 milyon 487 bin dolarlık rulmanlar ihracatı gerçekleştirilmiş. Almanya'nın ardından en fazla Rulmanlar ihracatı yaptığımız ikinci ülke ise Fransa olmuş. Fransa'ya 2008 yılının 11 aylık döneminde 13 milyon 606 bin dolarlık rulmanlar ihracatı kaydedilmişken 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 46,2 oranında gerileyerek 7 milyon 321 bin dolar olmuş. İtalya ise rulmanlar ihracatımızın en fazla olduğu üçün-

cü pazar konumunda. İtalya'ya 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 8 milyon 536 bin dolarlık rulmanlar ihracatı yapan firmalarımız 2009 yılının

Ocak-Kasım döneminde ise yüzde 24,7 oranında gerileme göstererek 6 milyon 431 bin dolar değerinde ihracat gerçekleştirmişler. İngiltere ise rulmanlar ihracatımızın en fazla olduğu dördüncü ülke olmuş. İngiltere'ye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 8 milyon 931 bin dolarlık rulmanlar ihracatı gerçekleştirilirken 2009 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 43,7 oranında gerileyerek 5 milyon 30 bin dolar olmuş. Rulmanlar ihracatımız ülkeler bazında ihracat artış hızı oranlarına göre incelendiğinde ise Ocak-Kasım 2009 döneminde İran'ın birinci sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye

2008 yılının 11 aylık döneminde 2 milyon 928 bin dolarlık rulmanlar ihracatı yapılmışken bu değer yüzde 70,4 oranında artışla 2009 yılının aynı döneminde 4 milyon 989 bin dolar olmuş. Aynı zaman dilimi içerisinde İran'ın ardından rulmanlar ihracatımızın en hızlı şekilde arttığı ülke ise Belçika olarak kaydedilmiş. Belçika'ya 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 1 milyon 104 bin dolarlık rulmanlar ihracatı yapan firmalarımız 2009 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değeri yüzde 30,6 oranında yükselterek 1 milyon 441 bin dolarlık rulmanlar ihracatı yapmışlar.

RULMANLAR TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 5 ÜLKE (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(% DEĞİŞİM)	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	1.327.059,84	16.560.108,93	12,5	968.486,88	11.487.019,20	11,9	-27,0	-30,6
FRANSA	958.807,27	13.606.160,24	14,2	523.027,98	7.321.149,41	14,0	-45,5	-46,2
İTALYA	719.696,82	8.536.865,88	11,9	587.098,49	6.431.257,89	11,0	-18,4	-24,7
İNGİLTERE	1.577.182,98	8.931.014,99	5,7	849.343,32	5.030.602,48	5,9	-46,1	-43,7
İRAN	337.539,57	2.928.551,22	8,7	214.246,22	4.989.728,53	23,3	-36,5	70,4

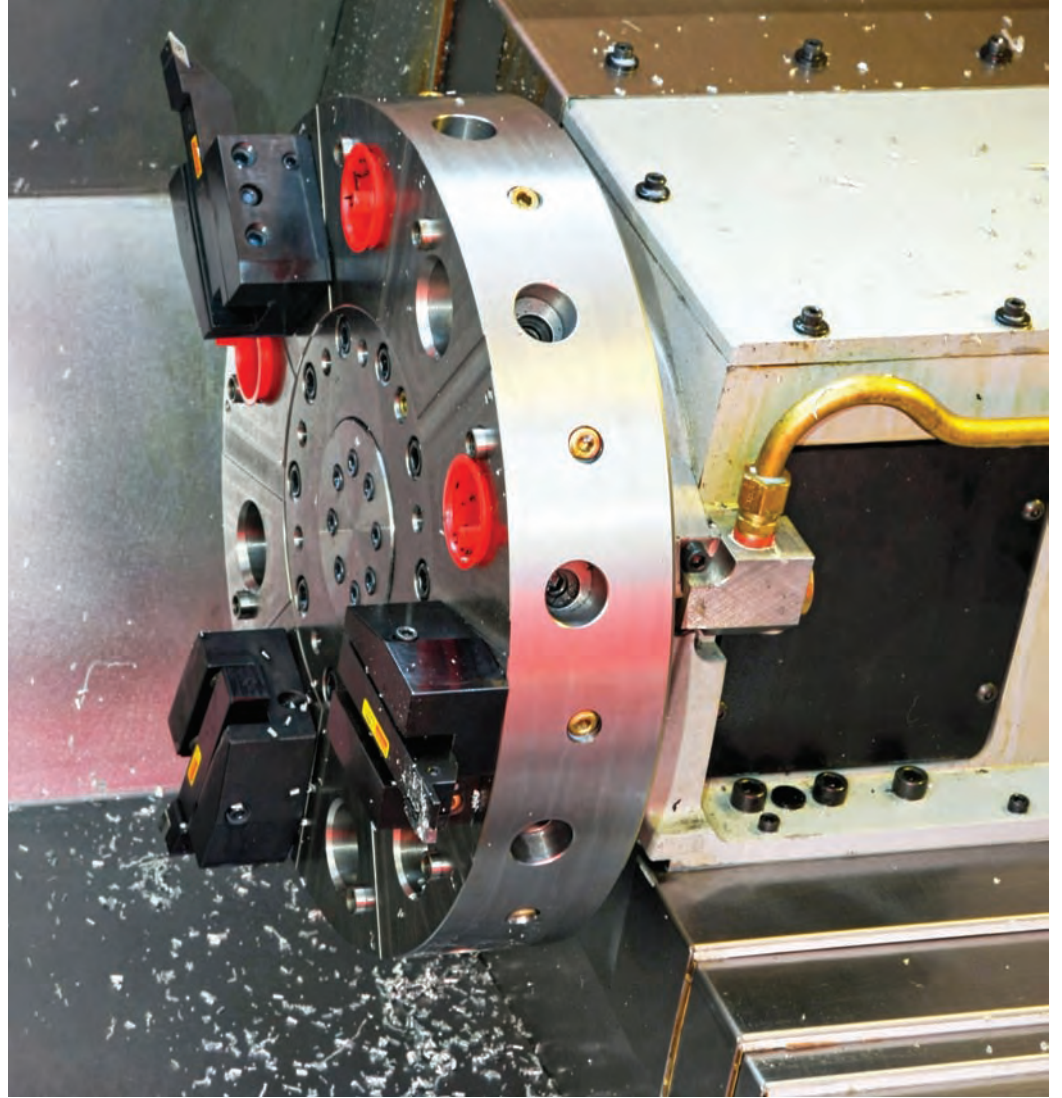
OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA RULMANLAR İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
8.852.028	85.983.504	6.037.016	60.969.784	-31,8	-29,1

TAKIM TEZGÂHLARI

Türkiye'nin takım tezgâhları ihracatı 2008 yılının 11 aylık döneminde 696 milyon 544 bin dolar olarak kaydedilmişken 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 40,9 oranında gerileyerek 411 milyon 486 bin dolar olmuş.

Takım tezgâhları ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise İran'ın ilk sırada yer aldığı görülüyor. İran'a 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 27 milyon 727 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı yapılmışken 2009 yılının aynı dönemine gelindiğinde yüzde 14,7 oranında değer artışı ile 31 milyon 796 bin dolarlık ihracat rakamı yakalanmış. Aynı dönem içerisinde İran'ın ardından en fazla takım tezgâhları ihracatı yaptığımız ikinci ülke ise Irak olmuş. Söz konusu ülkeye 2008 yılının 11 aylık döneminde 9 milyon 752 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde ise yüzde 225'lik rekor bir artışla 31 milyon 693 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı yapılmış. Alman-

ya ise takım tezgâhları ihracatımızın en büyük üçüncü pazarı konumunda. Almanya'ya 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 56 milyon 617 bin dolar-

lık takım tezgâhları ihracatı yapılmışken 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu ihracat değeri yüzde 45,8 oranında azalarak 30 milyon 677 bin dolar olmuş.

Takım tezgâhları ihracatımızın en fazla olduğu dördüncü ülke olan Rusya Federasyonu'na ise 2008 yılının ilk 11 aylık döneminde 52 milyon 5 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatımız varken 2009 yılının ilk 11 ayına gelindiğinde ise yüzde 64 oranında değer düşüşü ile 18 milyon 733 bin dolarlık ihracat yapılmış. Takım tezgâhları ihracatımızın en fazla olduğu beşinci ülke olan Suudi Arabistan'a ise 2008 yılının Ocak-Kasım ayla-

rı içerisinde 12 milyon 573 bin dolarlık ihracat gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde bu değer yüzde 9,4 oranında artış göstererek 13 milyon 755 bin dolar olmuş.

Takım tezgâhları ihracatımızın artış hızı oranları ülkeler bazında incelendiğinde ise Irak'ın ardından Libya'ya en fazla ihracat artışı sağladığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 8 milyon 61 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 24,9 oranında artarak 10 milyon 67 bin dolar olmuş.

TAKIM TEZGÂHLARI TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 5 ÜLKE
(2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
İRAN	3.503.676	27.727.027	7,9	3.945.212	31.796.615	8,1	12,6	14,7
IRAK	1.378.729	9.752.988	7,1	3.544.986	31.693.780	8,9	157,1	225,0
ALMANYA	8.111.160	56.617.493	7,0	4.310.579	30.677.497	7,1	-46,9	-45,8
RUSYA FED.	5.347.663	52.005.799	9,7	2.481.435	18.733.525	7,5	-53,6	-64,0
SUUDI ARAB.	2.317.955	12.573.679	5,4	3.079.184	13.755.687	4,5	32,8	9,4

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA TAKIM TEZGÂHLARI İHRACATI
(2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
105.889.556	696.544.132	64.570.505	411.486.104	-39,0	-40,9

TARIM VE ORMANCILIK MAKINELERİ

Türkiye tarım ve ormancılık makineleri ihracatı 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 395 milyon 356 bin dolar olarak gerçekleşmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde yüzde 24,3 oranında gerileme yaşanarak tarım ve ormancılık makineleri ihracatımız 272 milyon 199 bin dolar olmuştur.

Tarım ve ormancılık makineleri ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise ABD'nin ilk sırada yer aldığı görülüyor. ABD'ye 2008 yılının 11 aylık döneminde 103 milyon 232 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapılmışken 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde ise yüzde 40,1 oranında gerileme ile 61 milyon 822 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı kaydedilmiş. ABD'nin ardından en fazla tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yaptığımız ikinci ülke ise Fas olmuş. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 21 milyon 796 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılı Ocak-Kasım dönemi içerisinde ise

yüzde 42,7 oranında artışla 31 milyon 97 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapılmış. En fazla tarım ve ormancılık makineleri ihracatı gerçekleştirdiğimiz üçüncü ülke olan Irak aynı zamanda tarım ve ormancılık makineleri

ihracatımızın en hızlı şekilde artış gösterdiği ülke olmuş. Irak'a 2008 yılının 11 aylık döneminde 7 milyon 291 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatımız varken 2009 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde yüzde 177,6 oranında değer artışı ile 20 milyon 240 bin dolar seviyesine yakalanmış.

Irak'ın ardından tarım ve ormancılık makinelerinde en fazla ihracat yaptığımız dördüncü pazar İtalya olmuş. İtalya'ya 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 15 milyon 537 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı söz konusu iken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde ise yüzde 37,3 değer düşüşü ile 9 milyon 734 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapılmış. Tarım ve ormancılık

makineleri ihracatımızın en fazla olduğu beşinci ülkenin ise Meksika olduğu görülüyor. Meksika'ya 2008 yılının 11 aylık döneminde 8 milyon 752 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapılmışken 2009 yılının eş zaman diliminde bu değer yüzde 11,4 gerileyerek 7 milyon 756 bin dolar olmuş.

Tarım ve ormancılık makineleri ihracatımızın artış hızı oranları ülkeler bazında incelendiğinde ise Irak ve Fas'ın ardından İran'ın geldiği görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 5 milyon 780 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 18,7 oranında artarak 6 milyon 861 bin dolar olmuş.

TARIM VE ORMANCILIK MAKINELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 5 ÜLKE (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar	Değer
A.B.D.	17.688.145	103.232.948	5,8	11.161.151	61.822.480	5,5	-36,9	-40,1
FAS	5.178.456	21.796.564	4,2	8.774.737	31.097.390	3,5	69,4	42,7
IRAK	1.599.602	7.291.508	4,6	5.034.611	20.240.778	4,0	214,7	177,6
İTALYA	4.056.814	15.537.157	3,8	2.538.096	9.734.439	3,8	-37,4	-37,3
MEKSİKA	2.056.625	8.752.651	4,3	1.812.334	7.756.659	4,3	-11,9	-11,4

ÖAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA TARIM VE ORMANCILIK MAKINELERİ İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
72.985.020	359.356.187	60.664.929	272.199.877	-16,9	-24,3

VANALAR

Ülkemiz vanalar ihracatı 2008 yılının 11 aylık döneminde 302 milyon 687 bin dolar olarak kaydedilmişken 2009 yılının ilk 11 aylık dönemine gelince ise yüzde 21,6 oranında değer düşüşü ile 237 milyon 385 bin dolar olmuş.

Vanalar ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise Almanya'nın ilk sırada yer aldığı görülüyor. Almanya'ya 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 43 milyon 762 bin dolarlık vanalar ihracatı yapılmışken 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 37,2 oranında gerileyerek 27 milyon 486 bin dolar olmuş. Almanya'nın ardından en fazla vanalar ihracatı yaptığımız ikinci ülke ise Libya olmuş. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 13 milyon 474 bin dolarlık vanalar ihracatı yapan firmalarımız 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu değeri yüzde 17,7 oranında yükselterek 15 milyon 863 bin dolar seviyesine yükseltmişler. Irak ise en fazla vanalar ihracatı yaptığımız üçüncü ülke olmuş. Irak'a 2008 yılının 11 aylık döneminde 8 milyon 908 bin do-

larlık vanalar ihracatımız söz konusu iken 2009 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 75,1 oranında yükselerek 15 milyon 599 bin dolar

olmuş. 2009 yılı Ocak-Kasım döneminde vanalar ihracatımızın en fazla olduğu dördüncü ülke ise Rusya Federasyonu. Bu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 18 milyon 385 bin dolarlık vanalar ihracatı yapılmışken 2009 yılının aynı dönemine gelindiğinde yüzde 25,4 değer düşüşü ile 13 milyon 717 bin dolarlık vanalar ihracatı gerçekleştirilmiş. Vanalar ihracatımızın en fazla olduğu beşinci ülke olan İran'a ise 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 5 milyon 970 bin dolarlık vana ihracatı söz konusu iken 2009 yılının eş zaman diliminde bu değer yüzde 92,4 yükselerek 11 milyon

488 bin dolar olmuş. Vana ihracatımızın artış hızı oranları ülkeler bazında incelendiğinde ise Türkmenistan'ın birinci sırada olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 3 milyon 761 bin dolarlık vana ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 128,2 oranında artarak 8 milyon 582 bin dolara yükselmiş. Türkmenistan'ın ardından yüzde 92,4 değer artışı ile İran ve yüzde 75,1 ile Irak gelirken vana ihracatımızın en hızlı şekilde artış gösterdiği bir diğer pazar ise yüzde 17,7 ile Libya olmuş.

VANA TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 5 ÜLKE (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	4.925.281	43.762.551	8,9	3.093.954	27.486.668	8,9	-37,2	-37,2
LIBYA	2.246.595	13.474.199	6,0	1.146.595	15.863.242	13,8	-49,0	17,7
IRAK	1.156.060	8.908.219	7,7	1.704.811	15.599.302	9,2	47,5	75,1
RUSYA FED.	1.286.943	18.385.112	14,3	1.293.857	13.717.045	10,6	0,5	-25,4
İRAN	794.785	5.970.953	7,5	1.454.465	11.488.555	7,9	83,0	92,4

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA VANA İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
34.896.918	302.687.254	27.570.109	237.385.784	-21,0	-21,6

YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAKİNELERİ

Türkiye geneli makine ve aksamları ihracatı kayıt rakamları incelendiğinde yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 159 milyon 273 bin dolar iken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine geldiğinde yüzde 6,1 oranında gerileme göstererek 149 milyon 610 bin dolar oldu.

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise Rusya Federasyonu'nun ilk sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 17 milyon 811 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı yapılmışken 2009 yılının Ocak-Kasım döneminde yüzde 48,1 gerilemeyle 9 milyon 245 bin dolarlık ihracat yapılmış. Rusya Federasyonu'nun ardından, bu mal grubu için en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci ülkenin ise Suudi Arabistan olduğu görülüyor. Suudi Arabistan'a 2008 yılının 11 aylık döneminde 5 milyon

952 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı söz konusu iken 2009 yılının aynı dönemine geldiğinde ise yüzde 52,8 yükseliş ile 9 milyon 95 bin dolar ihracat yapılmış.

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın en büyük üçüncü pazarı ise Çin olmuş. Bu ülkeye 2008 yılının

Ocak-Kasım döneminde 7 milyon 256 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı yapılmışken 2009 yılının aynı dönemine geldiğinde yüzde 19,4 değer artışıyla 8 milyon 661 bin dolar rakamı yakalanmış. Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın en fazla olduğu dördüncü ülke olan Almanya'ya ise 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 3 milyon 943 bin dolarlık ihracat gerçekleştiren firmalarımız 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine geldiğinde ise bu değeri yüzde 86,3 oranında yükselterek 7 milyon 347 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı yapmışlar. Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın beşinci en büyük pazarı olan Cezayir'e ise 2008 yılının Ocak-Kasım ayları arasında 4 milyon 730 bin dolarlık ihracat yapılırken 2009 yılının

eş zaman dilimine geldiğinde yüzde 54,7 artış ile 7 milyon 317 bin dolarlık ihracat kaydedilmiş.

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın artış hızı oranları ülkeler bazında incelendiğinde Fas'ın ilk sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2008 yılının Ocak-Kasım döneminde 1 milyon 890 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2009 yılının Ocak-Kasım dönemine geldiğinde ise bu değer yüzde 251,7 oranında artarak 6 milyon 648 bin dolar olmuş. Fas'ın ardından ise İran'a yönelik olarak gerçekleştirdiğimiz yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın 2009 yılı Ocak-Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında yüzde 150,6 oranında yükseldiği görülüyor.

YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK. TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

ÜLKE	2008 YILI			2009 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar	Değer
RUSYA FED.	3.024.942	17.811.643	5,9	1.516.538	9.245.821	6,1	-49,9	-48,1
SUUDI ARAB.	913.988	5.952.687	6,5	1.661.160	9.095.584	5,5	81,7	52,8
ÇİN	592.747	7.256.226	12,2	1.103.732	8.661.793	7,8	86,2	19,4
ALMANYA	828.827	3.943.372	4,8	1.209.757	7.347.421	6,1	46,0	86,3
CEZAYİR	951.888	4.730.259	5,0	1.311.521	7.317.192	5,6	37,8	54,7

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK. İHRACATI (2008 ve 2009 Yılları Ocak-Kasım Dönemi)

OCAK-KASIM 2008		OCAK-KASIM 2009		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
30.668.924	159.273.217	27.147.242	149.610.030	-11,5	-6,1

İHRACAT RAKAMLARI

OAİB İŞTİGAL ALANINA GİREN MAKİNE İHR. BRL. ÜLKE DAĞILIMI

ÜLKE ADI	01 OCAK - 31 ARALIK 2008	01 OCAK - 14 ARALIK 2009	Değişim %
	Değer (\$)	Değer (\$)	
ALMANYA	658,864,271.63	436,723,497.95	-33.72
BİR.DEVLETLER(ABD)	408,183,928.42	305,164,442.89	-25.24
İRAN (İSLAM CUM.)	237,591,605.60	264,578,710.68	11.36
BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	326,703,521.09	248,365,077.90	-23.98
IRAK	175,274,035.46	240,419,923.61	37.17
RUSYA FEDERASYONU	423,935,119.81	195,286,788.83	-53.93
İTALYA	284,087,068.12	184,076,713.78	-35.20
FRANSA	261,921,713.48	174,225,772.46	-33.48
SUUDI ARABİSTAN	151,047,236.46	140,824,831.60	-6.77
MISIR	136,231,074.09	139,279,458.88	2.24
LİBYA	119,105,637.24	139,056,466.05	16.75
GÜRCİSTAN	92,865,509.35	138,731,333.37	49.39
AZERBAYCAN-NAHCIVAN	193,789,323.23	134,796,105.63	-30.44
CEZAYİR	94,814,949.41	127,439,653.29	34.41
ROMANYA	216,897,250.62	115,215,989.93	-46.88
İST.DERİ SERB.BÖLGE	122,516,807.43	114,227,595.05	-6.77
SURİYE ARAP CUM.(SUR)	93,756,468.18	103,224,805.38	10.10
TÜRKMENİSTAN	61,862,106.55	96,126,231.09	55.39
İSPANYA	128,246,309.95	92,829,512.63	-27.62
BULGARİSTAN	154,979,245.87	79,193,350.03	-48.90
FAS	95,283,729.44	79,041,784.03	-17.05
KAZAKİSTAN	104,348,885.51	74,821,126.82	-28.30
HOLLANDA	116,020,815.94	66,900,726.02	-42.34
YUNANİSTAN	108,919,147.36	66,181,100.61	-39.24
BELÇİKA	104,649,977.76	64,968,513.56	-37.92
POLONYA	87,206,064.02	58,093,950.65	-33.38
BİRLİK ARAP EMİRLİ	93,576,311.55	55,018,605.99	-41.20
ÖZBEKİSTAN	65,631,628.76	53,274,435.93	-18.83
UKRAYNA	136,434,509.64	51,291,071.06	-62.41
AVUSTURYA	80,636,131.42	49,705,780.98	-38.36
HİNDİSTAN	41,064,952.53	46,929,691.85	14.28
İSRAİL	66,926,259.27	45,077,212.04	-32.65
EGE SERBEST BÖLGE	84,426,806.14	42,760,384.80	-49.35
SUDAN	32,871,805.39	41,784,192.02	27.11
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	45,069,381.16	41,557,024.88	-7.79
TUNUS	42,514,548.12	34,493,640.78	-18.87
ETİYOPYA	23,040,255.44	31,553,596.95	36.95
K.KIBRIS TÜRK CUMH.	43,909,731.34	29,991,272.36	-31.70
URDUN	34,493,625.66	29,506,917.71	-14.46
MALEZYA	11,927,254.50	28,526,923.24	139.17
MACARİSTAN	35,890,595.29	27,844,675.19	-22.42
MEKSİKA	27,728,623.54	26,636,203.52	-3.94
NİJERYA	55,026,072.22	24,377,265.16	-55.70
BREZİLYA	44,872,805.69	23,709,646.78	-47.16
İSVEÇ	30,456,378.74	23,558,437.93	-22.65
AVUSTRALYA	27,261,071.86	23,371,057.28	-14.27
DANİMARKA	27,575,863.33	22,197,964.26	-19.50
PAKİSTAN	20,638,329.41	21,821,831.83	5.73
BANGLADEŞ	26,028,187.43	21,600,851.42	-17.01
PORTEKİZ	20,682,024.24	21,425,678.83	3.60
AFGANİSTAN	11,841,300.40	21,071,845.10	77.95
ÇEK CUMHURİYETİ	41,940,411.53	20,851,336.64	-50.28

TÜRKİYE GENELİ KARŞILAŞTIRMALI ÜLKE RAPORU (01 OCAK - 31 ARALIK 2008 / 01 OCAK - 14 ARALIK 2009)

ÜLKE ADI	TÜRKİYE GENELİ ÜLKE	TÜRKİYE GENELİ ÜLKE	TÜRKİYE GENELİ MAKİNE SEK.	TÜRKİYE GENELİ MAKİNE SEK.	TÜRKİYE	MAKİNE
	01 OCAK - 31 ARALIK 2008	01 OCAK - 14 ARALIK 2009	01 OCAK - 31 ARALIK 2008	01 OCAK - 14 ARALIK 2009	DEĞ.%	DEĞ. %
ALMANYA	12,844,508,552.13	9,208,982,858.57	658,864,271.63	436,723,497.95	-28.30	-33.72
BİR.DEVLETLER(ABD)	4,123,036,261.42	2,918,422,109.70	408,183,928.42	305,164,442.89	-29.22	-25.24
İRAN (İSLAM CUM.)	2,040,620,947.91	1,910,091,565.92	237,591,605.60	264,578,710.68	-6.40	11.36
BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	7,918,154,644.07	5,431,674,715.61	326,703,521.09	248,365,077.90	-31.40	-23.98
İRAK	3,926,593,324.34	4,847,001,729.93	175,274,035.46	240,419,923.61	23.44	37.17
RUSYA FEDERASYONU	6,650,660,581.78	3,150,246,017.88	423,935,119.81	195,286,788.83	-52.63	-53.93
İTALYA	7,819,472,059.50	5,557,422,106.03	284,087,068.12	184,076,713.78	-28.93	-35.20
FRANSA	6,626,515,063.04	5,893,801,814.54	261,921,713.48	174,225,772.46	-11.06	-33.48
SUUDİ ARABİSTAN	2,239,713,426.17	1,707,440,551.09	151,047,236.46	140,824,831.60	-23.77	-6.77
MİSİR	1,335,951,591.47	2,551,790,138.90	136,231,074.09	139,279,458.88	91.01	2.24
LİBYA	1,107,904,329.91	1,726,767,970.85	119,105,637.24	139,056,466.05	55.86	16.75
GÜRCİSTAN	1,020,337,415.21	724,181,533.07	92,865,509.35	138,731,333.37	-29.03	49.39
AZERBAJCAN-NAHCIVAN	1,686,670,395.88	1,333,990,585.87	193,789,323.23	134,796,105.63	-20.91	-30.44
CEZAYİR	1,686,447,264.98	1,753,481,811.90	94,814,949.41	127,439,653.29	3.97	34.41
ROMANYA	4,027,677,048.78	2,126,552,694.83	216,897,250.62	115,215,989.93	-47.20	-46.88
İST.DERİ SERB.BÖLGE	379,351,402.19	264,956,420.40	122,516,807.43	114,227,595.05	-30.16	-6.77
SURİYE ARAP CUM.(SUR)	1,134,152,354.89	1,326,804,480.34	93,756,468.18	103,224,805.38	16.99	10.10
TÜRKMENİSTAN	675,797,948.20	910,326,379.77	61,862,106.55	96,126,231.09	34.70	55.39
İSPANYA	4,168,971,749.13	2,714,183,823.61	128,246,309.95	92,829,512.63	-34.90	-27.62
BULGARİSTAN	2,172,765,142.00	1,353,606,498.99	154,979,245.87	79,193,350.03	-37.70	-48.90
FAS	984,428,542.89	577,286,402.61	95,283,729.44	79,041,784.03	-41.36	-17.05
KAZAKİSTAN	949,584,772.63	660,893,062.51	104,348,885.51	74,821,126.82	-30.40	-28.30
HOLLANDA	3,122,237,768.44	2,000,435,948.23	116,020,815.94	66,900,726.02	-35.93	-42.34
YUNANİSTAN	2,474,951,501.79	1,591,492,653.85	108,919,147.36	66,181,100.61	-35.70	-39.24
BELÇİKA	2,118,068,247.57	1,668,401,219.82	104,649,977.76	64,968,513.56	-21.23	-37.92
POLONYA	1,606,934,730.48	1,272,646,491.26	87,206,064.02	58,093,950.65	-20.80	-33.38
BİRLİK ARAP EMİRLİ	7,398,899,352.09	2,040,776,380.37	93,576,311.55	55,018,605.99	-72.42	-41.20
ÖZBEKİSTAN	340,509,691.86	271,663,468.94	65,631,628.76	53,274,435.93	-20.22	-18.83
UKRAYNA	2,206,041,768.47	985,012,722.76	136,434,509.64	51,291,071.06	-55.35	-62.41
AVUSTURYA	977,130,915.12	759,007,402.50	80,636,131.42	49,705,780.98	-22.32	-38.36
HİNDİSTAN	532,297,906.43	391,818,816.34	41,064,952.53	46,929,691.85	-26.39	14.28
İSRAİL	1,965,468,689.43	1,402,492,089.67	66,926,259.27	45,077,212.04	-28.64	-32.65
EGE SERBEST BÖLGE	425,165,691.22	284,916,287.05	84,426,806.14	42,760,384.80	-32.99	-49.35
SUDAN	240,679,012.26	245,458,040.76	32,871,805.39	41,784,192.02	1.99	27.11
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1,428,643,944.30	1,441,872,001.19	45,069,381.16	41,557,024.88	0.93	-7.79
TUNUS	774,126,860.27	610,459,424.88	42,514,548.12	34,493,640.78	-21.14	-18.87
ETİYOPYA	165,806,137.34	228,178,228.20	23,040,255.44	31,553,596.95	37.62	36.95
K.KIBRIS TÜRK CUMH.	1,053,246,774.41	714,948,371.82	43,909,731.34	29,991,272.36	-32.12	-31.70
URDUN	462,123,309.82	419,639,710.26	34,493,625.66	29,506,917.71	-9.19	-14.46
MALEZYA	99,530,491.12	120,656,473.19	11,927,254.50	28,526,923.24	21.23	139.17
MACARİSTAN	680,484,719.67	421,302,736.39	35,890,595.29	27,844,675.19	-38.09	-22.42
MEKSİKA	152,842,642.09	87,809,136.64	27,728,623.54	26,636,203.52	-42.55	-3.94
NIJERYA	282,888,286.81	248,384,362.42	55,026,072.22	24,377,265.16	-12.20	-55.70
BREZİLYA	319,894,710.27	358,506,052.76	44,872,805.69	23,709,646.78	12.07	-47.16
İSVEÇ	907,999,001.99	706,969,405.84	30,456,378.74	23,558,437.93	-22.14	-22.65
AVUSTRALYA	352,502,703.68	280,210,191.54	27,261,071.86	23,371,057.28	-20.51	-14.27
DANİMARKA	955,876,385.39	635,693,563.35	27,575,863.33	22,197,964.26	-33.50	-19.50
PAKİSTAN	147,249,491.21	150,464,298.91	20,638,329.41	21,821,831.83	2.18	5.73
BANGLADEŞ	73,075,227.53	127,457,593.21	26,028,187.43	21,600,851.42	74.42	-17.01
PORTEKİZ	551,215,732.03	382,455,233.09	20,682,024.24	21,425,678.83	-30.62	3.60
AFGANİSTAN	134,660,217.07	217,513,266.12	11,841,300.40	21,071,845.10	61.53	77.95
ÇEK CUMHURİYETİ	718,035,326.51	478,641,406.54	41,940,411.53	20,851,336.64	-33.34	-50.28

İHRACAT RAKAMLARI

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI -1000 \$

SEKTÖRLER	KASIM				OCAK - KASIM			
	2008	2009	Değişim (09/08)	Pay(09) (%)	2008	2009	Değişim (09/08)	Pay(09) (%)
I. TARIM	1,296,485	1,293,993	-0.19	14.66	12,406,196	11,799,754	-4.89	13.47
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	998,768	983,664	-1.51	11.15	9,232,546	8,813,445	-4.54	10.06
Hububat,Bakliyat,Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	356,024	308,034	-13.48	3.49	3,498,264	3,267,265	-6.60	3.73
Yaş Meyve ve Sebze	192,200	216,973	12.89	2.46	1,523,079	1,643,288	7.89	1.88
Meyve Sebze Mamulleri	96,704	98,095	1.44	1.11	1,007,894	932,956	-7.44	1.06
Kuru Meyve ve Mamulleri	135,242	113,475	-16.09	1.29	1,008,706	1,014,518	0.58	1.16
Fındık ve Mamulleri	125,144	158,081	26.32	1.79	1,341,653	1,055,823	-21.30	1.21
Zeytin ve Zeytinyağı	15,570	19,792	27.12	0.22	165,796	182,323	9.97	0.21
Tütün	74,341	65,607	-11.75	0.74	646,373	673,511	4.20	0.77
Kesme Çiçek	3,544	3,607	1.78	0.04	40,785	43,761	7.30	0.05
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	83,159	70,680	-15.01	0.80	759,429	747,762	-1.54	0.85
Canlı Hayvan,Su Ürünleri ve Mamulleri	83,159	70,680	-15.01	0.80	759,429	747,762	-1.54	0.85
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	214,558	239,648	11.69	2.72	2,414,221	2,238,547	-7.28	2.56
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri	214,558	239,648	11.69	2.72	2,414,221	2,238,547	-7.28	2.56
II. SANAYİ	7,182,411	7,288,526	1.48	82.59	105,007,846	73,606,464	-29.90	84.02
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	741,550	736,945	-0.62	8.35	8,757,803	6,941,743	-20.74	7.92
Tekstil ve Hammaddeleri	515,854	514,376	-0.29	5.83	6,438,433	5,006,771	-22.24	5.71
Deri ve Deri Mamulleri	105,314	105,213	-0.10	1.19	1,230,270	949,792	-22.80	1.08
Halı	120,382	117,356	-2.51	1.33	1,089,099	985,180	-9.54	1.12
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAMULLERİ	893,626	861,773	-3.56	9.76	13,043,020	8,743,946	-32.96	9.98
Kimyevi maddeler ve Mamulleri	893,626	861,773	-3.56	9.76	13,043,020	8,743,946	-32.96	9.98
C. SANAYİ MAMULLERİ	5,547,235	5,689,809	2.57	64.47	83,207,024	57,920,775	-30.39	66.11
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1,180,268	1,210,675	2.58	13.72	14,740,880	12,078,337	-18.06	13.79
Taşıt Araçları ve Yan Sanayi	1,444,955	1,442,394	-0.18	16.34	23,666,216	15,128,912	-36.07	17.27
Elektrik-Elektronik	815,569	849,242	4.13	9.62	9,188,589	7,656,220	-16.68	8.74
Makine ve Aksamları	488,984	477,346	-2.38	5.41	6,466,292	5,067,451	-21.63	5.78
Demir ve Demir Dışı Metaller	406,175	441,454	8.69	5.00	5,868,816	4,050,229	-30.99	4.62
Demir Çelik Ürünleri	840,562	912,987	8.62	10.35	18,600,447	10,185,412	-45.24	11.63
Çimento ve Toprak Ürünleri	220,646	251,594	14.03	2.85	3,200,040	2,813,222	-12.09	3.21
Değerli Maden ve Mücevherat	147,258	99,563	-32.39	1.13	1,412,366	900,334	-36.25	1.03
Diğer Sanayi Ürünleri	2,819	4,552	61.48	0.05	63,379	40,656	-35.85	0.05
III. MADENCİLİK	212,132	242,717	14.42	2.75	3,105,978	2,202,329	-29.09	2.51
Madencilik Ürünleri	212,132	242,717	14.42	2.75	3,105,978	2,202,329	-29.09	2.51
TOPLAM	8,691,029	8,825,235	1.54	100	120,520,022	87,608,547	-27.31	100

TÜRKİYE GENELİ ÜLKE RAPORU

ÜLKE ADI	01 OCAK - 31 ARALIK 2008	01 OCAK - 14 ARALIK 2009	
	Değer (\$)	Değer (\$)	Değişim %
ALMANYA	12,844,508,552.13	9,208,982,858.57	-28.30
FRANSA	6,626,515,063.04	5,893,801,814.54	-11.06
İTALYA	7,819,472,059.50	5,557,422,106.03	-28.93
BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	7,918,154,644.07	5,431,674,715.61	-31.40
IRAK	3,926,593,324.34	4,847,001,729.93	23.44
RUSYA FEDERASYONU	6,650,660,581.78	3,150,246,017.88	-52.63
BİR.DEVLETLER(ABD)	4,123,036,261.42	2,918,422,109.70	-29.22
İSPANYA	4,168,971,749.13	2,714,183,823.61	-34.90
MISIR	1,335,951,591.47	2,551,790,138.90	91.01
ROMANYA	4,027,677,048.78	2,126,552,694.83	-47.20
BİRLİK ARAP EMİRLİ	7,398,899,352.09	2,040,776,380.37	-72.42
HOLLANDA	3,122,237,768.44	2,000,435,948.23	-35.93
İRAN (İSLAM CUM.)	2,040,620,947.91	1,910,091,565.92	-6.40
CEZAYİR	1,686,447,264.98	1,753,481,811.90	3.97
LİBYA	1,107,904,329.91	1,726,767,970.85	55.86
SUUDİ ARABİSTAN	2,239,713,426.17	1,707,440,551.09	-23.77
BELÇİKA	2,118,068,247.57	1,668,401,219.82	-21.23
YUNANİSTAN	2,474,951,501.79	1,591,492,653.85	-35.70
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1,428,643,944.30	1,441,872,001.19	0.93
İSRAIL	1,965,468,689.43	1,402,492,089.67	-28.64
BULGARİSTAN	2,172,765,142.00	1,353,606,498.99	-37.70
AZERBAJCAN-NAHCIVAN	1,686,670,395.88	1,333,990,585.87	-20.91
SURİYE ARAP CUM.(SUR)	1,134,152,354.89	1,326,804,480.34	16.99
POLONYA	1,606,934,730.48	1,272,646,491.26	-20.80
UKRAYNA	2,206,041,768.47	985,012,722.76	-55.35
TÜRKMENİSTAN	675,797,948.20	910,326,379.77	34.70
AVUSTURYA	977,130,915.12	759,007,402.50	-22.32
GÜRCİSTAN	1,020,337,415.21	724,181,533.07	-29.03
K.KIBRIS TÜRK CUMH.	1,053,246,774.41	714,948,371.82	-32.12
İSVEÇ	907,999,001.99	706,969,405.84	-22.14
KAZAKİSTAN	949,584,772.63	660,893,062.51	-30.40
LÜBNAN	672,951,360.32	640,796,606.51	-4.78
DANİMARKA	955,876,385.39	635,693,563.35	-33.50
TUNUS	774,126,860.27	610,459,424.88	-21.14
MALTA	906,972,329.41	597,134,500.97	-34.16
SLOVENYA	650,937,104.15	580,695,540.61	-10.79
FAS	984,428,542.89	577,286,402.61	-41.36
İSVİÇRE	648,157,122.54	496,949,719.93	-23.33
ÇEK CUMHURİYETİ	718,035,326.51	478,641,406.54	-33.34
MACARİSTAN	680,484,719.67	421,302,736.39	-38.09
URDUN	462,123,309.82	419,639,710.26	-9.19
HİNDİSTAN	532,297,906.43	391,818,816.34	-26.39
PORTEKİZ	551,215,732.03	382,455,233.09	-30.62
BREZİLYA	319,894,710.27	358,506,052.76	12.07
YEMEN	362,254,411.98	348,389,846.52	-3.83
NORVEÇ	389,225,557.40	345,244,447.31	-11.30
KANADA	504,695,178.09	322,205,294.47	-36.16
SİNGAPUR	771,779,721.95	317,285,127.46	-58.89
SİRBİSTAN	463,160,779.95	286,391,709.36	-38.17
EGE SERBEST BÖLGE	425,165,691.22	284,916,287.05	-32.99
KATAR	1,079,074,965.24	282,216,125.07	-73.85
AVUSTRALYA	352,502,703.68	280,210,191.54	-20.51

Kompakt Sürme Hattı CFL 02 Serisi

EAE Makine tarafından üretilen bu yeni seri presanelerde verimlilik ve üretkenlik için tasarlanmıştır. CFL 02 modeli standart kompakt tasarıma ilaveten güçlendirilmiş merdane ve gövde tasarımı ile daha kalın ve yüksek mukavemetli sacları besleyebilmektedir. 4,5 mm kalınlıkta 800 mm genişliğe kadar sürme yeteneğine sahiptir. EAE

Makina 1996 yılından itibaren, elektronik rulo sürücü, açıcı, rulo doğrultucu üretimine başladı. EAE Grubu, 20 yıllık deneyimiyle sunduğu çözümlerde hizmet veriyor. EAE, yoğun Ar-Ge çalışmalarıyla birlikte, ürün yelpazesini de genişleterek, sac işleme makineleri ve onların otomasyonu konusunda sistem çözümlerinde yetkin çözüm ortağı.

Faf1270 kaynaklı küresel vana

Faf Vana tarafından üretilen faf1270 kaynaklı küresel vananın özellikleri şöyle: Yekpare, kaynaklı boru gövdeli olup çelikten imal edilmiştir. Redüksiyon (daralan) geçişlidir. Paslanmaz çelik küre ve kumanda pimlidir. Teflon conta, silikon ve paslanmaz çelikten oluşan sızdırmazlık paketi güvenli ve uzun ömürlüdür. Basınç gördüğü durumlarda dışarı çıkamayacak biçimde tasarlanmış olan paslanmaz çelik kumanda piminin sızdırmazlığını iki adet O-Ring sağlamaktadır. Ürünün uygulama alanları ise şöyle sıralanabilir: Buhar, soğuk ve sıcak su, basınçlı sıcak su tesisatları, kimyasal akışkanlar, sıkıştırılmış hava vb. Sıcaklık: Max. +200°C. Çalışma Basıncı: 25 bar.

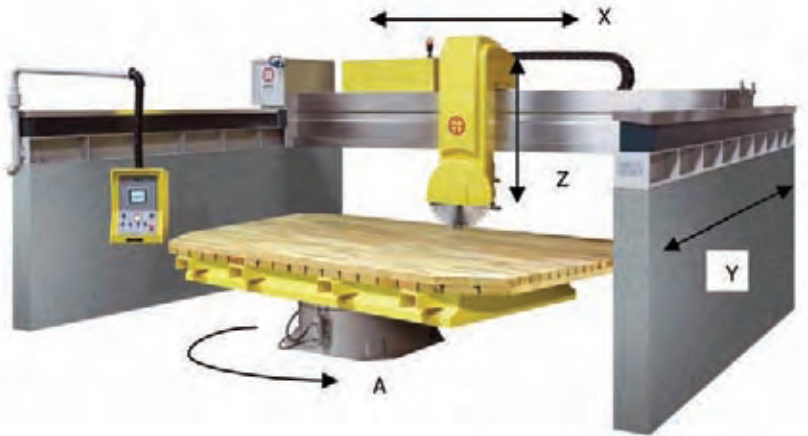
Tasarruflu traktör Erkunt Kısmet

5 yıl gibi kısa bir sürede dünyanın sayılı traktör üreticileri arasında yer almayı başaran Erkunt Traktör Sanayii A.Ş. yeni bir segmente girerek çiftçileri yeni traktör Kısmet 55 ile tanıştırdı. 1 dönüm araziye 0,89 lt. yakıt ile 9 dakikada sürdüğü noter hızında belgelenen Erkunt Kısmet 55, Türkiye tanıtımı için 19-22 Kasım 2009 tarihleri arasında İzmir Kültürpark'ta gerçekleşen 5. Uluslar arası Tarım, Sera ve Hayvancılık Fuarı'nda, ilk kez bulunduğu Ege'li çiftçilerden tam not aldı. Erkunt Traktör Sanayii A.Ş. Genel Müdürü Zeynep Erkunt Armağan, düşük beygir gücünde olmasına rağmen hem yüksek performansı, hem rakiplerine göre yüzde 50'ye varan yakıt tasarrufu, hem de uygun fiyatı ile çiftçilerle tanışan Kısmet 55 ile ilgili olarak: "Üretime başladığımızda 60 ve 80 beygir gücü arasında traktör üretme kararı almıştık. Biz rüştümüzü önce 60 -80 beygir arası traktörlerde ispat ettik. Çiftçimizin güvenini, sektörde bilinmeyen bir isim olarak kazanmak kolay değildi, biz bu güveni 2 yıl gibi kısa bir sürede kazandık" diye konuştu.

KKM 725 Köprülü Kesme Makinesi

28 yılı aşkın süredir faaliyet gösteren MKS Makine 7 bin 500 metrekare kapalı olmak üzere 23 bin metrekare alan üzerinde faaliyet gösteriyor. MKS tecrübeli kadrosu ile yeni teknolojileri sürekli takip edip uygulayan bir yapıya sahip olmakla birlikte teknik destek grubu ile satış sonrasında da müşterilerinin yanında. MKS'nin önemli ürünlerinden biri olan KKM 725 Köprü Kesme Makinesi'nin teknik özellikleri şöyle: Döner Tabla Boy 3300 mm, Döner Tabla En 2000 mm, X-Ekseni Hareket Mesafesi 3750 mm, Y-Ekseni Hareket Mesafesi 3500 mm, Z-Ekseni Hareket Mesafesi 350 mm, A-Ekseni Dönme Açısı (Döner Tabla) 360°, Takılabilen Min.-Max. Testere Çapı 400-725 mm, Max. Çaplı Testere ile Max. Kesme Derinliği 200 mm, Testere Motor Gücü 22 kw, Testere Mil Çapı 50 mm, Testere Motor Devri 1435 (50 Hz) rpm, Testere Sabitleyici Flans Çapı 210 mm, Çalışma Voltajı / Frekansı 380/50 Volt/hz, X-Ekseni Hareket Hızı 0-12816 mm/dak, Y-Ekseni Hareket Hızı (Otomatik te - Manuel de) 1992-2988 mm/dak. Z-Ekseni Hareket Hızı 84 mm/dak. Yatar Kalkar Tabla Hidrolik Motor Gücü 2,2 kw, Döner Tabla Motor Gücü 0,75 kw, Toplam Makina Su İhtiyacı 50 lit/dak. Makine Ağırlığı 5.000 kg.

ÖZETLE İHRACATIN TEMEL NOKTALARI

1. İHRACATA HAZIRLIK

A- İhracata başlamadan önce “ihracat iş planı” geliştirilmelidir.
B- İhracat iş planı kapsamında; ihracat potansiyeline sahip ürünler, firmanın yerli ve yabancı rakiplerine göre hedef pazardaki avantajlı yönleri, hedef müşteriler, satış taktikleri, dış pazarlara giriş yolları, dağıtım kanalları belirlenmeli, pazarlama stratejisi, uluslararası fiyatlandırma stratejisi oluşturulmalıdır.

2. HEDEF PAZAR SEÇİMİ

Hedef pazar seçerken, sektör bazında pazar araştırması yapılmalıdır. Pazar araştırması yaparken aşağıda yer alan hususlara dikkat edilmelidir.

- A-** Hedef pazarların demografik, sosyal, ekonomik ve politik yapısı araştırılmalıdır.
B- Hedef pazar belirlenirken coğrafi konumla ilgili bilgiler göz önünde bulundurulmalıdır.
C- Hedef pazarda sektörün endüstriyel yapısı (ihracat ürününün hedef pazardaki üretim ve tüketim miktarları, işletmelerin sayıları vb.) araştırılmalıdır.
D- Hedef pazardaki teknolojik gelişme düzeyi, bu teknoloji ile üretilen malların sektörlerdeki kullanım durumları incelenmelidir.
E- Hedef tüketicinin kültürel yapısı, yaşam tarzı, tercih ve davranışları, tutum ve alışkanlıkları, gelir durumu tespit edilmeli, ihtiyaç ve beklentileri doğru saptanmalıdır.
F- Pazarla ilgili bilgi toplamak için elektronik ortamda internetteki web sayfalarından faydalanılabilir. Hedef ülkenin istatistik kurumu, ihracatı geliştirme kuruluşları, ticaret ve sanayi odaları, ticaret müşavirlikleri ve diğer kaynaklardan sağlanmış bilgilerden yararlanılabilir. Yurtdışındaki araştırma kurumlarından, ulusal ve uluslararası örgütlerden ücretli veya ücretsiz olarak sağlanabilen rapor, etüt ve araştırmalar gibi hazır veriler temin edilebilir.
G- Hedef pazarda aynı sektörde çalışan rakip firmalar iyi tanınmalı, zayıf ve güçlü yanları tespit edilmelidir.
H- Hedef pazardaki lisans, standartlar ve sertifikalar hakkında bilgi alınmalıdır.
I- Patent, ticari marka ve telif hakları hakkında bilgi toplanmalıdır.
J- Hedef ülkeyle Türkiye arasında yapılmış anlaşmalar ve protokoller incelenmelidir.
K- Pazarın ulaşım ve haberleşme altyapılarının durumu araştırılmalıdır.
L- Hedef ülkedeki vergiler, harçlar, ihracat edilecek ürüne uygulanacak kota ve tarife dışı engeller belirlenmelidir.

3. HEDEF ÜRÜNÜN BELİRLENMESİ

- A-** İhracatçıya talep ithalatçıdan gelebilir veya ihracatçı kazançlı olacağı düşünüldüğü ürünü/ürünleri tespit edebilir. Ürün tespiti yapılırken firma; kurumsal yapı, mali durum, pazarlama ve kapasite gibi açılardan performansını analiz etmelidir.
B- İhracat edilen ürün satış sonrası hizmet gerektirdiği takdirde, ihracatçı o ülkede bir servis açmalı veya bu hizmetleri sağlayabilecek bir dağıtımçı/acente bulmalıdır. İhracatçı bu hizmeti sağlamak için gerekli mali veya teknik olanaklara sahip değilse, ürün ihracat için uygun olmayabilir.

4. MÜŞTERİ BULMAK VE TANITIM

- A-** Müşteri bulmak ve ürünlerini yurt dışına tanıtmak isteyen firmalar, üretim kapasiteleri, kalite kontrol sistemleri, çalışılan firma referansları gibi konuların da yer alacağı iyi bir web sayfası oluşturabilir. Web sayfası hazırlandıktan sonra varlığı duyurulmalıdır.
B- İnternette veya ticari katalog gibi yayınlar aracılığıyla reklam yapılabilir.
C- Fuar ve sergi organizasyonlarına katılabilir.
D- Yurtdışından gelen ürün taleplerine; Dış Ticaret Müsteşarlığı, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi aracılığıyla ulaşılabilmektedir. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Bilgi Danışma Servisinden detaylı bilgi alınabilir (oaibbilgidanisma@dtm.gov.tr Direktel: 312 436 11 96).
E- Ürün tanıtımını yaparken, hedef pazarların etiketleme ve paketleme kurallarına dikkat edilmelidir.
F- Ürünün kendisi kadar sunuş biçimi ve ambalajı da çok önemlidir. Ürün tasarlanırken ve üretilirken, o ülkedeki hedef tüketici grubunun alışkanlıkları, zevkleri göz önünde bulundurulmalıdır.

5. DIŞ PAZARA GİRİŞ YÖNTEMİNİN BELİRLENMESİ

- A-** Dış pazara doğrudan ihracat yapılabilir. Doğrudan ihracat, ihracatçının hiçbir aracı kullanmadan, tüm ihracat işlemlerini kendisinin yapmasıdır. Doğrudan ihracat yapmak için, ihracatçı firma bünyesinde bir ihracat departmanı oluşturmalıdır.
B- İhracat yapmak isteyen ancak gerekli personel ve kaynağı olmayan şirketler, dış pazara; komisyoncular, acenteler, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, Dış Ticaret Şirketleri, yerel alım ofisleri vasıtasıyla ihracat yapabilirler.

6. DAĞITIM KANALLARININ SEÇİMİ

- A-** Dağıtım kanalları, ülkelere ve bölgelere göre farklılık göstermekte ve ülkelerin gelişmişlik düzeyini ve kişilerin yaşam standardı düzeyini yansıtmaktadır. Bu sebeple, ihracatçılar dağıtım kanallarını belirlerken, pazarların kendine has yapılarını ve ürünün özelliklerini göz önünde bulundurmalıdır.
B- Dağıtım kanalını seçerken, kanalın yapabileceği düşünülen satışlar ve bunların maliyetleri karşılaştırılmalı, nitelikli ve dayanıma sahip araçlar seçilmelidir.
C- Dış pazarlara doğrudan ihracat yapan bir firma başlıca; acenteler, dağıtıcılar, marketlerin pazarlama kanalları, katalogla satış yerleri, doğrudan son kullanıcıya satış, satış temsilcileri aracılığıyla ihracat yapabilir. Acente, dağıtıcı, temsilciler firmayı yalnız müşterilerine karşı temsil etmekle kalmaz aynı zamanda ülkeyi ve işadamlarını temsil ederler. Bu nedenle, ticari ortaklar çok dikkatli seçilmeli ve takip edilmelidir.
D- Bir ihracatçının hangi tür aracı ile çalışacağı, ihracat edeceği ürüne, pazar yapısına ve firmanın amaçlarına bağlıdır. Tüketim malları için acenteler daha uygun olabilmektedir. Bunun sebebi, acenteler tüketicilerle olan yakın ilişkileri sayesinde, değişen tüketici istek ve seçimlerinin ihracatçıya hemen yansıtılmasını sağlayabilir. Dağıtıcılar ise dayanıklı tüketim malları ve satış

sonrası servisi gerektiren malların pazarlanması için daha uygun olabilir.

F- Hedefiniz bir kez satış yapmak değilse satış sonrası memnuniyetini de göz önünde bulundurmanız gerekmektedir. Gerek servis-yedek parça ağınızla gerekse müşteri takibinizle müşteriye verdiğiniz önem gösterilmelidir.

7. FİYATLANDIRMA

A- İhracatta fiyat oluşturulmasında çok fazla faktör vardır. Bu faktörlerin bazıları kontrol edilebilirken (üretim maliyetleri, satış ve dağıtım maliyetleri, pazarlama maliyetleri, reklam maliyetleri) bazıları kontrol etmenin zor olması (hedef pazardaki fiyat düzeyi, arz ve talep durumu, rekabet düzeyi, pazar koşulları) fiyatlandırmayı güçleştirmektedir. Bu nedenle fiyat kararlarının sürekli olarak gözden geçirilmesi ve denetlenmesi gereklidir. İhracatta fiyatlandırmanın en önemli unsuru esnekliktir.

B- İhracat yaparken maliyet artırıcı faktörler arasında; satış komisyonları, akreditif masrafları, ambalajlama masrafları, etiketleme masrafları, ülke içinde taşıma masrafları, sigorta masrafları, ürüne ait belgeler için çeviri masrafları, depolama için masraflar yer alabileceği olup, fiyat belirlenirken bu masraflar göz önünde bulundurulmalıdır.

C- Üretim, ulaştırma, pazarlama, reklam maliyetleri gibi konular göz önünde bulundurularak maliyet hesaplanmalıdır.

D- Rakip firma analizleri yapılmalı, aynı mamulleri ihraç eden firmaların fiyatları hakkında bilgi edinilmeli, rakiplerin müşteriler için hangi pazarlama tekniklerini uyguladıkları saptanmalıdır.

8. İHRAÇ EŞYASINA İLİŞKİN YASAKLAR, KONTROLLER VE İZİNLER

İhracatçı, yurt dışındaki ithalatçıya teklif göndermeden önce, satışını düşündüğü ürünün mevzuat açısından özelliklerini çok iyi bilmelidir. Ürünün; ihracı yasak ve ön izne bağlı mallar listesine, standardı ihracatta zorunlu uygulamada bulunan ürünler listesine, ihracı kayda bağlı mallar listesine tabi olup olmadığına bakılmalıdır. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Bilgi Danışma Servisinden detaylı bilgi alınabilir (oaiibilgidanisma@dtm.gov.tr Direkt Tel: 312 436 11 96).

9. İHRACATTA YAPILACAK İLK İŞLEMLER

A- İhraç edeceği mala göre ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine üye olan, vergi numarasına sahip gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanıyan ortaklıklar ihracat yapabilirler.

B- İhraç edilecek ürüne karar verildikten sonra ürünün "Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP – Eşya Kodu)" doğru belirlenmelidir. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Bilgi Danışma Servisinden detaylı bilgi alınabilir (oaiibilgidanisma@dtm.gov.tr Direkt Tel: 312 436 11 96).

C- İhracat bir ekip işidir. Ekip başlıca; gümrük müşaviri, nakliyecisi, sigortacı ve bankacıdan oluşmaktadır. Ekibin organizasyonunu deneyimli bir kadronun yapmasına özen gösterilmelidir.

10. TEKLİF HAZIRLANMASI

İhracatın en önemli aşamalarından biri satıcının alıcıya gönderece-

ği teklifin hazırlanmasıdır. Teklifin gönderilmesinde başlıca iki yol vardır; bunlar proforma fatura ve teklif mektubu.

A- Proforma faturada kesinlikle "Proforma Fatura" ibaresi bulunmalıdır.

B- Proforma faturada ürünün miktarı ve özellikleri, birim ve toplam fiyatı, ambalajlama, ödeme şekli, hesap numarası, yükleme şekli, menşei bulunmalıdır.

C- Teklif mektubunda proforma faturada bulunan bilgiler yer almalıdır. Numune gönderilecekse teklif mektubunda belirtilmelidir.

D- İthalatçının talebine mümkün olduğunca hızlı cevap verilmelidir.

E- Fiyat teklifinin geçerlilik süresi yazılmalıdır.

11. SATIŞ SÖZLEŞMESİ HAZIRLANMASI

A- İhracat yaparken, yazılı sözleşme hazırlanmasının taraflar arasında çıkabilecek olan anlaşmazlıkların çözülmesi ve taraflar için geçerli olan hak ve yükümlülüklerin net bir şekilde ortaya konmasında önemli bir yeri vardır. Bu sebeple, ihracat yaparken yazılı bir satış sözleşmesi hazırlanmalıdır.

B- Satış sözleşmesi, ticari işlemin tüm yönlerini içerecek şekilde detaylandırılmalıdır.

C- Sözleşme taraflarının isimleri ve adresleri sözleşmede belirtilmelidir.

D- Sözleşmede ürünün adı, teknik ismi, boyutları, standartları, alıcı tarafından talep edilen koşullar, varsa numunelere ilişkin düzenlemeler yer almalıdır.

E- Malın miktarı rakam ve yazıyla belirtilmeli, birim ölçüsü de net bir şekilde yazılmalıdır.

F- Alıcı ve satıcı, sevk öncesinde gözetim şirketleri tarafından ürünün denetlenmesi konusunda anlaşmış ise bu durum satış sözleşmesinde hangi şirket tarafından yapılacağı, hangi hususların yer alacağı da bildirilerek açıkça belirtilmelidir.

G- Toplam değer, rakamla, yazıyla ve para birimi ile belirtilmelidir.

H- Teslim şartları belirlenmeli, Dış Ticarete Teslim Şekillerine (Incoterms) göre bir teslim şekli verilmelidir.

I- Satış fiyatı, ödenecek gümrük vergisi ve harç gibi masrafları içeriyorsa sözleşmede mutlaka belirtilmelidir. Vergilerin kim tarafından ödeneceği net bir şekilde sözleşmeye yazılmalıdır.

J- Malın sevk ve teslim yeri sözleşmede açıkça belirtilmeli, teslimat döneminin hangi tarih temel alınarak başlayacağı açıkça yazılmalıdır.

K- Nakliyenin ne şekilde olacağı belirtilmelidir.

L- Ambalaj, etiket ve ürün üzerinde yer alması gereken işaretlere ilişkin açıklamalar sözleşmede yer almalıdır.

M- Ödemenin hangi yöntemle yapılacağı, miktarı ve para birimi belirtilmelidir.

N- Varsa iskonto ve komisyonların miktarı ve kimin tarafından ödeneceği, komisyon hesabının nasıl ve hangi oran üzerinden yapılacağı belirtilmelidir.

O- Nakliye sigorta bilgisi yer almalıdır.

P- Ürün garantisinin geçerlilik süresi ifade edilmelidir.

R- Sözleşmenin yerine getirilememesinin hangi şartlar altında sorumluluk oluşturmayacağına dair koşullar belirtilmelidir.

S- Sözleşme yükümlülükleri yerine getirilmediği durumda kullanılacak hukuki yollar, sözleşmenin hangi ülke hukukuna göre idare edileceği veya uygulanması düşünülmüyorsa tahkim (hakemlik) maddesi yer almalıdır.

Ş- Sözleşme taraflarca imzalanmış olmalıdır.

İlk yerli traktör HSG'nin doğuşu

ÜLKEMİZDE İLK YERLİ TRAKTÖR İMALATINA YÖNELİK ÇALIŞMA 1960'LI YILLARDA ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ TARIM MAKİNELERİ BÖLÜMÜ'NDE (O ZAMANKİ ADIYLA ZİRAİ KUVVET MAKİNELERİ KÜRSÜSÜ) GERÇEKLEŞTİRİLİR. TARIM MAKİNELERİ MESLEĞİNİN DUAYENLERİNDEN PROF. DR. HAMİT DEMİRTAŞ ÖNDERLİĞİNDE DOÇ. DR. SÜLEYMAN KADAYIFÇILAR VE ASİSTAN DR. GAZANFER HAZARDIN İLK YERLİ TRAKTÖR İMALATINA BAŞLANMASINA AMACIYLA KENDİ İSİMLERİNİN BAŞ HARFLERİNDEN OLSAN HSG PROTOTİP TRAKTÖRÜ ÜRETİRLER.

Traktörlerin varlığı bir yüzyıldan daha fazla olmasına rağmen asıl gelişimlerini I. ve II. Dünya Savaşları esnasında işgücünün azlığı, yiyecek ve liftli materyale olan olağanüstü talep nedeniyle gerçekleştirmişlerdir.

1960'a kadar traktör sayı ve çeşitlerindeki hızlı artış Amerikan çiftliklerindeki at ve katır sayısının hızla azalması sonucunu doğurmuştur. Tüm dünyada bölgesel ve yerel şartlara bağlı olarak değişik tip ve ölçüde traktörler geliştirilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır. Traktörün evrimi, tarım teknolojisi ve çiftlik (isletme) büyüklüklerindeki değişimi de beraberinde getirmiştir. Çeki, kayış-kasnak gücü, kuyruk mili çıkışları, askı tertibatı ve hidrolik kumanda üniteleri, klima kontrolü kabin, hidrolik dümenleme vb. pek çok ünite günümüz modern traktörlerinin fayda ve etkinliğini artıran unsurlardır.

HAMİT-SÜLEYMAN-GAZANFER

Ülkemizde ise yerli traktör imalatına yönelik ilk çalışma 1960'lı yıllarda Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makineleri Bölümü'nde (o zamanki adıyla Zi-

rai Kuvvet Makineleri Kürsüsü) gerçekleştirilir. Beş yıllık kalkınma dönemine girildiği yıllarda tarım sektöründe makineleşme ve motorlaşma konusunun bir kat daha önem kazanır. O zamanki koşullarda bir kısım hayvanla çekilen ekipman ile çok az sayıda traktör ekipmanının yerli olarak yapılır. O yıllarda başlamış olan

montaj faaliyetleri dışında ülkede traktör temininin ithalat yoluyla karşılanır. Küçük ölçeklerdeki tarım işletme sahiplerinin satın alabilecekleri fiyatta traktör ve ekipmanların piyasada mevcut olmasının gerekliliği ve ayrıca sanayi tesislerinin boş olan kapasitelerinin değerlendirilebilmesi gibi amaçlar o dönemde kürsüde

çalışan hocaların çıkış noktalarını oluşturur. Bu amaçla bir araya gelen kürsüde çalışan hocalardan Tarım Makineleri mesleğinin duayenlerinden Prof. Dr. Hamit Demirtaş önderliğinde Doç. Dr. Süleyman Kadayıfçılar ve Asistan Dr. Gazanfer Hazarın ilk yerli traktör imalatına başlanmasına yardımcı olması ve ışık tutması amacıyla Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makineleri Bölümü'nde bir prototip traktör imalatı üzerinde dururlar ve sonuçta bir traktör yaparlar. Sonuçta imal ettikleri traktöre adlarının baş harflerinden oluşan HSG (Hamit-Süleyman-Gazanfer) adını verirler. Traktörün tasarım çalışmaları, günümüzde hala geçerli olan yöntemlere uygun olarak gerçekleştirilir.

Traktör, bir gövdeli pulluk çekebilecek şekilde tasarlanır. Bu amaçla güç gereksinimi, traktörün ağırlığı, ağırlık merkezinin yeri, traktörün ön ve arka aksları arasındaki mesafe, traktörün iz genişliği, traktör hızı, çeki kuvveti, lastik tekerlekleri, kuyruk mili ve kaldırma tertibatı ayrı ayrı hesaplamalar ve gözlemler sonucunda belirlenir ve bu ilk yerli prototip traktörü imal edilir.

İLK YERLİ OTOMOBİL ÜRETİMİ HSG'YE ÖRNEK OLDU

İmal edilen traktörün tarla denemeleri de gerçekleştirilir. Hatta bu çalışmalardan birine dönemin cumhurbaşkanı Cemal Gürsel de katılır. Cemal Gürsel'in o dönemde yerli otomobil ile ilgili direktifleri ile birlikte bakıldığında, ilk yerli traktör ile ilgili çalışmanın muhtemelen bundan etkilendiği de söylenebilir.

Tabii o yıllarda kitap benzeri kaynak bulunmasının zorluğu, özellikle Türkçe kaynak bulmanın imkânsızlığı göz

önüne alınırsa yapılan işin ne denli büyük ve önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu ilk yerli prototip traktör Tarım Makineleri Bölümü'nün sembolü olmuş ve bugüne kadar mezun olan yaklaşık 1500 öğrenci Bölüm'de hocalarının yapmış olduğu traktörle gurur duymaya devam diyorlar.

İlerleyen yıllarda aynı bölümdeki diğer hocalar da bu ilk prototip traktör imalatından etkilenirler ve ülkemiz tarımına hizmet eden birçok ilk yerli tarım alet ve makineleri tasarlar ve geliştirirler.

İstanbul'da endüstriyel nostalji turu

RAHMİ M. KOÇ MÜZESİ, ESKİ İSTANBUL'UN MERKEZİNDE HALIÇ KİYILARINDA, İKİ TARİHİ BİNAYA SAHİP. ENDÜSTRİYEL ARKEOLOJİNİN ÖRNEĞİ OLAN BU BİNALAR BELKİ DE İÇERİSİNDE SERGİLENEN ENDÜSTRİYEL OBJELERE EV SAHİBİ OLABİLECEK EN UYGUN MEKÂNLAR.

Genç James Watt kaynayan çaydanlığın kapağını kapalı tutmaya çalışırken başlattığı devrimin boyutlarının farkında değildi. Buhardan önce dünya insan, hayvan, rüzgâr veya suyun gücünden yararlanıyordu. İlk buhar makineleri sabit ve çok büyük idi. Kayışlar

yardımıyla pompa istasyonlarının ve fabrikaların güç kaynağı olarak çalışıyorlardı. Sonra hareketli hale geldiler ve zamanla gaz, benzin veya dizelle çalışan daha ekonomik güç istasyonları bunların yerine geçti. Müzede çalışan modellerden 20 metre yüksekliğinde üç pistonlu dev gemi buhar makinesine kadar

geniş çapta mühendislik örnekleri de bulunuyor.

"SS KALENDER" GEMİSİ BUHAR MAKİNASI

Rahmi M. Koç Müzesi Mühendislik bölümünde sergilenen boğaziçi vapuru Kalender'e ait üç pistonlu buhar maki-

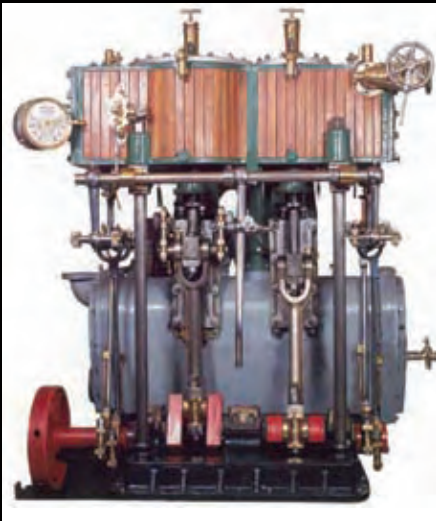
nesi 1911'de İngiltere'de Newcastle-upon-Tyne'da Wallsend Slipway and Engineering Company tarafından imal edilmiş. Kalender'in iki tane olan ana makinesinden sancak tarafında olanı. 1911 ile 1980 arasında kullanılmış.

ZEYTİNYAĞI FABRİKASI

Ege sahillerinde yer alan Bademli'de ki gerçek bir zeytinyağı fabrikasının parçalarından oluşturulmuş otantik bir fabrika görüntüsündeki bölümde gerçek bir buharlı makinenin taşıyıcı bantlarla çevirdiği değirmen taşlarını, ezilmiş zeytin küspesini ve sıcak su kazanı gibi detayları da görmeniz mümkün.

BUHARLI ÇEKME TRAKTÖRÜ

1872'de Gainsborough, Lincolnshire,

İngiltere'deki Britannia Iron Works'de William Marshall & Co. tarafından imal edilen buharlı çekme traktörü müzede sergilenen bir başka endüstriyel ürün. Marshall zirai traktör işine girmeden önce bazı özel çekme modellerini de kapsayan 2-12 hp kapasiteli buna benzeyen buhar makineleri üretmiş. Şirket 1848 ve 1992 yılları arasında işlevini sürdürmüştür.

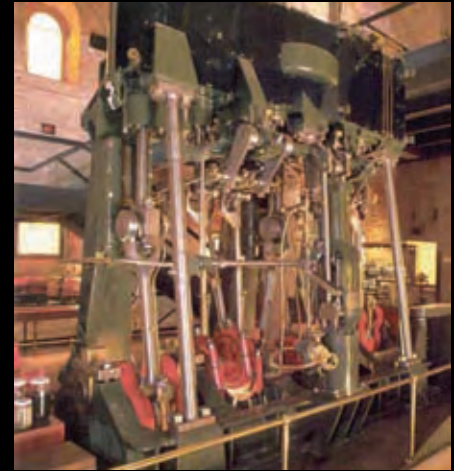
CROSSLEY MOTOR

Genelde herhangi bir güçten bağımsız olan, elektrik jeneratörlerine güç vermede kullanılan ve gazla çalışan sabit motorlar 19. Yüzyıl endüstrisinin önemli bir bölümüydü. Manchester'da 1867'de Frank ve William Crossley kardeşler tarafından kurulan Crossley şirketi, ürettikleri ufak motorlarla tanınmıştır. Şirket, sonraları otobüs ve otomobil üretimine de geçmiştir. Bu motorlarda Rahmi M. Koç Müzesi Mühendislik bölümünde sergileniyor.

HIZAR

Orijinal Şirket-i Hayriye Tersanesi'nden arda kalan birkaç parçadan biri olan bu önemli ve tarihi hizar Glasgow, İskoçya'daki bir çelik mühendisliği şirketi olan P&W Mac Lellan (1822-1979) tarafından üretilmiş. Yaklaşık 150 yıl sonra hala tamamıyla kullanılabilir durumda hizar konuklarını endüstriyel tarihlerin derinliklerine götürüyor.

BİLEŞİK BUHAR MAKİNASI

İngiltere'de 1900 yıllarında üretilmiş olan bu makine denizcilikte kullanılan bileşik buhar makinesi. Buhar bir silindirden diğerine geçerken düşük basınçlı silindirden maximum enerji sağlanabilir. 1950 yılında Tekirdağ isimli römorkörde bulunmuş olan bu makinede müzenin endüstriyel bölümünün önemli parçalarından.

Türkiye'nin ilk ve tek sanayi müzesi olan Rahmi M. Koç Müzesi'nde mühendislik bölümü dışında Yalvaç Ural Teneke Oyuncaklar Sergisi, "Hayallerle Sığmayan Minyatür Odalar" Sergisi, Keşif Küresi, 700 metrelik demiryolu hattı üzerine kurulu Nostaljik Tren, atıklarınca ve keyifli zaman geçirmeyi sağlayacak birçok sergi, etkinlik ve sanayii tarihinin derinliklerine yolculuk etmenizi sağlayacak makineler yer alıyor.

MAKİNE SEKTÖRÜNDE BELİRLENEN BAZI FUARLAR (2009 ARALIK 2010 YILI OCAK VE ŞUBAT DÖNEMİ)

AYLAR	FUAR ADI	TARİHİ	YERİ	KONUSU	WEB	ORGANİZATÖR
ARALIK	LABELXPO ASIA Labelling and Supplies Equipment Exhibition	1-4 Aralık 2009	Şangay, Çin	KAĞIT, ETİKETLEME VE ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ	sales@labelexpo.com	Tarsus Exhibitions & Publishing Ltd.
	Bursa Tekstil Makineleri Fuarı	2-6 Aralık 2009	Bursa, Türkiye	TEKSTİL MAKİNELERİ VE AKSAMLARI	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
	EuroMold World Fair for Moldmaking and Tooling, Design and Application Development	2-5 Aralık 2009	Frankfurt/Main, Almanya	KALIP, KALIP TEKNOLOJİLERİ, TAKIM TEZGAHLARI	euromold@demat.com	Demat GmbH
	İSTANBUL GIDA-TEK, Gıda Teknolojileri Fuarı ve Gıda Güvenliği	17-20 Aralık 2009	İstanbul, Türk	İÇECEK DOLUM VE SIVI GIDA TEKN., SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ TEKN., ET VE ET ÜRÜNLERİ TEKN., EKMEK, PASTA, UNLU ŞEKERLİ VE ÇİKOLATALI ÜRÜN TEKN., GIDA GÜVENLİĞİ, HİJYEN VE KALİTE KONT. TEKN.	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
OCAK	HEIMTEXTIL International Trade Fair for Home Textiles and Commercially Used Textiles	13-16 Ocak 2010	Frankfurt/Main, Almanya	EKSTİL, HALI YB. VE MAKİNELERİ	www.heimtextil.de www.expotim.com	Messe Frankfurt Exhibition GmbH Expotim
	MACHITECH Machinery and Equipment	Jan-10	Şam, Suriye	MAKİNE VE MAKİNE EKİPMANLARI	www.expotim.com	EXPOTİM
	LAMMA-Agricultural Machinery Exhibition	20-21 Ocak 2010	Nework, İngiltere	TARIM MAKİNELERİ	www.lammashow.co.uk	Lincolnshire Agricultural Machinery Manufacturing Association Ltd.
	EF Endüstri Fuarı	21-24 Ocak 2010	İstanbul, Türkiye	MAKİNE, OTOMASYON, ENDÜSTRİ FUARI	www.endustrifuari.com	Sine Fuarçılık A.Ş.
	AHR EXPO	25-27 Ocak 2010	Orlando, ABD	ISITMA, SOĞUTMA, HAVALANDIRMA, TESİSAT	www.ahrexpo.com	International Exposition Co.
	INTERPLASTICA International Trade Fair Plastics and Rubber	26-29 Ocak 2010	Moskova, Rusya Fed.	KAUÇUK, PLASTİK VE MAKİNE-EKİPMANLARI	www.interplastica.de	Messe Düsseldorf GmbH
ŞUBAT	STROYTECH Exhibition for Construction Technologies, Equipment, Road-Building Machinery and Materials	2-5 Şubat 2010	Moskova, Rusya	İNŞAAT MAKİNELERİ, TEKNOLOJİLERİ, EKİPMANLARI	www.stroytekh.ru	MVK International Exhibition Company
	FIERAGRICOLA International Exhibition of Machinery, Services and Products for Agriculture and Animal Farming	4-7 Şubat 2010	Verona, İtalya	TARIM MAKİNELERİ	www.veronafiere.it	E.A. Fiere di Verona
	INTERCLIMA + ELEC HOME & BUILDING - HVAC-R International Exhibition	9-12 Şubat 2010	Paris, Fransa	İNŞAAT VE MİMARİ, ELEKTRİK VE ELEKTRONİK	www.interclima.com	Reed Expositions France, Reed Exhibition Companies
	EXPOFIL Textile Yarns and Fibres Exhibition	9-12 Şubat 2010	Paris, Fransa	TEKSTİL, HAMMADELERİ, MAKİNELERİ	www.expoofil.com	PVE S.A. / EXPOFIL
	FIMA Agricola-International Agricultural Machinery Fair	9-13 Şubat 2010	Zaragoza, İspanya	TARIM MAKİNELERİ	www.fima-agricola.com	FERIA DE ZARAGOZA
	MEDEX International Exhibition Machinery and Accessories for Furniture Production and Interior Design	16-19 Şubat 2010	Tahran, İran	MAKİNE, TAKIM TEZGAHLARI, MOBİLYA ÜRETİM MAKİNELERİ VS.	info@irfurnitureunion.ir	Iran Home & Office Furniture Exporters Union
	BAUTEC International Trade Fair for Building and Construction Technology	16-20 Şubat 2010	Berlin, Almanya	İNŞAAT MAKİNELERİ, ISITMA VE HAVALANDIRMA SİSTEMLERİ, KLİMALALAR	www.bautec.com	Messe Berlin GmbH
	ITCE - International African Arabian Exhibition for Textile, Embroidery and Sewing Machinery and Accessories	17-20 Şubat 2010	Kahire, Mısır	TEKSTİL, HAZIR GİYİM MAKİNE VE AKSESUARLARI	www.acg-itefairs.com www.masterfuar.com.tr	ACG & ITE Trade Fairs S.A.E. MASTER FUARÇILIK
	BI-MU Mediterranea Machine Tools, Robots, Automation	18-21 Şubat 2010	Bari, İtalya	TAKIM TEZGAHLARI, TAKIM TEZGAHLARI İÇİN ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK YEDEK PARÇALAR	www.fieradellevante.it www.ucimu.it	Fiera del Levante, CEU - Centro Esposizioni UCIMU S.p.A.
	METAV International Fair for Manufacturing Technology and Automation	23-27 Şubat 2010	Dusseldorf, Almanya	ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ, OTOMASYON	www.metav.messe-duesseldorf.de	Verein Deutscher
	WIN - World of Industry International Trade Fair for the Manufacturing Industry - Machinery, Welding, Surface Treatment, Materials Handling	25-28 Şubat 2010	İstanbul, Türkiye	METAL İŞLEME,KAYNAK, ÜRETİM TEKN., METALÜRJİ, DÖKÜMCÜLÜK, DEMİR DIŞI MADENLER, YAN SANAYİ, YÜZEY İŞLEME	www.tuyap.com.tr	Werkzeugmaschinenfabriken e.V. (VDW) Hannover Messe Bileşim Fuarçılık AŞ
	ANPIC International Fair of Suppliers, Machinery and Fashion Preview for the Leather and Footwear Industries	Şubat, 2010	Leon, Meksika	DERİ, DERİ İŞLEME MAKİNELERİ	www.anpic.com.mx	ANPIC A.C.

MAKİNE SEKTÖRÜNDE BELİRLENEN BAZI FUARLAR (2010 YILI MART - NİSAN - MAYIS VE HAZİRAN AYLARI)

AYLAR	FUAR ADI	TARİHİ	YERİ	KONUSU	WEB	ORGANİZATÖR
MART	WETEX Water, Energy Technology and Environment Exhibition	9-11 Mart 2010	Dubai, BAE	SU, ENERJİ TEKNOLOJİSİ VS.	http://www.wetex.ae	Dubai Electricity & Water Authority
	DOMOTECHNIKA	22-25 Mart 2010	Köln, Almanya	EV EKİPMANLARI-MAKİNELERİ	www.domotechnica.de	Koelnmesse GmbH
	Mostra Convegno Expocomfort - International Exhibition of Heating, Air-Conditioning, Refrigeration, Plumbing Technology, Water Treatment, Bathroom Fittings with SERVITIS, Expo Bagno and Next Energy	23-27 Mart 2010	Milano, İtalya	İSITMA SİSTEMLERİ, KLİMALAR,SU ARITMA SİSTEMLERİ, BANYO AKSESUARLARI, VS	www.fmi.it	Fiera Milano International SpA
	RACIOENERGIA/CLIMATHERM International Trade Fair for Heating, Air-Conditioning and Energy Saving	23-27 Mart 2010	Bratislava, Slovak Cum.	İSITMA, HAVALANDIRMA VS.	www.incheba.sk	INCHEBA a.s. Bratislava
	MM&T Materials, Manufacturing and Technology-Asia Pacific Leather Fair	29-31 Mart 2010	Hong Kong, Hong Kong	DERİ, DERİ İŞLEME MAKİNELERİ	www.aplf.com	Asia Pacific Leather Fair Ltd.
NİSAN	KIIF-Kiev International Industrial Fair	14-17 Nisan 2010	Kiev, Ukrayna	MAKİNE, METAL İŞLEME, TAKIM TEZGAHLARI	www.primus-exhibitions.com	PRIMUS EXHIBITIONS
	CANTON FAIR Çin Uluslar arası İthal ve İhraç Ürünleri Fuarı	15 Nisan-7 Mayıs 2010	Guangzhou, Çin	GENEL TİCARET,İHTİSAS FUARI	www.forumfuar.com www.icecf.com	FORUM Fuarçılık Geliştirme A.Ş.
	HANNOVER MESSE	19-23 Nisan 2010	Hannover, Almanya	TEKNOLOJİ, İNNOVASYON VE OTOMASYON	www.hannovermesse.de	Deutsche Messe AG
	Bauma - International Trade Fair for Construction Machinery, Building Material Machines, Construction Vehicles and Equipment	19-25 Nisan 2010	Münih, Almanya	İNŞAAT MAKİNELERİ, İNŞAAT MALZEMELERİ VE EKİPMANLARI	www.messe-muenchen.de	Messe München GmbH,
	KONFEKSİYON MAKİNESİ 2010 Uluslararası Konfeksiyon Makineleri, Nakış Makineleri Konfeksiyon Yan Sanayileri ve Aksesuarları Fuarı	22-25 Nisan 2010	İstanbul, Türkiye	KONFEKSİYON, NAKİŞ MAKİNELERİ, KONFEKSİYON YAN SANAYİLERİ VE AKSESUARLARI	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
	MACHINE BUILDING/Drives&Automation-Design-Build Technologies and Systems Integrators Exhibition	27-28 Nisan 2010	Birmingham, İngiltere	MAKİNE İMALATI İÇİN PNÖMATİK TEKNOLOJİLERİ, GÜÇ AKTARIMI, OTOMASYON	www.deviceink.com feedback@cancom.com	Cannon Communications LLC
MAYIS	ISK-SODEX International Trade Fair for Sanitary, Heating, Ventilation and Air Conditioning	5-8 Mayıs 2010	İstanbul, Türkiye	İSITMA, SOĞUTMA, HAVALANDIRMA	info@hmsf.com www.hmsf.com	Hannover-Messe Sodeks Fuarçılık A.Ş.
	KALIP AVRASYA (MOULD EURASIA) Bursa 4. Kalıp Teknolojileri ve Yan Sanayi Fuarı	6-9 Mayıs 2010	Bursa, Türkiye	KALIP TEKNOLOJİLERİ, YAN SANAYİ VE İLGİLİ MAKİNE	www.mould Eurasia.com/	TÜYAP BURSA Fuarçılık A.Ş.
	TEXPO EURASIA 2010 27. Tekstil, Dokuma, İplik, Terbiye, Örgü, Çorap Makineleri, Yan Sanayileri Ve Kimyasalları Fuarı	15-18 Mayıs 2010	İstanbul, Türkiye	TEKSTİL VE GİYİM MAK., TEKSTİL, KUMAŞ, EV TEKS. VS.	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
	BUILDING AND RECONSTRUCTION (GRADNJA I OBNOVA) International Building and Building Industry Fair	18-21 Mayıs 2010	Sarajevo, Bosna Hersek	KLİMALAR,İSITMA, SOĞUTMA VE SAĞLIK EKİPMANLARI VB.	www.skenderija.ba	Centar 'Skenderija' - Sarajevski Sajam
	SIMA Uluslararası Endüstri Fuarı	27-31 Mayıs 2010	Şam, Suriye	HER TÜRLÜ MAKİNE, EKİPMAN, TEÇHİZAT	www.simafairs.com	SIMA - Syrian International Marketing Association
	BIEMH International Machine Tools Exhibition	31 Mayıs-5 Haziran 2010	Bilbao, İspanya	TAKIM TEZGAHLARI	biemh@bec.eu	Bilbao Exhibition Centre (BEC)
	Aquatech China - International Trade Fair for Process, Drinking and Waste Water	2-4 Haziran 2010	Shanghai, Çin	İÇME SUYU-ATIK SU	mail@rai.nl	Amsterdam Rai
HAZİRAN	JIMEX Uluslararası Endüstri Makineleri, Elektrik ve Otomasyon Fuarı	6-9 Haziran 2010	Amman, Ürdün	ENDÜSTRİYEL MAKİNELER, ELEKTRİK, OTOMASYON	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
	InterPart-Exhibition for Design Systems, Rapid Prototyping and Parts Suppliers for the Automotive and Machine Construction Industries	8-9 Haziran 2010	Karlsruhe, Almanya	METAL İŞLEME, PLASTİK VE LASTİK İŞLEME, KAVNAK, VS. OTOMOTİV, ELEKTRONİK, MAKİNE VE İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ ENDÜSTRİLERİ	www.cancom.com	Canon Communications Deutschland GmbH, Canon Communications LLC
	FOOD INDUSTRY / MICROCLIMATE AND COLD / PACKAGING AND LABEL International Exhibition for Food Processing, Packaging, Cooling, Refrigeration	8-11 Haziran 2010	Minsk, Belarus	GIDA İŞLEME TEKNOLOJİSİ, AMBALAJ, PLASTİK VE KAUÇUK TEKNOLOJİSİ	www.minskexpo.com	IFWexpo Heidelberg GmbH MinskExpo, JSC
	ANKOMAK International Construction Machinery and Building Technology Exhibition	9-13 Haziran 2010	İstanbul, Türkiye	YAPI MALZ.,TEKNOLOJİ, İŞ MAKİNELERİ	info@ite-turkey.com	ITE GROUP PLC. E ULUS. FUAR TAN HİZM A.Ş.
	REW İSTANBUL-Uluslar arası Geri Dönüşüm, Çevre Teknolojileri ve Atık Yönetimi Fuarı	10-13 Haziran 2010	İstanbul, Türkiye	ÇEVRE KORUMA TEKN., YENİLENEBİLİR ENERJİ, SU TEKN.	www.tuyap.com.tr	İFO İSTANBUL FUAR HİZM. SAN. TİC. A.Ş.
	ASME TURBO EXPO - Land, Sea & Air International Gas Turbine and Aeroengine Congress and Exhibition	14-18 Haziran 2010	Glasgow, İngiltere	GAZ TÜRBİNLERİ, EKİPMANLARI VS.	www.asme.org/figti	ASME International Gas Turbine Institute
	CIMES- China International Machine Tool & Tools Exhibition	14-18 Haziran 2010	Pekin, Çin	TAKIM TEZGAHLARI, METAL KESME VE İŞLEME TEKNOLOJİLERİ, DÖKÜM TEKNOLOJİLERİ	www.reedces.com.cn	CES- Capital Exhibition Services / Reed Huayin Exhibitions Beijing
	ITM POLAND Innovations-Technologies-Machines Poland - Exhibition	15-18 Haziran 2010	Poznan, Polonya	TAKIM TEZGAHLARI, METAL SANAYİ, KAVNAK, HİDROLİK VE PNÖMATİK, DÖKÜM, OTOMASYON SANAYİ	www.mtp.pl www.itm-polska.pl www.oaib.gov.tr	Poznan International Fair Ltd. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Millî Katılımı ??
	ProPak Asia International Processing, Filling and Packaging Technology Exhibition and Conference for the Asian Region	16-19 Haziran 2010	Bangkok, TAYLAND	GIDA ÜRÜNLERİ İŞLEME, PAKETLEME TEKNOLOJİLERİ	www.propakasia.com	Bangkok Exhibition Services Ltd.
	ITMA ASIA+CITME - International Exhibition of Textile Machinery	22-26 Haziran 2010	Şangay, Çin	TEKSTİL MAKİNELERİ	www.itmaasia.com	Beijing Textile Machinery International Exhibition Co. Ltd.

**Orta Anadolu Makine ve Aksamları
İhracatçıları Birliği**
0312 447 27 40
www.makinebirlik.com

Makine Sanayii Sektör Platformu
www.makinesektorplatformu.org

TURQUM
312 447 27 40
www.turqum.com

RESMİ KURUMLAR

Maliye Bakanlığı
0312 425 78 16
www.maliye.gov.tr

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
0312 231 95 46
www.sanayi.gov.tr

Dış Ticaret Müsteşarlığı
0312 204 75 00
www.dtm.gov.tr

Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı
0312 306 80 00
www.gumruk.gov.tr

**Devlet Planlama Teşkilatı
Müsteşarlığı**
0312 294 50 00
www.dpt.gov.tr

İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
0312 417 22 23
www.igeme.org.tr

**Makina Mühendisleri Odası
(TMMOB)**
0312 231 31 59
www.mmo.org.tr

**Makine Sektör Meclisi Başkanlığı
(TOBB)**
0312 413 83 81
www.tobb.org.tr

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
0212 339 50 00
www.deik.org.tr

**Türk İşbirliği ve Kalkınma Dairesi
Başkanlığı**
0312 508 10 00
www.tika.gov.tr

Türkiye İstatistik Kurumu
0312 410 04 10
www.tuik.gov.tr

Hazine Müsteşarlığı
0312 204 60 00
www.hazine.gov.tr

TÜBİTAK
0312 468 53 00
www.tubitak.gov.tr

DERNEKLER

Akışkan Gücü Derneği
0212 222 19 71
www.akder.org.tr

Ambalaj Makinecileri Derneği
0216 545 49 48
www.amd.org.tr

Anadolu Un Sanayicileri Derneği
0312 281 04 68-69
www.ausd.org.tr
Anadolu Asansörcüler Derneği
0312 232 06 40
www.anasder.org.tr

**Araç Üstü Ekipman İmalatçıları
Derneği**
0212-771 44 88
www.arusder.org.tr

**Bağlantı Elemanları Sanayici ve
İşadamları Derneği**
0212 613 79 00
www.besiadturkey.com

**Endüstriyel Otomasyon Sanayicileri
Derneği**
0216 469 46 96
www.enosad.org.tr

**İklimlendirme, Soğutma, Klima
İmalatçıları Derneği**
0216 469 44 96
www.iskid.org.tr

İş Makineleri Mühendisleri Birliği
0312 385 78 94
www.ismakinalari.org

**Kazan ve Basınçlı Kap Sanayicileri
Birliği**
0212 222 81 93
www.kbsb.org

Makine İmalatçıları Birliği
0312 468 37 49
www.mib.org.tr

Ostim Organize Sanayi Bölgesi
0312 385 50 90
www.ostim.org.tr

Öncü Sanayici ve İşadamları Derneği
0312 395 73 90
www.kilavuz.biz

Plastik Sanayicileri Derneği
0212 425 13 13
www.pagev.org.tr/pagder/main.asp

**Sağlık Gereçleri Üreticileri ve
Temsilcileri Derneği**
0 312 433 77 88
www.sader.org.tr

**Tekstil Makine ve Aksesuarları
Sanayicileri Derneği**
0212 552 76 60
www.temsad.com

**Tüm Asansör Sanayici ve İşadamları
Derneği**
0216 383 09 22
www.tasiad.org.tr

**Türk Tarım Alet ve Makineleri
İmalatçıları Birliği**
0312 419 37 94
www.tarmakbir.org

**Türkiye Mermer Doğaltaş ve
Makinaları Üreticileri Birliği**
0312 440 83 63
www.tummer.org.tr

**Türkiye İş Makineleri Distribütörleri
ve İmalatçıları Birliği**
0216 477 70 77
www.imder.org.tr

**Türk Pompa ve Vana Sanayicileri
Derneği**
0312 255 10 73
www.pomsad.org.tr

**Tüm Tıbbi Cihaz Üretici ve Tedarikçi
Dernekleri Federasyonu**
0312 468 69 84
www.tumdef.org